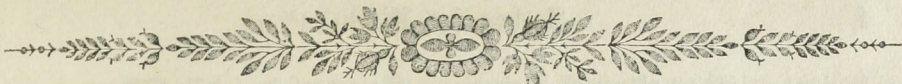

Efterretninger for 1840.

Güterrechnung für 1840.

I.

Lovgivning, Bestemmelser, Foranstaltninger, m. m.

Aaret 1840 har ikke udmærket sig ved mange eller mærkelige Lovgivninger eller andre Foranstaltninger. Af de førstnævnte er ikkun en at berette, nemlig angaaende en Forbedring ved den philologiske Embedsexamen, ved hvilken herefter, ligesom i forrige Aar blev bestemt for den juridiske Examen, gives Specialkarakterer, af hvilke Hovedkarakteren dannes. Reglerne herfor ere for begge Examina bestemte, og meddeles nedenfor i Forbindelse med de lignende Regler der ere vedtagne for to andre Examina. Af mærkelige Foranstaltninger i Aarets Løb skal her alene foreløbigen fremhæves de ved den kongelige Resolution af 3die April givne nærmere Bestemmelser til yderligere Forbedring af det medicinsk-kirurgiske Studium, hvilke dog vel snarere kunne anses som en blot Fortsættelse af det Værk hvis Fuldbendelse først vil kunne ventes opnaaet ved den gennemgribende Forholdsregel hvorom der, som strax skal omtales, nu er givet Haab.

Den Rørelse som paa mere end en Maade har vist sig blandt de Studerende, isærdeleshed ved Stiftelsen af det senere ophævede saakaldte Studenter-samfund, bør vistnok, som et ikke umærkeligt Tidernes Tegn, ikke forbigaaes selv ved et flygtigt Blik paa dette Aar. Et ganske usædvanlig stort Antal af Studerende have underkastet sig den theologiske og ligeledes flere end ellers den juridiske Examen. Fire af Universitetets Professore er fratraadte, af hvilke de tre ved Dødsfald, og tre ny Lærere ere traadte til.

Men det Mærkeligste som Aaret har medført, turde være den Udsigt til væsentlige Forbedringer i Fremtiden som synes at indeholdes dels i den kongelige Resolution af 15de Septbr., hvorved Direktionen blev bemyndiget til at indlede Underhandlinger med Kancelliet om det kirurgiske Akademi's fuldstændige Indlemmelse i Universitetet, dels og især i de Forhandlinger som, foranledigede ved Befalingen om Normalreglementets Revision, mod Aarets Slutning bleve begyndte, og som uden tvivl tør haabes at ville lede til det saalænge forønskede Maal, at forskaffe Universitetet en væsentlig Forøgelse af dets pekuniære Kræfter, og som Følge deraf en udvidet Virksomhed og Indflydelse paa Fædrelandets Udvikling. Skulde dette Haab gaae i Opfyldelse, vilde dette være at ansee som Epoke i Universitetets Historie.

I økonomisk Henseende har Aaret været fordelagtigt, og Universitetet er, som medelst de vedvarende højere Kornpriser, atter gaaet et betydeligt Skridt fremad mod

en heldigere og sikkrere økonomisk Forfatning. Salget af de jydste Skove — som vel er omtalt i Aarbogens forrige Aargang, men hvis Iværksettelse først hører til det nærværende Aar — og Indførelsen af en forsmæssig Behandling af Universitets-Skovene i Sjælland, ere Punkter som i denne Henseende fortjene at fremhæves.

Gjennem det philosophiske Fakultets Dekanus modtog Direktionen i Slutningen af 1839 et Andragende fra nogle af de Profesorer der examinere ved den ved Forordningen af 24de Oktbr. 1818 foreskrevne **Embedsexamen for overordnede Skoleembedsmænd**, hvori var gjort opmærksom paa adskillige Ufuldkommenheder med Hensyn til den Maade hvorpaa Censuren ved bemeldte Examen hidtil var foretaget og Karaktererne bestemte, samt Forslag fremsatte til hensigtsmæssige Forbedringer i denne Henseende.

Bed bemeldte Forordning var nemlig angaaende hvem der skulde deltage i Censuren og hvorledes denne skulde udøves, intet videre foreskrevet, end at det bestemtes, hvilke Profesorer der skulde bedømme Kandidaternes skriftlige Udarbejdelser i den græske og romerske Philologi, i Hebraisk og i Latin, samt at der alene skulde gives tvende forskellige Hovedkarakterer, *Laudabilis* eller *Haud illaudabilis*. Man havde altsaa alene maattet holde sig til de Bestemmelser angaaende Censuren der indeholdes i Fundatsen af 1788, hvor denne omtaler den ældre philologiske Embedsexamen, som ved Forordningen af 1818 blev fornyet og udvidet. Om denne Examen bestemtes i Fundatsens Kap. IV, § 1, at Biskoppen over Sjællands Stift og Rektoren for Kjøbenhavns Skole skulde som Censorer være tilstede, for tilligemed Professorene at votere om Kandidatens uviste Duellighed og den Karakter som Enhver derefter kan tilkomme, samt i § 6, at ikke enhver Examinator skal give en besynderlig Karakter for sit Fag, men Kandidatens Fremgang og Duellighed i enhver Del af Vidensfaberne skal efter de besvarede skriftlige og mundtlige Spørgsmaale af Alle bedømmes, og efter de fleste Stemmer ham tillægges en almindelig Hovedkarakter. Disse Regler havde saaledes i Praxis været fulgte, uagtet Forordningen af 1818 ikke udtrykkelig havde foreskrevet, at enten Sjællands Biskop, eller Metropolitan skolens Rektor skulde deltage i Censuren. Men alle Examinatorerne vare enige i, at Fundatsens Bestemmelser ikke svarede til deres Hensigt, at lede til en sikker og bestemt Dom om Kandidatens Duellighed og Kundskab, men medførte endel Ulemper, hvilke især nu, da denne Examen hyppigere afholdes, vare blevne stedse mere iøjnefaldende. Examinatorerne havde som en Hovedomstændighed fremhævet, at den philologiske Embedsexamen bestaaer af flere aldeles heterogene Fag, nemlig 1) latinisk og græsk Philologi, 2) Historie med dens Hjelpevidenskaber, 3) Hebraisk, 4) Theologi, 5) Philosophi, 6) Mathematik, og at den derved væsentligen fjælnes sig fra de tre andre Embedsexamina, med hvilke den dog i Fundatsen er sat i en Klasse, og har faaet fælles Indretning; men det kan ikke forventes uden som en ganske tilfældig Undtagelse, at Nogen, enten af Professorene, eller af de to ekstraordinære Censorer, kan være kompetent Dommer i flere, end sine i alle de nævnte Fag, hvorfor den Bestemmelse, at alle Censorerne skulde overvære hele Examen og bedømme Kandidatens Kundskaber i alle Fagene, maatte anses for uhenigtsmæssig. Det var naturligt, at enhver Censor i sin Bedømmelse af Kandi-

datens Kundskaber tog mere specielt Hensyn til sit Fag end til noget af de andre, men derved kom han i Strid med den Bestemmelse, at Hovedkarakteren skulde tildeles efter en Bedømmelse under Et, hvilken det saaledes blev yderst vanskeligt nøjagtigen at opfylde, hvortil endnu kom den Mislighed, ved Hovedkarakterens Fastsættelse efter Flertemmighed, som opstod derved at et Fag har flere, et andet færre kompetente Dommere blandt Censorerne, hvorved Tilfældighederne let kunde faae altfor stor Indflydelse og de Domme som fældes over forskjellige Kandidater blive inkomparable med hverandre. Examinatorerne anfaae det derfor langt hensigtsmæssigere, at indrette Censuren ved den philologiske Embedsexamen i Overensstemmelse med denne Examins Natur, og i Analogi med den Anordning af Censuren som følges ved andre Examina der ere sammensatte af ligesaa uligeartede Dele, hvor hvert Fag for sig bedømmes af sine egne Censorer. Med Hensyn til de tvende extraordinære Censorer der hidtil ifølge Universitetsfundatsen havde deltaget i Censuren, Biskoppen over Sjællands Stift og Metropolitanskolens Rektor, bemærkedes, at den Forsnævntes Deltagelse ikke kunde ansees nødvendig, uden ialtfald med Hensyn til Theologien, men at det ikke kunde antages for hensigtsmæssigt at han er fast Medlem af Examenskommissionen, efterdi Theologien ved denne Examen har en underordnet Betydning, saa at enhver af de andre faste Censorer passende vilde kunne paatage sig Censuren i dette Fag, ligesom det er at forvente, at Biskoppen i Reglen vil ved Embedsreise være forhindret fra enhver Deltagelse i Censuren paa den ene af de to Tider af Aaret da denne Examen afholdes. Derimod var det med Hensyn til Kandidaternes tilkommende Embedsstilling, i Forbindelse med de philologiske Fags overvejende Betydning, antaget for passende, at Metropolitanskolens Rektor ligesom hidtil er fast Medlem af Examenskommissionen, men at det dog i hans mulige Forsald vilde være unødvendigt at indbyde nogen anden extraordinær Censor, idetmindste saalange Universitetet har tre philologiske Professorer. I Overensstemmelse hermed foresloge oftnævnte Examinatorer: 1) at der for hvert enkelt af de Fag hvori ved den philologiske Embedsexamen examineres, skulde gives en speciel Karakter, der tildeles, dels efter de skriftlige, dels efter de mundtlige Besvarelser, af de Censorer som for ethvert Fag maatte vorde anordnede, og at Hovedkarakteren af Specialkaraktererne bliver at uddrage efter Regler som nærmere maatte være at bestemme; 2) at de Censorer der i de respektive Fag have at overvære Examen, for i Forening med Examinator at bestemme Specialkaraktererne, skulde være følgende: i Latin og Græsk de tvende ikke examinerende Professorer i den romerske og græske Philologi og Metropolitanskolens Rektor; i Historie de tvende ikke examinerende historiske Professorer, og, naar det maatte behøves, en dertil valgt Censor, som kan være en af Censorerne i de andre Fag; i Hebraisk den theologiske Examinator og en af de philologiske Professorer; i Theologien enten Biskoppen over Sjællands Stift, eller en af de ikke examinerende theologiske Professorer, og en af Censorerne i de andre Fag; i Philosophien den ikke examinerende Professor i Philosophien, og en dertil valgt Censor blandt Censorerne i de andre Fag; i Mathematisk Professoren i Astro-nomi, og en dertil valgt Censor blandt Censorerne i de andre Fag; 3) at Hovedkarakteren herefter maatte have tre Gradationer: *Laud. et quidem egregie, Laudabilis, Haud illaudabilis.*

Ligesom Konsistorium ikke havde fundet Noget med Hensyn til dette Forslag at erindre, saaledes skjønnede Direktionen ikke rettere, end at det i det Hele var særdeles

henfigtsmæssigt, da det ikke kunde være Tvivl underkastet, at jo en saadan Forandring vilde medføre en langt større Garanti for en sikker og paalidelig Censur ved den philologiske Embedsexamen, end den hidtil fulgte Fremgangsmaade, og Direktionen troede derfor at burde anbefale Forslaget til allernaadigst at approberes, paa samme Maade som nylig med Hensyn til den juridiske Embedsexamen havde fundet Sted, saaledes at Specialkaraktererne indføres i Kandidatens Testimonium tilligemed Hovedkarakteren, og at den nærmere Bestemmelse af de Regler hvorefter sidstnævnte Karakter maatte være at udbrage af Specialkaraktererne, overlades Direktionen. I Henseende til det Enkelte i Forslaget fandt Direktionen det velgrundet, at det ikke længere burde paalægges Biskoppen som en Pligt, at deltage i Censuren, og Den troede ligeledes at det vilde være rigtigst fremdeles at beholde Metropolitanskolens Rektor som extraordinær Censor i de to foreslaede Fag, dog saaledes at en af Skolens Overlærere i hans Forsald burde møde; de specielle Forslag angaaende Censorerne i de øvrige Fag fandtes ogsaa aldeles passende, da derved en ønskelig Harmoni vilde opnaaes og de mest kompetente Censorer vilde beholdes. Men da Forslaget fornemmelig havde taget Hensyn til hvad vel for Djæbliffet er Tilfældet, men efter Normalreglementets Bestemmelser ikke i Fremtiden kan ventes i Reglen at ville blive det, at der nemlig ere tre Docenter ved Universitetet i den græske og romerske Philologi samt i Historien, formentes det kun undtagelsesvis at burde bestemmes, at begge de andre Professorer i disse Fag skulde deltage i Censuren. Ogsaa Forslaget om en tredie Gradation af Hovedkarakteren ved Tillægget til første Karakter: et quidem egregie, troede Direktionen at burde tiltræde, da dette Tillæg alene kunde ansees som en Modifikation af Karakteren *Laudabilis*, uden at det i Forordningen af 1818 udtalte Princip, at Ingen kan bestaae i denne Examen som ikke har udvist gode Kundskaber, og derfor den sædvanlige ringeste Karakter *Non contemn.* ikke gives, ikke derved vilde blive forstyrret. Allerede hidtil havde det været brugeligt, naar En ved denne Examen særdeles havde udmærket sig, at tilkjendegive dette ved det Tillæg til Karakteren *Laudabilis: unanimi consensu*, men dette Tillæg, som ikke i og for sig udtrykker noget Udmærkende, syntes mere passende at kunne ombyttes med det samme Tillæg der bruges ved alle de øvrige Embedsexamina.

Direktionen nedlagde derfor i Henhold til alt Foranførte allerunderdanigst Foreskilling angaaende en forandret Indretning af den philologiske Embedsexamen, og da det behagede Hans Majestæt Kongen, under 13de Marts allernaadigst at bifalde Direktionens Indstilling med et Par mindre Modifikationer — i Henseende til Biskoppens og begge de ikkeexaminerende philologiske og historiske Professorers Deltagelse i Censuren —, udfærdigede Direktionen under 24de s. M. desangaaende nedenstaaende offentlige **Bekjendtgjørelse angaaende forandrede Regler for Censuren og Karakterbestemmelsen ved den philologiske Embedsexamen:**

Paa Direktionens allerunderdanigste Foreskilling angaaende nogle Forandringer i de hidtil, ifølge Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. IV § 1 og 6 og Forordningen af 24de Oktober 1818, fulgte Regler for Censuren og Karakterbestemmelsen ved den philologiske Embedsexamen, har det behaget Hans Majestæt Kongen, under 13de d. M. allernaadigst at bestemme som følger:

1. For hvert enkelt af de Videnskabsfag hvori ved bemeldte Examen examineres, skal gives en speciel Karakter, hvilken tildeles saavel efter de skriftlige

som efter de mundtlige Besvarelser, umiddelbart efter den mundtlige Examination, af Examinator og de Censorer som i det Følgende for ethvert Fag blive anordnede. Af bemeldte Specialkarakterer uddrages en Hovedkarakter, efter Regler som nærmere af Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler blive at bestemme, og saavel Specialkaraktererne som Hovedkarakteren blive at indføre i Kandidatens Testimonium publicum.

2. Specialkarakteren i de respektive Fag bestemmes af følgende Examinatorer og Censorer, nemlig:

i **Latin og Græsk** af vedkommende Professorer i den latinske og græske Philologi, hvoraf den ene examinerer og den anden er tilstede som Censor, og af Metropolitanskolens Rektor, i hvis Forfald en af Metropolitanskolens Overlærere bør møde som Censor;

i **Historien** af de to Professorer i Historien, af hvilke den ene examinerer og den anden er tilstede som Censor, tilligemed en anden dertil valgt Censor, som kan være en af Censorerne i de andre Fag;

i **Hebraisk** af Professoren i de orientalske Sprog som Examinator, af den theologiske Examinator og en af de philologiske Professorer som Censorer;

i **Theologien** af en theologisk Professor som Examinator, af Biskoppen over Sjællands Stift, eller i hans Forfald et Medlem af det theologiske Fakultet, og endelig af en af Censorerne i de andre Fag;

i **Philosophien** af den ene philosophiske Professor som Examinator, af den anden Professor i Philosophien som Censor, og af en blandt Censorerne i de andre Fag;

i **Mathematiken** af Professoren i Mathematik som Examinator, af Professoren i Astronomi, og en dertil valgt Censor blandt Censorerne i de andre Fag.

3. Hovedkarakteren skal vel fremdeles, som hidtil, være en af de tvende: *Laudabilis* eller *Haud illaudabilis*, men saaledes at der til den førstnævnte kan, naar Examinanden særdeles har udmærket sig, føjes Tillægget: *et quidem egregie*.

Hvilket herved, efter allerhøjeste Bemyndigelse, bekendtgjøres til alle Vedkommendes Efterretning.

De Regler som ifølge nysmeldte kongelige Resolution af Direktionen nærmere skulde bestemmes for Hovedkarakterens Uddragelse af Specialkaraktererne for bemeldte Embedsexamen, har Direktionen efter dertil at have igjennem Konfistorium modtaget Forslag fra det philosophiske Fakultet, ved Skrivelse af 18de April næstefter approberet som følger:

1. Specialkaraktererne skulle være følgende fire, der tillægges nedenstaaende enkelte Talværdier, hvilke dog i Rubrikerne Latin, Græsk og Historie gives tredobbelte og i Rubriken Hebraisk dobbelt Vægt, saaledes at

Laudabilis præ cet. er	4,	i Hebraisk	8,	i Latin,	Græsk	og	Historie	12
Laudabilis	3,	—	6,	—	—	—	—	9
Haud illaudabilis . . .	1,	—	2,	—	—	—	—	3
Non contemnendus .	—3,	—	—6,	—	—	—	—	—9.

Lovrigt kunne de tre første Specialkarakterer i hvert Fag betegnes nøjagtigere ved at bruge mellemliggende Tal.

2. Til Hovedkarakteren *Laudabilis et quidem egregie* udfordres et Talværdi af 30, hvorhos i ethvert af de tre Fag: Latin, Græsk og Historie Specialkarakteren ikke maa være under *Laudabilis*.
3. Til Hovedkarakteren *Laudabilis* udfordres en Talværdi af idetmindste 33, hvorhos 1) i Rubrikerne Latin og Græsk udfordres, at Specialkarakteren idetmindste maa være *Laudabilis* for den ene og *Haud illaudabilis* for den anden, 2) i Historien Karakteren ikke maa være under *Haud illaudabilis*, 3) i de andre Fag ikke maae forekomme flere end et *Non contemnendus*.
4. Til Hovedkarakteren *Haud illaudabilis* udfordres en Talværdi af idetmindste 14, hvorhos 1) naar Karakteren i Latin eller Græsk er *Non contemnendus*, Karakteren i ethvert af de andre Fag maa være idetmindste *Haud illaudabilis*, 2) naar Karakteren i Historie er *Non contemnendus*, i de efterfølgende Fag kun maa findes et *Non contemnendus*, 3) i de sidste 4 Fag i det Højeste maae findes 3 *Non contemnendus*.
5. Forsaavidt en Kandidat i et enkelt Fag ikke kan opnaae Karakteren *Non contemnendus*, saa at der tilkjendes ham Nul, da, hvis dette Fag enten er Latin, Græsk, Historie eller Hebraisk, er han derved erklæret *immaturus*; er derimod dette Fag enten Theologi, Philosophi eller Mathematik, kan han dog erholde Hovedkarakteren *Haud illaudabilis*, dersom i ethvert af de fire første Fag Karakteren ikke er under *Laudabilis* og i de to andre ikke under *Haud illaudabilis*.
6. For en Kand. Theol., som ifølge Forordningen af 24de Oktober 1818 fritages for at examineres i Theologi, regnes Karakteren i dette Fag for *Laudabilis* hvis hans Karakter til theologisk Examen har været enten *Haud illaudabilis* eller *Laudabilis*, og den regnes for *Laudabilis præ ceteris* hvis den har været *Laudabilis et quidem egregie*.

Da Examinatorerne senere foreslog en Modifikation af bemeldte Regler derhen, at Antallet af de Talværdier af de specielle Karakterer som udfordres til at opnaae Hovedkaraktererne *Laudabilis* og *Haud illaudabilis*, skulde nedsættes fra respektive 33 og 14 til 32 og 12, har Direktionen ved Skrivelse af 29de Septb. 1840 givet sit Samtykke til at de anførte tvende Modifikationer midlertidigen vedtages, idet Direktionen dog yttrede, at de af Examinatorerne fremsillede Kombinationer af adskillige Tilfælde som kunne indtræffe, yderligere syntes at bestyrke, hvad allerede det tidligere Forslag som ligger til Grund for de approberede Regler havde givet Anledning til at bemærke, at nemlig de philologiske Discipliner var tillagt en større Vægt end der med Rette syntes at burde tilkomme dem, ligesom nogle af de nævnte Kombinationer syntes at kunne medføre en Ubillighed i Karakterens Bestemmelse, og idet derhos Examinatorerne opfordredes til, naar nogen Tid er forløben, at meddele deres Yttringer om, hvorvidt oftnævnte Regler i det Hele ere befundne hensigtsmæssige eller ikke.

Denne Modifikation blev taget til Følge ved den i Efteraaret afholdte philologiske Examen.

Reglerne for Hovedkarakterens Uddragelse af Specialkaraktererne ved de juridiske Examina ere, i Henhold til Forordningen af 30te Decbr. 1839 § 9, bestemte ved Direktionens Skrivelser til Fakultetet af 22de April og 10de Oktober. Ved den førstnævnte bifaldt Direktionen, at de af Fakultetet foreslaaede Regler, uagtet de, saavidt Den skjønnede, ikke vare fri for enkelte Inkonsekvenser, foreløbigen toges til Følge ved de juridiske Examina i Foraaret, dog med den Modifikation, at ved juridisk Examen for Usuiderede et Nul i den almindelige Retsslære ubetinget maatte bevirke Rejektion, hvorhos Fakultetets Erklæring forlangtes, hvorvidt samme efter den ved disse Examina vundne Erfaring maatte ansee yderligere Modifikationer i disse Regler tilraadelige, eller ønske dem approberede, uden videre Forandring, til fast Norm i Fremtiden. Da Fakultetet derefter erklærede, at ligesom de af det foreslaaede Regler forinden havde i flere Møder været paa det Omhyggeligste overvejede og drøftede, havde det ogsaa ved deres Anvendelse paa et temmelig stort Antal af Kandidater og Examinander i Foraaret fundet dem meget hensigtsvarende, og at Fakultetet, som ikke skjønnede, hvori de omtalte Inkonsekvenser skulde bestaae *), derfor ikke havde Anledning til at gjøre noget Forslag til deres Forandring, men fremdeles maatte ønske dem, med den ovennævnte Modifikation, approberede som gjeldende ogsaa for den følgende Tid, indtil det muligen ved længere Erfaring maatte vise sig, at Modifikationer af samme kunde være tilraadelige, approberede Direktionen ved den sidste af de ovennævnte Skrivelser de foreslaaede Regler paa den anførte Maade som gjeldende indtil videre.

Disse Regler ere følgende:

A. For den fuldstændige juridiske Examen.

1. De forfjellige Discipliner hvori der examineres inddeles i tvende Klasser, saaledes at Specialkaraktererne i de Discipliner der høre til første Klasse, faae dobbelt Vægt imod Karaktererne i de til anden Klasse hørende Discipliner.
2. Til den første Klasse høre følgende 6 Discipliner: almindelig Retsslære, Romerret, den danske Civilrets første Afdeling, den danske Civilrets anden Afdeling, den danske Criminalret og den danske Proces. Til anden Klasse høre følgende 7 Discipliner: Positiv Statsret, Encyklopædi, Retshistorie, Kirkeret, Soret, Positiv Folkeret og Statistik.
3. Specialkaraktererne ere følgende og tillægges efterstaaende Talværdier:

*) Det synes dog at være en betydelig Inkonsekvens, at f. Ex. Hovedkarakteren *Laudabilis* kan opnaaes uagtet Specialkarakteren *Non cont.* i flere — indtil 4 — Rubriker, at saaledes endog en *Laudabilis* kunde have haft ringeste Karakter i to saa vigtige Fag som almindelig Retsslære og Romerret, i hvilket Tilfælde det ingenlunde engang vilde være nødvendigt at have *Laud. p. c.* i alle de andre Rubriker. Man tænke sig f. Ex. det vel ikke saa urimelige Tilfælde, at en forhenværende dansk Jurist, som var ferm i danske Rets Discipliner, for hurtigere at opnaae Examen, med Flid vilde negligere de ovennævnte tvende Hovedfag!

Laudabilis, præ ceteris, gjælder i første Klasse 16, i anden Klasse 8,				
Laudabilis	—	—	14,	— — 7,
Haud illaudabilis	—	—	10,	— — 5,
Non contemnendus	—	—	2,	— — 1.

4. Stulde Nogen ikke kunne opnaae i det mindste Specialkarakteren Non contemnendus, og saaledes i nogen Disciplin maatte tilkjendes Nul, da er han derved vel ikke ubetinget at ansee som umoden, med mindre han har faaet Nul i 2 Discipliner af første Klasse, eller i 3 af anden Klasse, eller i 1 af første og 1 af anden Klasse; men ligesom Nul i hvilken som helst Disciplin i alle Tilfælde udelukker fra Hovedkarakteren Laudabilis, saaledes kan end Ingen opnaae Hovedkarakteren Haud illaudabilis, som har Nul i 1 Disciplin af første eller i 2 Discipliner af anden Klasse. Forfaavidt iøvrigt, ifølge det Foransførte, et Nul bliver at beregne til Hovedkarakterens Dannelse, tillægges samme en Virkning af — 7 i Disciplinerne af anden og af — 14 i Disciplinerne af første Klasse.
5. Hovedkaraktererne Laudabilis et quidem egregie. Laudabilis, Haud illaudabilis og Non contemnendus dannes paa følgende Maade: a. Til Laudabilis et quidem egregie udfordres Udmærkelse for idetmindste 4 Discipliner af første og 4 Discipliner af anden Klasse, og i de øvrige Rubriker ingen ringere Karakter end Laudabilis, eller ogsaa andre Karakterer hvis samlede Talværdi ikke er ringere end i forsnævnte Tilfælde, d. e. 145, forudsat dog tillige, at der ikke i nogen Rubrik Hayes en ringere Karakter end Laudabilis. b. Til Laudabilis udfordres idetmindste Laudabilis for de fleste Discipliner saavel af første som af anden Klasse, og iøvrigt ingen ringere Karakter end Haud illaudabilis, eller og andre Karakterer hvis samlede Talværdi ikke er ringere end i det nysmældte Tilfælde, d. e. 119. c. Hovedkarakteren Haud illaudabilis kan opnaaes ved Haud illaudabilis idetmindste i 5 Discipliner af første og 5 af anden Klasse, og Non contemnendus i de øvrige Rubriker, eller ved en dertil svarende Talværdi af andre Karakterer, d. e. 79. d. Til Hovedkarakteren Non contemnendus udfordres i det mindste et Haud illaudabilis for Disciplinerne af første og et Haud illaudabilis for dem af anden Klasse, og i de øvrige Rubriker Non contemnendus, eller en hertil svarende Talværdi af andre Karakterer, d. e. 31.
Derhos blive de i denne § givne Regler at sætte i Forbindelse med hvad i § 4 er bestemt om Virkningen af Nul.

B. For den juridiske Examen for Ustuderede.

1. De Discipliner hvori der examineres inddeles ligeledes her i tvende Klasser, saaledes at Specialkaraktererne for de Discipliner der høre til første Klasse, faae dobbelt Vægt imod Karaktererne for de til anden Klasse hørende Discipliner.
2. Til første Klasse høre følgende fire Discipliner: Den danske Civilrets første Afdeling, den danske Civilrets anden Afdeling, den danske Criminalret og den danske Proces. Til anden Klasse høre følgende to Discipliner: Almindelig Retslære og Soret.
3. Specialkaraktererne ere følgende og tillægges efterstaaende Talværdier:

Særdeles godt, gjelder i første Klasse 16, i anden Klasse 8,
Godt — — 14, — — 7,
Temmelig godt . . . — — 10, — — 5,
Maadeligt — — 2, — — 1.

4. Skulde Nogen ikke kunne opnaae idetmindste Specialkarakteren Maadeligt, og saaledes i nogen Disciplin maatte tilkjendes Nul, da er han derved at ansee som umoden, saafremt det er for en af Disciplinerne af første Klasse, eller for den almindelige Retslære, at han har erholdt denne Betegnelse. Nul for Sorettens ubeluffer ubetinget fra Hovedkarakteren Bekvem, og tillægges iøvrigt en Virkning af — 7.
5. Hovedkaraktererne Bekvem og Ej ubekvem dannes paa følgende Maade:
 - a. Til Karakteren Bekvem udfordres idetmindste Godt i 2 Discipliner af første og 1 Disciplin af anden Klasse, og iøvrigt Temmelig godt, eller ogsaa andre Karakterer som i Forening ikke give en ringere Talværdi end de ovennævnte, d. e. 60.
 - b. Til Karakteren Ej ubekvem udfordres idetmindste 2 Temmelig godt og 2 Maadeligt i Disciplinerne af første Klasse, og 1 Temmelig godt og 1 Maadeligt i de andre Discipliner, eller ogsaa andre Karakterer af samme Talværdi, d. e. 30.

Derhos blive de i denne § givne Regler at sætte i Forbindelse med hvad i § 4 er bestemt om Virkningen af Nul.

Endelig er for begge Examina bestemt, at

6. forsaavidt Specialkaraktererne ifølge Forordningen af 30te Decemb. 1839 § 11 skulde bestemmes ved to af de tilforordnede Censorer og to af Professorerne i Forening, skal ved Voteringen forholdes efter Lovgivningens almindelige Regler i Pl. af 14de Juni 1771 og 15de Juli 1808, saaledes at den blandt alle Fire som i Henseende til Rang eller Anciennitet har Fortrinet for de Andre, som Formand gjør Udslaget naar lige Stemmer haves for forskjellige Resultater.

Ifølge en af det medicinske Fakultet, ifølge Opfordring af Direktionen, i Slutningen af 1840 afgivet officiel Indberetning, ere nedenstaaende de Regler som følges ved Hovedkarakterens Uddragelse af Specialkaraktererne ved den forenede Lægeexamen, saaledes som de tidligere efter nøjeste Provelse ere vedtagne af Fakultetets og det kirurgiske Akademi's Professorer, ifølge den Fakultet igjennem Direktionens Skrivelse af 24de Febr. (kongelig Resolution 30te Jan.), 1838 tilkomne allerhøjeste Autorisation*).

1. De specielle Karakterers Grundværdier ere følgende:

Laudabilis præ ceteris	16
Laudabilis	13
Haud illaud. primi gr.	8
Haud illaud. secundi gr.	5
Non contemnendus	— 11
0	— 22

0 kan kun taales hos en enkelt Censor, ikke som Middeltal.

*) Sv. f. Arb. f. 1838 S. 136. Note.

Det af Examinators og de tvende Censurers specielle Vota udtagne Middeltal angiver Specialkarakteren for hver enkelt Disciplin.

2. Med Hensyn til Hovedkarakterens Beregning af de 13 Specialkarakterer gjælder det, at naar det ved Specialkarakterernes Middeltal-Beregning Udkomne er

16, 15,	bliver Hovedkarakteren	Laudabilis præ ceteris
14, 13, 12, 11		Laudabilis
10, 9, 8, 7		Haud illaud. primi gradus
6, 5, 4, 3		Haud illaud. secundi gradus
2, 1		Non contemnendus

Den Kandidat hvis Specialkarakterers Middeltal bliver under 4, har ikke bestaaet Examen; derimod gjælder Middeltallene $14\frac{1}{2}$, $10\frac{1}{2}$, $6\frac{1}{2}$ og $2\frac{1}{2}$ for 15, 11, 7 og 3.

Med Hensyn til den ikke ringe negative Betydning af Specialkarakteren Non contemn. bemærkede Fakultetet, at denne Karakteres Betydning først efter modneste Dvervejelse saaledes er bleven fastsat; med særligt Hensyn til den kongelige Bestemmelse, at et Non contemn. som Specialkarakter skal udelukke fra Laudabilis som Hovedkarakter.

Ligeledes meddeles de Regler som i 1840, ifølge officiel Indberetning, have været fulgte ved de polytekniske Examina, saavel i Henseende til disses hele Indretning, som til Hovedkarakterens Udtagelse af Specialkaraktererne *).

1. Den polytekniske Examen bestaaer af en praktisk, en skriftlig og en mundtlig Prøve.
2. For dem som have bestemt sig til Kandidater i den anvendte Naturvidenskab bestaaer den praktiske Prøve i:
 - A. Tre Præparationer af kemiske Stoffer, hvoraf to af den organiske Natur.
 - B. En analytisk Undersøgelse af et Legem af den uorganiske Natur og et af den organiske. Den af det uorganiske skal være kvantitativ.

Naar Examinanderne have erholdt den analytiske Opgave, der skal være kvantitativ, maae de, førend de forlade Laboratoriet, have givet en paa en foreløbig Undersøgelse grundet Plan til hele Analysen. Over hvert af disse Arbejder giver Examinanden en skriftlig Beretning, hvori tillige Fremgangsmaadernes Theori udvikles.

For hver af disse 5 Prøver erholdes Examinanden en Karakter.

Den kemiske Prøve holdes i 6 Dage. Hver Gang kan anvendes 12 Timer**); men ved den kvantitative Analyse tillades det Examinanderne at veje det Stof som er bleven opgivet at udskille, den følgende Dag. Kun ved den kvanti-

*) Reglerne for den polytekniske Examen have tidligere været trykte i akad. Tid. II. S. 481 fg., men da de ovenstaaende Regler i flere vigtige Punkter differere fra de tidligere, er det saameget mere ansæet for rigtigt her at gjentage dem i Forbindelse med Reglerne for de øvrige Examina.

***) Forhen 5 Timer men til den kvantitative Analyse en længere Tid, jfr. anf. St.

tative Analyse, og ikke førend Planen til denne er afgivet, tør Examinanderne benytte Bøger under den praktiske Prøve.

C. Gjenstanden for Tegneprøven er et Instrument, som tegnes med Ridsesjeder.

3. Ved den skriftlige Examen i den anvendte Naturvidenskab gives:

2 Spørgsmaale i den tekniske Kemi.

Da de praktisk-kemiske Prøver ere ledsagede med theoretiske Udviklinger, findes ingen videre skriftlig Examen i den theoretiske Kemi fornøden.

2 i Physik. 1 i Mathematik. 1 i Teknologi.

4. Den mundtlige Examen i den anvendte Naturvidenskab har følgende Rubriker:

1) Kemisk Theori. 2) Uorganiske Legemers Analyse. 3) Organiske Legemers almindelige og analytiske Kemi *). 4) De uorganiske Stoffers kemiske Teknologi. 5) De organiske Stoffers kemiske Teknologi. 6) Mathematisk Physik. 7) Kemisk Physik. 8) Mathematik. 9) Teknologi. 10) Mineralogi, Krystallographi og Geognosi. 11) Botanik. 12) Zoologi.

5. For dem som have bestemt sig til Kandidater i **Mekaniken**, bestaaer den praktiske Prøve:

A. 3 Udkast til et ikke altfor sammensat Maskin anlæg, som udføres første Dag. Udkastet ledsages af de til Forstaaelsen nødvendige Tegninger, som siden, i 4 **) derpaa følgende Dage, udføres nøjere. For Opgavens Behandling og for Tegningen gives særskilte Karakterer.

B. En Opgave af den deskriptive Geometri.

Tillige erholde Kandidaterne i Mekaniken en Karakter for de under det hele Kursus indleverede Prøvetegninger ***).

6. Ved den skriftlige Examen i Mekaniken gives ****):

3 Spørgsmaale i Mathematik. 1 i Kemi. 2 i Physik. 1 i Teknologi. 1 i Maskinlære.

7. Den mundtlige Examen i Mekaniken har følgende Rubriker:

1) Algebra. 2) Differential- og Integralregning. 3) Kalkulens Anvendelse paa Geometrien. 4) Højere Mekanik. 5) Teknisk Mekanik ****). 6) Maskinlære. 7) Theoretisk Kemi. 8) Kemisk Teknologi. 9) Kemisk Physik. 10) Mathematisk Physik. 11) Teknologi. 12) Deskriptiv Geometri.

8. Opsynet ved de praktiske og skriftlige Prøver føres af dertil valgte Inspektorer, under Lærernes Overoplygt. Ved den mundtlige Examen føres Protokol ved den af Bestyrelsen antagne Notarius. Den mundtlige Examen er offentlig, og derom skeer Bekjendtgjørelse paa Studiigaarden.

9. I hvert Fag bedømmes Prøverne af 3 Censorer, som forenes om en Karakter for hver Prøve; kun til Bedømmelsen af Tegningsprøverne dannes en Kommitté af 20 fremmede Censorer foruden 3 Lærere *****).

*) Forh. Org. Legemers Analyse. **) Forh. 2 Dage. ***) Ny Tilfætning. ****) Forh. 4 Spm. i Mathem. 1 i Kemi, 1 i Physik dog ej af den mathematisk Del, 1 i Teknologi. *****) Forh. 4) Højere Mekanik. 5) Almindelig Maskinlære. 6) Speciel Maskinlære. *****) Den sidste Bestemmelse er ny tilkommen.

De Karakterer der ved denne Examen kunne gives, erholde tillige Talværdier, og ere følgende:

Laudabilis præ ceteris	Talværdi 8
Laudabilis	7
Haud illaudabilis	5
Non contemnendus	4
Vix non contemnendus	— 7
0	— 23

Hovedkarakteren dannes da saaledes:

Derfom Noget har Udmærkelse i de fleste Rubriker, og ingen ringere Karakter end Laudabilis i nogen Rubrik, saa er hans Hovedkarakter Laudabilis et quidem egregie. Derfom Noget har ringere Karakter end Laudabilis i en eller anden Rubrik, men derhos Udmærkelse i saa mange andre, at Summen af alle hans Karakterers Talværdier ikke er mindre end i foregaaende Tilfælde, udmærkes han ligeledes.

Den der har Karakteren Laudabilis i $\frac{2}{3}$ af Rubrikerne *), og ikke ringere end Haud illaudabilis i nogen Rubrik, erholder Hovedkarakteren Laudabilis. Den hvis Karakterer udgjøre samme Talværdi som disse, erholder samme Hovedkarakter.

Den som ikke har aflagt saa fordelagtige Prøver, men dog ej har ringere Karakter i nogen Rubrik end Haud illaudabilis, erholder til Hovedkarakter Haud illaudabilis.

Samme Hovedkarakter erholder Enhver hvis Karakterers Talværdi staaer under den som udkræves til Hovedkarakteren Laudabilis, men ikke er ringere end den der vil udkomme af Haud illaudabilis i alle Rubriker.

Hvo som skal antages med Hovedkarakteren Non contemnendus, maa ikke have ringere end 3 Gange saa mange Haud. illaud. som Non cont., eller Karakterer hv's Talværdi ikke staaer herunder.

Til hver Examen, hvor der gives 24 **) Karakterer, hører da idetmindste:

til Laudabilis et quidem egregie	181
— Laudabilis	152
— Haud illaudabilis	120
— Non contemnendus	96

Paa sit Sted i Aarbogen ***) er meddelt Underretning om det af det medicinske Fakultets og det kirurgiske Akademi's Professoreer allerede i Aaret 1837 indgivne allerunderdanigste Forslag sigtende til **det medicinske-kirurgiske Studiums Fremme**, forsaavidt angaaer de Punkter af samme som ikke ved den allerhøjeste Plakat af 30te Jan. 1838 havde fundet Afgjorelse, samt om den af Direktionen under 31te Juli 1838 derover afgivne Betænkning. Efterat det kongelige danske Kancelli havde nedlagt allerunderdanigst Foredstilling angaaende bemeldte Punkter, blev under 3die April 1840 allernaadigst resolveret Følgende:

*) Forh. tilføjer: eller, hvor 3 ikke gaaer op i Tallet, det til $\frac{2}{3}$ nærmest kommende Antal af Rubrikerne. **) Forhen havde Examen i Mekaniik kun 22 Rubriker, jfr. anf. Sted.

***) 1838 S. 134 fg.

Med Hensyn til Undervisningen blev det allernaadigst bifaldet, at Forelæsningerne over samtlige til Videnskaben henhørende Discipliner fordeles saaledes, at de anatomiske og kirurgiske doceres ved Akademiet, og de medicinske og obstetriciske ved Fakultetet, at altsaa ved dette læses over Pharmakologi og Recepterkunst, Physiologi med komparativ Anatomi, generel og speciel Pathologi og Therapi, therapeutisk Klinik, Affouchement, Børne- og Fruentimmer sygdomme, medicina forensis og politia medica, og ved Akademiet over speciel, generel pathologisk og kirurgisk Anatomi, kirurgisk Pathologi, kirurgiske Operationer og kirurgisk Klinik, Ophthalmiatri, Hygiæna militaris og holdes anatomiske Dissektionsovelser, samt at over enkelte Dele af de forskjellige Discipliner blive Forelæsninger at holde dels der hvor disse nærmest henhøre, dels der hvor Lærernes større Antal tillader dette uden at Hovedfagene forses, hvorhos det over samtlige saavel Hoved- som specielle Discipliner staaer alle Lærere frit for, foruden de offentlige, ogsaa at holde private Foredrag. Ligeledes blev det allernaadigst bifaldet, at Forelæsningerne over det kirurgisk-medicinske Studiums Hjælpevidenskaber, Naturhistorie og Physik ialmindelighed samt Botanik og Kemi in specie, holdes af de i disse Fag ved Universitetet ansatte Docenter, og saavidt muligt indrettes saaledes, at de blive passende for dem der have bestemt sig til Lægevidenskabens Studium.

Examinationen i Botanik og Kemi blev allernaadigst bestemt ved den lægevidenskabelige Examen at skulle foretages af de i disse Fag ansatte Universitetslærere, hvorhos det i Henhold til Plakat 30te Januar 1838 § 6 er overladt Examinatorerne i Forening med begge Anstaltens Professorer, at vedtage, i hvilket Forhold Karaktererne for hine Discipliner bør virke, hvorimod Kandidaterne ikke ved hin Examen skulle prøves i Naturhistorie og Physik ialmindelighed, men alene, forinden de stedes til Examen, medbringe Attester om herover at have hørt Forelæsninger.

Betreffende den foreslaaede Forandring i og Forøgelse af de respektive Anstalters Lærerpersonale blev det allernaadigst bifaldet, at Prof. Dr. med. Stein, efter at være entlediget som Docent i Anatomien ved Universitetet, ansættes som Adjunkt og Professor extraordinarius ved det kirurgiske Akademi med en aarlig Gage af 600 Rbd. Sølv, hvorimod det med Hensyn til den foreslaaede Ansættelse ved Universitetet af Magister Scharling, for at han kan foredrage Kemien med særdeles Hensyn til Lægestudiets Lærv, og af en eller to yngre Docenter til at foredrage de under det medicinske Fakultet hørende Discipliner som nu slet ikke eller kun usfuldkomment foredrages, blev bestemt, at Universitetsdirektionen herom havde at nedlægge allerunderdanigst Forestilling.

I Henseende til Akademiets og Fakultetets Indstilling om, at begge Læranstalters Professorer maatte tillægges en Forslagsret til Besættelsen af de ved samme ledigblivende Poster, og at de Principer hvorefter Lærerne vælges paa begge Steder, maatte være de samme, blev det allernaadigst resolveret, at der i denne Henseende for Fremtiden bliver at forholde som hidtil.

Betreffende den kliniske Undervisning blev det med Hensyn til den foreslaaede Forbindelse imellem det kongelige Frederiks Hospital og det medicinske Fakultet, derved at det skulde foreskrives, at den kliniske Lærer ved Fakultetet altid

skulde være Overmedikus paa Hospitalet, samt de i Forslag bragte specielle Kliniker over Djenfhygdomme paa Frederiks Hospital og over veneriske Sygdomme paa Almindelig Hospital, allernaadigst bestemt, at uagtet Hans Majestæt, ifølge de af Direktionen for Frederiks Hospital derimod gjorte Indvendinger, ikke finder, at hin Forbindelse mellem den kliniske Lærestol ved Fakultetet og Overmedikatet ved Frederiks Hospital kan foreskrives som ufravigelig Regel, ligesom og Forslaget om nogle Stuers Afstrædelse paa Frederiks Hospital til en særlig Klinik over Djenfhygdomme og paa Almindelig Hospital til Klinik over veneriske Sygdomme, efter de fra Direktionen for førstnævnte Hospital samt fra den administrerende Direktion for Kjøbenhavns Fattigvæsen desangaaende indhentede Erklæringer, maa bortfalde, er det dog Allerhøjstsammes Villie, at det fremdeles gjøres Overlægerne paa Frederiks Hospital til Pligt at holde kliniske Forelæsninger for de Studerende, ligesom og at en saadan Pligt ved enhver fremtidig Ansættelse af Overlæger ved det Almindelige Hospital skal foreskrives disse. Betræffende den paatænkte Klinik for Akkouchement og Børnesygdomme paa den Kongelige Fødsels- og Plejestiftelse blev det ved oftnævnte allerhøjeste Resolution paalagt Direktionen ved bemeldte Stiftelse, efter Overlæg med Akkouchøren og Underakkouchøren, at sørge for, at der gives de medicinff-kirurgiske Studerende al den Afgang som Stiftelsens Indretning og Lær tilsteder, til ved samme at erhverve saavel theoretisk som praktisk Dygtighed i disse Fag.

Akademiets og Fakultetets Forslag om Fordelingen af de i Musæerne værende Præparater, saaledes at de til Anatomi og Pathologi hørende Præparater som findes i Universitetets Musæer, overlades Akademiet, imod at Universitetet igjen erhoder de til Physiologi og komparativ Anatomi hørende som Akademiet ejer, blev allernaadigst bifaldet.

Ligeledes vandt det allerhøjeste Bifald, at Forelæsningerne over samtlige medicinff-kirurgiske Videnskaber indrettes efter en bestemt i dette Djemed indrettet Studiiplan, saaledes at alle til Lægevidenskaben hørende Discipliner kunne tilendebringes i Løbet af fire Aar, og de Studerende i samme Tid erholde den fornødne praktiske Dannelse, samt at der udstedes en fuldstændig Lektionskatalog over de Forelæsninger der holdes saavel ved Universitetet som ved det kirurgiske Akademi over de medicinff-kirurgiske Videnskaber, ordnede efter Fagene; hvorhos det blev befaleet, at samtlige disse Forelæsninger tillige skulle anmeldes i Universitetets Lektionskatalog.

Med Hensyn til hvad Forslaget indeholdt angaaende Kandidaternes Afgang til Embeder m. V., blev det allernaadigst bestemt, at uagtet der ved Embeders Besættelse overhovedet ikke vil blive taget Hensyn til om Noget angiver at have gjort Medicinen eller Kirurgien til Hovedfag, eller til de specielle Examenskarakterer han i hvert af disse Fag har erholdt, vil dog ved Besættelsen af de kirurgiske Poster ved Hospitalerne samt det kirurgiske Akademi's Personale, Subjekternes kirurgiske Dygtighed, og altsaa ogsaa de specielle Karakterer de ved Examen have erholdt for de kirurgiske Discipliner, komme i fortrinlig Betragtning, ligesom der omvendt vil blive taget specielt Hensyn til de for de medicinff Discipliner erholdte Examenskarakterer ved Besættelsen af Posterne ved de medicinff Afdelinger i Hospitalerne.

Det blev allernaadigt bifaldet, at Distriktskirurgernes Embedsbenævnelse for Fremtiden forandres til „Distriktslæger“, hvorhos bestemtes, at de der hidtil have taget medicinsk Examen, bør have Afgang til de ommeldte Embeder, og at omvendt de kirurgiske Kandidater der tillige ere Studenter, og ellers have givet Prover paa grundig videnskabelig Dannelse, kunne komme i Betragtning til Physiker.

Hvad den foreslaaede Forandring af de militære Lægers Embedsbenævnelse angaaer, blev det Kancelliet paalagt at meddele de militære Kollegier, at de desangaaende have at indkomme med allerunderdanigste Forestillinger.

Slutteligen blev allernaadigt bifaldet, at de det medicinske Fakultet og det kirurgiske Akademi vedkommende sælles Anliggender, overensstemmende med Forslaget, ledes af begge Anstalters Dekani, saaledes at enhver af dem med Hensyn til disse fungerer i den halve Del af sit Dekanatsaar.

Denne Direktionen fra Kancelliet under 23de April meddelte kongelige Resolution blev den 2den Maj næstefter kommunikeret Konsistorium, hvorved Direktionen bemærkede Følgende: Da den hidtilværende Docent i Affouchement med Børne- og Fruentimmer-Sygdomme, Konferentsraad Sartorph, imidlertid ved Døden var afgaaet, og altsaa disse ved den kongelige Resolution ogsaa fremdeles til Fakultetet henlagte Sag vilde være at overtage af en Anden, ønskede Direktionen at erfare, om der ikke maatte være Anledning til at søge bevirket en Forandring i den Bestemmelse, at Overakkouchorposten ved den kongelige Fødselsstiftelse altid skal være forenet med Docentposten ved Universitetet*), ved hvilken Forandring paa den ene Side vilde opnaaes, at det uden tvivl vilde være langt lettere at finde en duelig Docent, eller at det, hvad ogsaa kunde have meget for sig, blev ufornødent at beskikke Nogen netop til disse bestemte Sag, hvorimod enhver i Medicinen ialmindelighed ansat Professor kunde overtage dem, medens paa den anden Side, foruden at der i Juliane Maries Legat havde et Tilskud til en Profesforgage, hvorpaa der i Normalreglementet var regnet, hvilket i saa Fald vilde bortfalde, uden tvivl, saavidt Direktionen skønnede, Forelæsningerne over Affouchement ikke letteligen vilde kunne holdes med saadan praktisk Tendens, og ialtsald med en saadan Agtelse og Tillid vækkende Virkning af nogen Anden, som netop af den Mand der er betroet den høist vigtige praktiske Post i denne Videnskab som Overakkoucher ved Stiftelsen, og hvis denne Betragtning maatte findes at være af den Bægt som det forekom Direktionen at den burde tillægges, da kunde det heller ikke, skjønt ellers Besættelsen af Overakkouchorposten er Direktionen uvedkommende, undlades herpaa at tage Hensyn ved Besættelsen af Docentposten i Fakultetet, og det blev da tillige at tage under Overvejelse, om Konkurrence kunde være en hensigtsmæssig og betryggende Maade til at udfinde den til Posten mest kvalificerede Mand. Dersom Physiologi og komparativ Anatomie bedst foredrages af samme Docent, vilde sidstnævnte Disciplin være at overdrage til Professor Eschricht, der allerede var ansat som Professor i Physiologien. Da Pharmakologi og Recepterkunst samt medicina forensis og politia medica allerede vare gjorte til Gjenstand for et særegent, det af Professor Otto beklædte Professoreat, som neppe er af større Omfang, end at en Mand uden Vanskelighed kan udføre de dermed forbundne Forretninger, blev der alene

*) Se Heftr. 23de Marts 1787 § 4 og Fund. 7de Maj 1788 I Kap. § 1.
Universitetets Aarbog, 1840.

Spørgsmaal om, hvorvidt der med Hensyn til de øvrige i den kongelige Resolution derefter nævnte Discipliner, der nu alle foredroges af Etatsraad Bang alene, maatte være Nødvendighed for allerunderdanigst at andrage paa Drettelsen af en ny Docentpost, og hvorvidt Besættelsen af saadan Post maatte være at forberede ved Konkurrence, samt endelig om, hvorvidt der maatte være tilstrækkelig Anledning til allerunderdanigst at andrage paa Lektor Scharlings Ansættelse i det philosophiske Fakultet i det ovenangivne Djiemed, efterat han, som Direktionen maatte antage at ville blive Tilfældet, var afgaaet fra det kirurgiske Akademi. Endelig frembød sig det Spørgsmaal, om der ikke, med Hensyn til de forestaaende Foranstaltninger i Henseende til det medicinske Fakultet, og med Hensyn til den ved den allerhøjeste Resolution fastsatte nærmere Forbindelse mellem Forelæsningerne ved dette og ved det kirurgiske Akademi, maatte være særdeles Anledning til allerunderdanigst at andrage paa nogen Bestemmelse hvorved Djiemedet med denne Forbindelse kunde fremmes og sikres, og navnlig de Vanskeligheder høves som i saa Henseende saa let opstaae deraf at begge Instituter, som i videnskabelig Henseende skulle samvirke med hinanden, dog ikke have nogen fælles Dverbestyrelse. Over alt Foranstaaende anmodede Direktionen Konsistorium om at foranledige at det medicinske Fakultet afgav sin Betænkning og derefter at indsende denne med sine egne Yttringer.

Denne Betænkning afgav Konsistorium ved Skrivelse af 16de Maj. Med det medicinske Fakultet var Konsistorium enigt i, at de Grunde som talede for at Dverakkouchorposten ved Fødselsstiftelsen og Docentposten i Akkouchement ved Universitetet blive forenede, maatte anses som de overvejende. Da imidlertid Udførelsen for Dieblicket medførte Vanskelighed, eftersom ingen Læge udenfor Fakultetet var dette bekjendt for, ved Siden af tilstrækkelige theoretiske Kundskaber og øvrige nødvendige Kvaliteter som Universitetslærer, at have saa stor Dvelse og Erfaring som praktisk Fødselskjenner, at han allerede nu kunde udnævnes til Dverakkouchør, havde Fakultetet anset det for tilraadeligt, at en yngre Læge ansattes som Adjunkt eller konstitueredes som Docent ved Fakultetet, med Forpligtelse at holde Forelæsninger over Akkouchement og de nærmest dermed i Forbindelse staaende Dele af Therapien, og at der for denne Læge, medens Fødselsstiftelsens Reservelæge, Professor Eschricht, forblev konstitueret i Dverlægens Sted, aabnedes paa Stiftelsen den størst mulige Lejlighed til at vise sig som praktisk Akkouchør, for at han om et eller to Aar kunde modtage Akkouchorposten, og Professor Eschricht da aldeles resignere paa sin Ansættelse ved Fødselsstiftelsen. Valget af en saadan yngre Læge havde Fakultetet forment at maatte falde paa Dr. Levy, men det havde derhos til nærmere Dvervejselse henstillet, om det ikke maatte være hensigtsmæssigt at aabne saadan Udgang til større praktisk Uddannelse som Akkouchør for endnu en yngre Læge, og at der da om et eller to Aar fandt Konkurrence Sted om Profesoratet i Akkouchement forbundet med Dverakkouchorposten. Paa Grund af de anførte Omstændigheder ansaa Konsistorium det for rigtigst at Dr. Levy ansattes som Lektor i Medicinen med den nysnævnte Forpligtelse og med særdeles Lejlighed til praktisk Uddannelse paa Fødselsstiftelsen paa den af Fakultetet foreslaaede Maade, for at han, naar det kunde anses godtgjort at han havde den fornødne Færdighed i denne Retning, kunde udnævnes til Professor i Akkouchement og til Dverakkouchør. Derimod troede Konsistorium ikke, at den af Fakultetet foreslaaede Konkurrence med en anden yngre Læge i dette Tilfælde vilde være hensigtsfuld.

Den komparative Anatomie vilde, ifølge det mediciniſke Fakultets Erklæring, Profeſſor Eſchricht overtage i Forbindelse med Physiologi, ſom han hidtil havde foredraget; dog havde Fakultetet forment, at naar det overdrages til ſamme Docent at læſe over begge diſe Discipliner, og der ſaaledes gjøres Fordring paa hans hele Tid og Flid, burde han ikke gageres ringere end for de øvrige Fakulteter er beſtemt, og heri erklærede Konſiſtorium ſig fuldkommen enigt. Profeſſor Otto anſaae de ham allerede hidtil overdragne Sag for at være af ſaadant Omfang, at han ej kunde overtage politica medica, og under denne Forudsætning mente Fakultetet, at denne Videnskabs-gren ſom Hygiæna publica paſſende vilde være at ſætte i Forbindelse med Hygiæna privata, for tilligemed Pathologi, at gjøres til Gjenſtand for et eget Profeſſorat, hvortil Fakultetet anbefalede at indbyde til Konkurrence om et halv eller et Aar; men da der imidlertid ifølge en kongelig Reſolution af 18de April næſtforhen, ſom meddelte Profeſſor Otto Reſtituabelſe paa et Aar, ſkulde drages Omſorg for at de ham overdragne Sag i hans Fraværelſe bleve docerede, foreſlog Fakultetet, at Dr. Sommer — der ved nysnævnte kongelige Reſolution var antaget til ſom konſtitueret Docent ved Univerſitetet at fungere i Profeſſor Ottos Sted ſom Examinator ved den mediciniſt-kirurgiſke og den pharmaceutiſke Examen og ſom Cenſor ved den forſtnevnte — dertil maatte konſtitueres. Da under Profeſſor Ottos Fraværelſe en endelig Fordeling af de forſkjellige Sag mellem Medlemmerne af det mediciniſke Fakultet ikke kunde ſkee, den fuldſtændige Studiiplan ſom ſkulde forfattes angaaende Forelæſningerne over ſamtlige mediciniſt-kirurgiſke Videnskaber endnu ikke var udarbejdet, og en endnu nærmere Forbindelse mellem det mediciniſke Fakultet og det kirurgiſke Akademi end den ſom allerede var iværkſat, fremdeles ønskes og haabes, antog Konſiſtorium, at der ikke nu burde træffes Beſtemmeſe om et ſaadant nyt Profeſſorat ſom forommeldt, men at Dr. Sommer kunde konſtitueres ſom Docent i Profeſſor Ottos Fraværelſe, og at det efter nærmere Overlæg med det mediciniſke Fakultet kunde beſtemmes, over hvilke Discipliner han i denne Tid burde holde Forelæſninger. — Det var dernæſt foreſlaaet, at Lektor Scharling, naar han afgik fra det kirurgiſke Akademi, maatte anſættes i det philoſophiſke Fakultet for at foredrage Remi med ſærdeles Henſyn til Lægeſtudiets Færd. Skjønt Konſiſtorium antog, at der ialmindeligſt ikke behøvedes tvende Docenter i Remi ved Univerſitetet, holdt Det dog under de nærværende Omſtændigheder for nødvendigt at en Docent anſættes i det angivne Hjem, og Lektor Scharling vilde da dertil kunne vælges. — Da Profeſſoriet ved Univerſitetet for Fremtiden bortfaldt, henſtillede Konſiſtorium til Direktionen, hvorvidt Profeſſor Profeſſor Sviger kunde entlediges med Vedbehold af to Trediedele af ſin Gage. Derimod havde Fakultetet andraget paa, at en ung Læge med ſærdeles Applikation for Physiologi og komparativ Anatomie maatte antages ſom Medhjælper for Læreren i diſe Sag, omtrent 170 Rbd. aarlig anvendes til hans Gagering, hans Anſættelſe ſtedſe blive temporær, og den vedkommende Profeſſor faae den vigtigſte Stemme ved Valget. Da en ſaadan Medhjælper udentvivel vilde blive fornøden, forment Konſiſtorium, at Docenten i Physiologi og komparativ Anatomie kunde gjøre det nærmere fornødne Forſlag i ſaa Henſeende til det mediciniſke Fakultet, ſom havde at gjøre Indſtilling til Konſiſtorium, der kunde reſolvere i Sagen, og at der indtil videre kunde beſtemmes et Beløb af indtil 170 Rbd. aarligt til bemeldte Medhjælper. — Forſaavidt der endelig var fremsat det Spørgsmaal, om der ikke maatte være Anledning til at andrage paa nogen allerhøjſte

Bestemmelse hvorved Djemedet med den nu befalede Forbindelse mellem det medicinske Fakultet og det kirurgiske Akademi kunde fremmes og sikkes, maatte Konsistorium med det medicinske Fakultet være ganske enigt i, at begge Anstalter burde henlægges under samme Overbestyrelse, uden hvilket det som hidtil var foranstaltet for at bevirke en Forening mellem disse Anstalter, maatte betragtes som halve Forholdsregler, der ingenlunde vare stikede til at sikre Opnaaelsen af Djemedet med denne Forening. Konsistorium fandt derfor, at der var den største Anledning for Direktionen til at søge udviklet, at det kirurgiske Akademi henlægges under Direktionens Overbestyrelse.

Efter at have modtaget foranstaaende Betænkning fra det medicinske Fakultet og Konsistorium, og efterat Direktionen for den kongelige Fødsels- og Plejestiftelse, som med Hensyn til den lovbestemte Forbindelse mellem Posten som Professor artis obstetriciæ og Posten som Overakkouchør ved Stiftelsen havde forlangt at gives Lejlighed til, forinden den forstnævntes Besættelse at yttre sig med Hensyn til Bedkommendes Ansættelse som Akkouchør, igjennem det kongelige danske Rancelli var gjort bekendt med Betænkningens Indhold, og derefter ligeledes havde tiltraadt Fakultetets Forslag og anbefalet Dr. Levy, der som konstitueret Plejelæge i 2½ Aar for Stiftelsens her i Staden udfatte Vorn var samme tilstrækkelig og fordelagtigt bekendt, til at forundes den foreslaaede Ansættelse, saaledes at hans Forberedelsestid formentligen ikke burde udstrækkes over et Aar, indgik Universitets-Direktionen derefter med allerunderdanigst Forestilling angaaende samtlige foranførte Punkter. I denne bemærkede Direktionen først, at der med Hensyn til den ved den kongelige Resolution af 3die April fastsatte nærmere Forbindelse mellem Forelæserne ved det medicinske Fakultet og det kirurgiske Akademi let vilde kunne møde betydelige og væsentlige Uanskeligheder derved at begge Instituter, som i videnskabelig Henseende skulle samvirke med hinanden, dog ikke have nogen fælles Overbestyrelse, hvilket ikke kan andet end have en svækkende og skadelig Virkning paa den Enhed og Forbindelse der burde finde Sted mellem begge Stiftelser, og som det netop havde været Hans Majestæts allerhøjeste Villie at fremme; at det medicinske Fakultet i sin over dette Punkt afgivne Betænkning havde erklæret sig for den Mening, at det var aldeles nødvendigt, at tvende Anstalter der, som de her omhandlede, virke til et Maal og efter en Plan, ogsaa staae under en Direktion, hvorved Fakultetet havde udhævet, hvor skadeligt det vilde være, at tvende forskellige Autoriteter skulde adspørges ved indtrædende Differencer, f. Ex. nu ved Musæernes Fordeling, og fornemmelig gjort opmærksom dels paa Forelæsernes Gang efter Studiplanen, der neppe kunde blive saa ordentlig som den burde være naar den ikke kontrolleres af en Autoritet, dels paa ny Læreres Ansættelser, hvilke et Kollegium der ikke kjender de Søgendes Kvaliteter eller den samlede Lærestalts Tarv, syntes mindre stikket til at bedømme; at Konsistorium ogsaa med Fakultetet havde været enigt i at begge Anstalter bør henlægges under samme Overbestyrelse, uden hvilket det som hidtil var foranstaltet for at bevirke en Forening mellem disse Anstalter, ingenlunde vilde kunne sikre Opnaaelsen af dette Djemed; og at Direktionen ikke kunde andet end dele den af Fakultetet og Konsistorium yttrede Overbevisning, at den af Hans Majestæt allernaadigst tilsigtede Forening af begge disse Anstalters Bestræbelser og størst mulige Forbedring af det medicinsk-kirurgiske Studium ikke tilfulde vilde kunne opnaaes med mindre begge Anstalter aldeles sammensmeltedes til en fælles Lærestalt, som de ogsaa ifølge deres Væsen syntes at maatte udgjøre, og at altsaa det kirurgiske

Akademi burde henlægges under samme Overbestyrelse som det medicinske Fakultet. Da der imidlertid vilde udkræves flere Bestemmelser og Foranstaltninger for paa en hensigtsmæssig Maade at iværksætte en saadan fuldkommen Sammensmeltning, udbad Direktionen sig, saafremt denne maatte vinde Hans Majestæts Bifald, allernaadigst bemyndiget til angaaende denne Gjenstand at indlede nærmere Forhandlinger med det danske Kancelli.

I Henseende til de øvrige Punkter henholdt Direktionen sig i det Væsentlige til Fakultetets og Konsistoriums ovenstaaende Forslag. Hvad navnlig angaaer den foreslaaede Ansættelse af Dr. Levy, bemærkede Direktionen, at uagtet Den ialmindelighed maatte holde for, at de akademiske Læroposter, naar der ikke til samme melde sig Videnskabsmænd om hvis Kvalifikation der hverken i og for sig eller med Hensyn til deres Medansøgere kan være nogen Tvivl, rigtigst bortgives ifølge Konkurrence, saaledes som ogsaa i Universitetsfundatsen er foreskrevet, maatte Den dog antage, at der i nærværende Tilfælde, efter hvad baade Konsistorium og Direktionen for den kongelige Fødsels- og Plejestiftelse havde yttret om Dr. Levy, og da den af Fakultetet antydede Afgang for tvende yngre Læger, efter hvad der var Direktionen bekendt, vilde med særdeles praktiske Vanskeligheder, ikke var tilstrækkelig Anledning til at anstille en saadan Konkurrence, og Den troede derfor at burde anbefale hans Ansættelse paa den foreslaaede Maade. I Henseende til det ny Profesforat i Pathologi m. m., hvortil Fakultetet havde foreslaaet at indbyde til Konkurrence om et halv eller et Aar, saaledes at Dr. Sommer midlertidigen konstitueredes, troede Direktionen, i Henhold til hvad Konsistorium havde yttret, at det i alle Henseender vilde være hensigtsmæssigt, at der ikke nu toges nogen endelig Bestemmelse, hverken om, hvilke Discipliner der blive at henlægge til det ny Profesforat, eller hvorvidt det bør bortgives efter Konkurrence eller uden saadan, men at det, da Dr. Sommer allerede var konstitueret som Examinator i Profesfor Ottos Graværelse, for det næste akademiske Aar kunde overdrages til ham tillige at holde de fornødne Forelæsninger mod en passende Godtgørelse, hvorved det da vilde være at overlade til nærmere Bestemmelse og Aftale i det medicinske Fakultet, hvilke Discipliner Dr. Sommer i Konstitutionstiden vilde have at foredrage.

Ved den derefter under 15de Septb. 1840 afgivne allerhøjeste Resolution blev Direktionen allernaadigst bemyndiget til at indlede nærmere Forhandlinger med det danske Kancelli om, hvorvidt og paa hvilken Maade det kirurgiske Akademi kunde være at henlægge under Direktionens Overbestyrelse for at blive indlemmet i Universitetet, hvorom tillige Kancelliet blev under samme Datum reskribet. Professor Eschricht blev allernaadigst forundt et Gagetillæg af 400 Rbd. med den Forpligtelse, foruden Physiologien tillige at overtage komparativ Anatomie; Dr. C. W. Levy beskikkedes til Lektor i Medicinen med særdeles Forpligtelse at læse over Affouchement samt Børne- og Fruentimmersygdomme, og saaledes at der aabnes ham den størst mulige Afgang til paa den kongelige Fødselsstiftelse at øve sig i den praktiske Fødselshjælp, for at det senere kan blive bestemt, om de tvende Poster, som Professor artis obstetriciæ og Overaffoucher kunne overdrages ham, samt saaledes at der tillægges ham en Gage af 600 Rbd., hvoraf 315 Rbd. blive at udrede af Juliane Maries Legat; de øvrige Forelæsninger i Fakultetet blive i det forestaaende akademiske Aar at overdrage til den i Profesfor Ottos Graværelse konstituerede Dr.

N. G. Sommer mod en Godtgjørelse af 400 Rbd., saaledes at det senere bliver at bestemme, hvoreledes det ny Professorat skal besættes. Professor Switzer blev i Naade entlediget fra hans Post som Profektor, med Vedbehold af to Trediedele af Gagen i aarlige Bartpenge indtil han andetsteds fra kan erholde en Forøgelse af Gage. At der mod en Godtgjørelse af omtrent 170 Rbd. af Konsistorium, efter det medicinske Fakultets Forslag, antages en yngre Læge som Medhjælper for Professoren i komparativ Anatomi, vandt allerhøjeste Bifald. Endelig blev Lektor Mag. E. A. Scharling beskikket til Lektor i Kemi med Forpligtelse til at holde Forelæsninger og examinere i denne Videnskab forsaavidt den vedkommer Lægevidenskaben, med en aarlig Gage af 600 Rbd.

For at indlede de allernaadigst befalede Forhandlinger angaaende det kirurgiske Akademi's fremtidige Forhold, har Direktionen og det danske Kancelli, efter fælles Overenskomst, under respekt. 17de og 21de Novbr. anmodet begge Anstaltens Professorer om at sammentrede for at udverte deres Tanker om, hvorvidt og paa hvilken Maade den paatænkte Forening af Fakultetet og Akademiet kunde være at iværksætte.

Som en **det medicinsk-kirurgiske Studium vedkommende Lovgivning** bør slutteligen omtales tvende igjennem det kongelige danske Kancelli under 29de Oktbr. 1839 og 28de Januar 1840 emanerede Plakater, hvorved ere bekendtgjorte to kongelige Resolutioner af respekt. 16de Oktober og 17de Januar. Ved den førstnævnte er bestemt, at den de praktiserende Læger i Danmark ved Resolutionen af 11te Jan. (Pl. 17de Jan.) 1809 hjemlede Ret til at holde uexaminerede Amanuenses for Fremtiden skal bortfalde, dog at de allerede i Medhold af foransførte Resolution antagne og for Sundhedskollegiet anmeldte uexaminerede Amanuenses kunne uden at tage Examen vedblive i denne Stilling i tre Aar fra den Tid at regne da de ere antagne. Ved den sidstnævnte er, i Lighed med hvad der ved den allerhøjeste Resolution af 27de Aug. 1839 er bestemt med Hensyn til Udlændinge som ved Universitetet i Kiel aflægge de der forordnede Prøver i Medicinen og Kirurgien, til Detryggelse for Dpnaelsen af Djemedet med allerhøjstbemeldte Resolution, allernaadigst fastsat, at her efter ingen Udlænding som underkaster sig den ved Plakat af 30te Jan. 1838 anordnede Lægeexamen derved kan erholde Udgang til Lægepraxis, med mindre han ved bemeldte Examen har erholdt bedste Karakter.

I Henseende til **Tiden for Indleveringen af de aarlige Prisafl-handlinger** ved Universitetet er foretaget en ved Tronskiftet foranlediget Forandring. Ved Reskriptet af 17de Maj 1791, der først befalede den aarlige Udsættelse af Priso opgaver for de Studerende, var bestemt, at disse skulde bekendtgjøres ved Programmet i Anledning af Kongens Fødselsdag, som dengang indtraf den 29de og senere den 28de Januar, og Afhandlingerne være indleverede inden den 1ste Decbr. i samme Aar. Denne Termin maatte nu nødvendigen forandres, og Konsistorium foreslog da, at den maatte bestemmes til den 15de Juli, hvorved var taget Hensyn til, at Sommerferien begynder den 16de Juli, og at altsaa Afhandlingerne forinden maatte være indkomne dersom Professorerne, naar de ville benytte Ferierne til Rejser, skulde herved kunne tage Hensyn til det Arbejde som Censuren af de indkomne Afhandlinger maatte gjøre nødvendigt. Konsistorium erklærede sig tillige, efter Dpfordring, over det Spørgs-

maal, hvorvidt det, da Festen i Anledning af Kongens Fødselsdag dennegang ikke kunde blive afholdt førend i Slutningen af September Maaned, maatte være passende, af denne Grund at udsætte Præmieæffningen for de Studerende til et fjernere Tidspunkt end det sædvanlige. Konfistorium antog, at de Forfattere som til rette Tid havde indsendt Afhandlinger der maatte findes værdige til de udsatte Præmier, havde erhvervet en Ret til at erholde Præmien tilkjendt uden at underkastes en Konkurrence med Andre fra hvem ingen saadanne Afhandlinger vare fremkomne, men at det derimod, forsaavidt angaaer de Sag hvori ingen Afhandling var indkommen, eller ingen som fandtes Præmien værdig, vilde være passende at lade Konkurrencen staae aaben endnu til 15de Juli. Paa Direktionens derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling blev det derefter under 28de Febr. allernaadigst bifaldet:

at den i Reskriptet af 17de Maj 1791 fastsatte Termin for Indleveringen af Afhandlingerne over Universitetets Prisopgaver, nemlig den 1ste Decbr., maa forandres til den 15de Juli;

og blev derhos Konfistorium allernaadigst bemyndiget til at bekendtgjøre for de Studerende, at Censuren over de indleverede Prisafhandlinger ikke vilde blive bekendtgjort førend i Programmet ved Universitetsfesten i Anledning af Hans Majestæts Fødselsdag i September Maaned, og at Konkurrencen i de Videnskabsfag i hvilke ingen Afhandlinger vare indleverede, vedblev at staae aaben indtil den 15de Juli.

Følgende tre Dødsfald blandt sine Lærere har Universitetet i 1840 haft at beklage:

Den 22de April døde Universitetets Senior og første Professor i det medicinske Fakultet, Konferentsraad og Dr. Med. Johannes Sylvester Sartorph, Ridder af Dannebrog, i en Alder af 67½ Aar. Han havde været Universitetslærer i 41 Aar, idet han 1799 var bleven udnævnt til Professor extraordinarius, og i 1805 til ordinarius. Universitetets Senior var han siden Konferentsraad Schlegels Død 1836, dog havde han ikke benyttet den ham i denne Egenkab tilkommende Afgang til at fritages for at holde Forelæsninger.

Den 1ste Juli døde Professor extraordinarius i de osterlandske Sprog Dr. Phil. Carl Theodor Johannsen, 36 Aar gammel, efter en langvarig Brystsvaghed, der i de senere Aar betydeligt havde indskrænket hans syvaarige Virksomhed ved Universitetet, hvor han var bleven ansat i Foraaret 1833.

Den 29de Oktbr. døde Konferentsraad Dr. Juris og første Professor i det juridiske Fakultet, samt efter Konferentsraad Sartorphs Død Universitetets Senior, Mathias Hastrup Bornemann, Ridder af Dannebrog, lidet over 64 Aar gammel. Han var i 1799, efter en heldigen afholdt Konkurrence, bleven ansat som Adjunkt og Notarius ved Fakultetet, og blev i 1803 udnævnt til Professor extraordinarius og i 1817 til Professor ordinarius. 1836 var han bleven benaadet med Konferentsraads Titel og Rang og i 1840 med Dannebrogordenens Ridderkors.

Et andet Universitetet vedkommende Dødsfald bør ogsaa her omtales. Den 22de August døde Universitetets øverste Foresatte Hans Excellence Gehejmekonferentsraad Andreas Bjørn Kothe, første og styrende Medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, samt Medlem af Direktionen for den almindelige Pensjonskasse, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, i en Alder af henimod 78 Aar. I

en lang Række af Aar havde han deltaget i Universitetets Bestyrelse, idet han, efter at have fra 1812—14 været Medlem af Kommissionen for det norske Universitet, i Aaret 1817 udnævntes til andet Medlem af Universitetsdirektionen, og efter Gehejme-statsminister Malling's Død i November 1829 til første og styrende Medlem, hvilken Post han saaledes henimod 11 Aar havde beklædet. Han havde tidligere ogsaa været Deputeret i det Slesvig-holsten-lauenborgske Rancelli, hvilket Embede han fratraadte i 1833.

Af Universitetets øvrige Lærere er, som alt oven berørt, Professor Dr. Med. Stein ifølge kongelig Resolution af 3die April afgaaet fra Universitetet, dog kun for som Medlem af det kirurgiske Akademi at fortsætte sin Docentvirksomhed. At Profektor Professor Svitzer, da Profektoratet bortfalder, er entlediget i Raade fra denne Post, er ligeledes i det Foregaaende omtalt.

Som Følge af ovenstaaende Afgang og af de ny Bestemmelser angaaende det medicinsk-kirurgiske Studium have følgende **Ansættelser og Forfremmelser** fundet Sted:

Den 25de Juni blev Professor ordinarius Dr. Med. Carl Otto udnævnt til Professor ordinarius og Assessor i Konsistorium. Under 15de Septbr. blev Dr. Med. Carl Edvard Marius Levy befuldmægtiget til Lektor i Medicinen med Forpligtelse at docere de ovenangivne Fag, og med Udsigt, som anført, til senere at udnævnes til Professor artis obstetriciæ og Overakkoucher; ligeledes Lektor ved den polytekniske Læreanstalt Mag. Edvard August Scharling til tillige at være Lektor ved Universitetet i Kemien med særdeles Hensyn til Lægestudiet. Den 1ste Decbr. blev Assessor i den kongelige Lands-Dver- samt Hof- og Stadsret Tage Algreen-Ussing udnævnt Professor ordinarius i Lovkyndigheden samt Assessor og Referendarius i Konsistorium, og under samme Datum Lektorerne i Theologien og i Lovkyndigheden Dr. Theol. Hans Lassen Martensen og Lic. Jur. Frederik Christian Bornemann til Professores extraordinarii.

Ved kongeligt Reskript af 27de August blev Professor ordinarius i Historien Konferentsraad Dr. Phil. L. Engelstoft, i Anledning af Gehejmekonferentsraad Rothes Død, Konstitueret til at varetage Forretningerne som Medlem af Universitetsdirektionen.

Et rigeligt Antal af Ordens- og Hæderstegn ere ved de to festlige Anledninger i dette Aar tildelte Universitetets Embedsmænd:

Ved Deres Majestæters Solvbryllupsfest den 22de Maj benaadedes Direktionens Medlem Etatsraad og Ridder Kolderup-Rosenvinge med Dannebrogsmændenes Hæderstegn og Gehejmelegationsraad og Direktør for det kongelige Mynt- og Medalliekabinet Brøndsted, Ridder og Dannebrogsmænd, med Kommandørkorset af Dannebrog. Til Konferentsraader udnævntes Etatsraaderne S. C. Ørsted og S. C. Schumacher.

Ved Deres Majestæters Kroningsfest den 28de Juni blev Kommandørkorset af Dannebrog ligeledes forundt Professor Konferentsraad Engelstoft. Dannebrogsmændenes Hæderstegn tildeltes følgende tidligere Riddere: Medlem af Direktionen Etatsraad Hansen, Professorerne Etatsraad Bang, Sibbern, Schouw, Kvæstor Professor Bang, og Lærer ved samt Medbestyrer af den polytekniske Anstalt Professor

Zetsch. Til Riddere af Dannebrog udnævntes Professorerne Konferentsraad Bornemann, Zohlenberg, Eschricht, Petersen og Madvig. Professor Clausen blev forundt Rang med Biskopper.

Til Medlemmer af Bibliothekskommissionen i afgangne Konferentsraad Sartorps og Konferentsraad Bornemanns Sted valgte Konsistorium den 23de Juni Statsraad Bang, den 11te Novbr. Professor Larsen, og til Inspector quæstura i Konferentsraad Bornemanns Sted, efterat Professor Larsen havde frabedet sig det først paa ham faldne Valg, den 23de Decbr. Professor Ugreen-Ussing.

Til Medhjælper for Professorens i komparativ Anatomie, overensstemmende med den ovenanførte kongelige Resolution af 15de Septbr., valgte Konsistorium den 28de Oktbr., paa et Aar fra 1ste Novbr. at regne, Kand. Med. & Kir. Nikolaj Edvard Ravn.

At Kand. Pharm. Jens Vahl ifølge kongelig Resolution af 11te Maj er bleven antaget, foreløbigen for et Aar, som Medhjælper ved den botaniske Have, skal strax nedenfor omtales.

Endelig maa bemærkes, at Professor Clausen ved det foretagne Valg af en ny Deputeret til Stænderforsamlingen for Distrikterne for det 10de Landvalgdistrikt af de mindre Landejendomsbesiddere den 10de Juli blev valgt til Stænderdeputeret for bemeldte Distrikt og som saadan deltog i den Roeskildske Stænderforsamling i Sommeren 1840.

Nedenstaaende er den **Plan for det juridiske Fakultets Forelæsninger** i Bienniet fra Efteraaret 1840 til samme Tid 1842, som, efter at have været Hans Majestæt Kongen allerunderdanigst forelagt, og derefter af Direktionen meddelt Approbation, i Henhold til Forordningen af 30te Decbr. 1839 §. 2 er af Fakultetet bekiendtgjort for de Studerende:

Vintersemestret 1840—41.

Almindelig Retslære I.
 Danst Civilret I.
 Positiv Statsret.
 Romerret II.
 Retshistorie II.
 Encyklopædi.
 Statistisk I.
 Praktiske Dvælses.

Vintersemestret 1841—42.

Almindelig Retslære I.
 Danst Kriminalret I.
 Danst Proces I.
 Romerret I.
 Retshistorie I.
 Encyklopædi.
 Statistisk I.
 Praktiske Dvælses.

Sommersemestret 1841.

Almindelig Retslære II.
 Danst Civilret II.
 Positiv Folkeret.
 Kirkeret.
 Soret.
 Statistisk II.
 Praktiske Dvælses.
 Skriftlige theoretiske Dvælses.

Sommersemestret 1842.

Almindelig Retslære II.
 Danst Kriminalret II.
 Proces II.
 Romerret II.
 Retshistorie II.
 Statistisk II.
 Praktiske Dvælses.
 Skriftlige theoretiske Dvælses.

I denne Plan stete imidlertid en Modifikation ved Konferentsraad Bornemanns paa samme Tid som Planen approberedes indtrufne Død. Da nemlig den Afdøde havde at læse over den almindelige Retslære, og det ansaaes ønskeligt at denne Forelæsning ikke bortfaldt, bifaldt Direktionen, efter Fakultetets Forslag, at Lektor Bornemann overtog bemeldte Forelæsning mod at fritages for at holde den ham ellers ifølge Planen paaliggende Forelæsning over den hele danske Civilret. Af de øvrige Professorer var der Ingen som kunde overtage sidstnævnte Forelæsning som et samlet Hele, hvorimod Professorerne Larsen og Scheel paatog sig at læse over enkelte Dele af Civilretten.

Foranlediget af at Professoratet i de østerlandske Sprog ved Professor Johannsens Død var bleven ledigt, havde en af Professorerne i en Skrivelse til Konsistorium foreslaaet **en Deling af bemeldte Professorat, eller rettere Oprettelsen af en ny Lærestol for den indo-orientalske Philologi** ved Siden af den der hidtil har bestaaet for den semitisk-orientalske Philologi, og gjort opmærksom paa, at der ved Besættelse af Posten i den semitiske Philologi ikke burde lægges overvejende Vægt paa det Hebraiske, men fortrinsvis tages Hensyn til andre derhen hørende Sprog, navnlig den Arabiske. Efterat Konsistorium fra en dertil nedsat Komité af 3 Professorer (Verlauff, Madvig, C. T. Engelstoft) havde modtaget Betænkning over denne Sag, henlede de ved Skrivelse af 29de August Direktionens særdeles Opmærksomhed paa dette Forslag, især hvad angaaer Oprettelsen af en ny Lærestol for den indo-orientalske Philologi, og de Hensyn der bør tages ved Besættelsen af Lærestolen i den semitiske Philologi.

Da imidlertid flere Vanskeligheder lagde sig ivejen for Udførelsen for Djeblikket af dette Forslag, som Direktionen iøvrigt aldeles maatte bifalde, ansaae Den det for hensigtsmæssigt, at den ledige Post ikke strax blev besat, men at alene en interimistisk Foranstaltning blev truffet med Hensyn til de Forelæsninger som ikke kunde undværes, nemlig Forelæsningerne over det Hebraiske for de unge Studerende der skulde forberede sig til den philosophiske Examens første Prøve i Foraaret 1841, og efter at Den derfor havde henvendt sig til Professor Hohlenberg, som tidligere i en Række af Aar havde holdt saadanne Forelæsninger i Vakancen efter Professor Rasmusen, og han nu atter havde erklæret sig villig til at paatage sig et lignende Hverv, androg Direktionen ved allerunderdanigst Forestilling paa

at Den maatte allernaadigst bemyndiges til, paa Grund af at Professoratet i de orientalske Sprog ikke for Djeblikket kan besættes, at overdrage til Professor Theologiae Hohlenberg, i forestaaende Wintersemester at holde de sædvanlige Forelæsninger over Hebraisk for de unge Studerende som i næste Foraar agte at underkaste sig den philosophiske Examens første Prøve, og tillige at examinere i Hebraisk ved bemeldte Examen;

hvilket derefter ved allerhøjeste Resolution af 17de Okt. blev allernaadigst bifaldet.

Iøvrigt havde Direktionen endnu førend Professor Johannsens Død tilladt at hans Forelæsninger i Sommersemesteret maatte bortfalde. Examinationen i Hebraisk ved Examen Artium blev besørget dels ved et af det theologiske Fakultets Medlemmer, dels ved Lektor Heinrichsen fra Sorø, som ifølge kongelig Resolution af 3die Sept.

var bleven indkaldt for paa sædvanlig Maade at deltage i Examinationen i Latin ved bemeldte Examen *).

Til at holde de botaniske Forelæsninger i Sommersemestret som Professor Schouw, dels paa Grund af hans Rejse til Italien, hvorfra han først vendte tilbage i Slutningen af Maj Maaned, dels formedelst hans Møde ved Provindsstændernes Forsamlinger, var forhindret fra at holde, blev ifølge kongelig Resolution af 11te Maj, paa Direktionens derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling, antaget Kand. Philos. senere Mag. art. S. T. N. Drejer, som ogsaa i 1838 havde udført et lignende Hverv, og han har ligeledes holdt botaniske Ekspeditioner.

Tvende andre unge Videnskabsmænd have ifølge speciel kongelig Tilladelse i samme Semester holdt Forelæsninger som Privatdocenter: Kand. Theol. og Dr. Phil. i Kiel N. S. Beck og Kand. Juris N. S. Bergsøe. Begge havde anholdt om at forundes saadan Tilladelse uagtet den Forstnævnte alene havde promoveret i Kiel, den Sidstnævnte Iet ikke. Paa Direktionens desangaaende nedlagte allerunderdanigste Forestillinger blev det resp. under 11te April og 3die Maj allernaadigst tilladt Dr. Beck at holde en Forelæsning over det Kaldaiske og Kand. Bergsøe over Nationaløkonomien. Dr. Beck erhvervede senere Licentiatgraden her ved Universitetet.

Professor Otto havde, fornemmelig paa Grund af en Djenstvaghed, søgt om Tilladelse til at foretage en Rejse paa et Aar, fra Midten af Juni Maaned at regne, i hvilken Tid han mente at hans Forelæsninger uden synderlig Skade kunde bortfalde, da han dels ved sine Forelæsninger i Sommeren 1839, med den mulige Rejse for Dje, havde læst over et større Pensum end sædvanligt, dels vilde i den første Del af Semestret, førend sin Afreise, være istand til ved daglige Forelæsninger at tilendebringe et Halvaars Kursus. Til Examinator og Censor ved den forenede Lægeexamen og ved pharmaceutisk Examen foreslog han at Dr. N. G. Sommer i hans Fraværelse maatte konstitueres. Efterat Direktionen i Overensstemmelse med det medicinske Fakultets og Konsistoriums Betænkninger havde allerunderdanigst anbefalet dette Andragende, behagede det Hans Majestæt under 18te April allernaadigst at forunde Professor Otto den ansøgte Rejsetilladelse for et Aar, fra Midten af Juni Maaned at regne, dog saaledes at der drages Omsorg for, at de Forelæsninger som efter den ny Studiplan komme til at paahvile ham, holdes uagtet hans Fraværelse, og iøvrigt imod at Dr. N. G. Sommer antages til som konstitueret Lærer ved Universitetet at besørge Professor Ottos Forretninger som Examinator ved den medicinsk-kirurgiske og ved pharmaceutisk Examen og som Censor ved førstnævnte Examen. At Dr. Sommer senere er allernaadigst konstitueret til ogsaa at holde Forelæsninger i Professor Ottos Fraværelse, er ovenfor omtalt.

Ifølge en mellem Professorerne Oluffen og Ramus truffet Overenskomst, som ved Skrivelse fra Direktionen af 20de Decb. blev bifaldet, har Forstnævnte i Anledning af en paatænkt Rejse i Sommeren 1841, overtaget den mathematiske Forelæsning for de yngste Studerende som Professor Ramus i Vinteren 1840—1841 havde at holde, mod at denne i hins Sted læser over Astronomien i Sommeren 1841.

*) Dette er skeet i en Række af Aar, dog med Undtagelse af 1839, da Antallet af Examinander var mindre end sædvanligt.

En meget vigtig Foranstaltning for den botaniske Have er den flere Aarsfattelse af en egen Konservator eller Medhjælper ved Haven. Dette flere efter Andragende fra Etatsraad Hornemann, som gjorde opmærksom paa at hans svagelige Helbredsforfatning, i Forbindelse med den meget betydelige Tilvært af Havens forskellige Samlinger og af dens Berøringer med lignende Indretninger i Udlandet, gjorde en saadan Post nødvendig, hvortil han foreslog Kand. Pharm. J. Vahl, som ved mangeaarigt Studium af Botaniken og ved flereaarigt Ophold i forskellige evropæiske Lande samt i Grønland ansaaes dertil fortrinlig flillet. Saavel Konsistorium som Direktionen troede imidlertid, at det under de nærværende økonomiske Omstændigheder vilde være rigtigst at indskrænke denne Foranstaltning for det Første til et Aar, og efterat Direktionen desangaaende havde neblagt allerunderdanigst Forsølling, blev det derpaa under 11te Maj allernaadigst bifaldet, at Kand. Pharm. Jens Vahl antages, foreløbigen for et Aar, som Medhjælper ved den botaniske Have med en Godtgjørelse af 200 Rbd. af Havens Indtægter.

Ved allerhøjeste Reskript af 22de Dec. 1839 behagede det Hans Majestæt Kongen, paa derom af Etatsraad Hornemann neblagt allerunderdanigst Andragende, at skænke Haven, til Indkjøb af Bøger paa Auktionen efter afdøde Lensgreve Raben, en Sum af 150 Rbd., der forskudsvis blev udredet af Finanskasen. Da Hans Majestæt derhos havde forlangt Oplysning af Direktionen, om og hvorvidt Beløbet maatte kunne refunderes Finanskasen af den til Havens Vedligeholdelse bestemte Fond, og efterat det var bleven allerunderdanigst forklaret, at dette ialtsald ikke kunde skee førend det ifølge allerhøjeste Resolution af 8de Juni 1838 til det ny Værthuses Ophørelse modtagne Forskud *) var bleven den akademiske Fond refunderet, hvilket sandsynligvis ikke vilde kunne skee førend i Løbet af 1842, blev det ved allerhøjeste Resolution af 14de Febr. allernaadigst tilladt, at Tilbagebetalingen af Forskudet maatte beroe indtil hint ældre Forskud ganske var afbetalt.

Angaaende den botaniske Have maa endnu bemærkes, at den ved Haven ansatte Svend N. Veilbach ved kongelig Resolution af 2den Juni 1839 blev allernaadigst tillagt en Understøttelse af 200 Rbd. af Universitetets Midler, som Hjælp til en Udenlandsrejse han med Understøttelse af Fonden ad usus publicos havde tiltraadt. Denne Hjælp, som blot var tilstaaet foreløbig paa et Aar, blev ved allerhøjeste Resolution af 6te Maj 1840 forlænget paa 1 Aar.

En anden af Havens Svende, Ratzak, som deltager i den videnskabelige Rejse Botanikeren F. M. Liebmann i Slutningen af Aaret tiltraadte til Mexiko, er ligeledes ubbetalt, som Hjælp til denne Rejse, et Beløb af 500 Rbd. af Universitetets Midler, hvilket dog kun er anseet som Forskud, der antages at ville indvindes igjen ved Salget af de fra Rejsen hjembragte Planter, og under alle Omstændigheder vil Summen blive den akademiske Fond refunderet af Havens Indtægter.

Ved de naturhistoriske Musæers zoologiske Afdeling ere i 1840 de forberedende Arbejder til dennes ny Indretning fortsatte. Dog vare ved Aarets Udgang af de dertil ved tvende kongelige Resolutioner bevilgede 3000 Rbd. **) endnu kun forbrugte ialt 1900 Rbd. Erhvervelsen af nyt Materiale var i dette Aar ikke be-

*) Hvorom s. Aarb. f. 1838 S. 174—5.

**) Hv. f. Aarb. f. 1839 S. 90.

tydelig, dog var Antallet af ganske færdige og opstillede Vattedyr, som i Slutningen af 1839 havde udgjort 210 Stk., ved Aarets Udgang forøget til 276. En vigtig Betingelse for en fast og sikker Virksomhed i Fremtiden er den foreløbigen fætte Deling af det samlede Naturaliekabinetets Indtægter mellem begge Afdelinger; denne er, efter foregaaende Brevverling med Finansminister Grev Moltke og med dennes Samtykke, under 24de Oktob. foreløbigen og indtil den forventede ny Fundats for de samlede Moltkeske Legater kan træde i Kraft, af Direktionen saaledes bestemt, at fire Syvendedele af Indtægten tilfalde den zoologiske, og tre Syvendedele den mineralogiske Afdeling, dog saaledes, at Assistentens Løn, 200 Rbd., forlobsd afholdes, og at Udgifterne til den palæozoologiske Samling blive fælles for begge Afdelinger.

Den mineralogiske Afdeling har atter i 1840 modtaget flere ej ubetydelige Forøgelser af enkelte Mineralier og mindre Samlinger. Af disse skal her allene nævnes den saakaldte Angelinske Hovedsamling af svenske Forsteninger, som blev indkjøbt for 400 Rbd. af Musæets løbende Indtægter, hvorved den almindelige geognostiske Samling har faaet en Samling af de mest udmærkede svenske Overgangsforsteninger, og derhos et stort Antal Dubletter, ved hvis Bortbytning kan erholdes en Mængde af de Forsteninger som endnu savnes; samt en meget rig og lærerig Samling af Mineralprodukter fra Island, som Resultat af Kandidaterne Steenstrups og Schiodtes paa kongelig Bekostning foretagne Rejse til dette Land. Efter denne Tilvæert vil det nu for første Gang være muligt at fremstille et fuldstændigt Billede af denne D's geognostiske Forholde.

Et udmærket Bevis paa Kong Christian VIII's gavmilde Omhu for Videnskaberne havde den polytekniske Lærestalt i et kongeligt Reskript af 11te Januar 1840 til Anstaltens Direktør af følgende Indhold:

Ved at tilbagevende Dit allerunderdanigste Forslag af 27de December sidstleden angaaende Udvidelse af det magnetiske Observatorium, ville Vi, med særdeles Hensyn til en saadan Indretnings videnskabelige Nytte og Vigtighed, aller-naadigst have bevilget:

1. at der istedetfor det i den polytekniske Lærestalt maa oprettes et af tvende Træbygninger bestaaende magnetisk Observatorium, der overensstemmende med det af Chefen for Vort Ingeniørkorps, Oberst Prangen, for Ds allerunderdanigst nedlagte Forslag, bliver at opføre paa Kjøbenhavns Vold, saaledes at den ene Bygning faaer Plads paa Schacken's, den anden paa Hahnen's Bastion, begge imellem Promenadevejen og de i disse Bastioner værende Møller, dog med den Betingelse, at Bygningerne, naar det af vedkommende Militærautoritet anordnes, igjen bortskaffes uden at derved forvoldes den militære Fond nogensomhelst Udgift;
2. at til dette Observatorium benyttes den Bygning og de Apparater som allerede til samme Tjemed have været anvendte i den polytekniske Lærestalt;
3. at der til Bygningernes Opførelse og ny Apparaters Anskaffelse maa anvendes en Sum af indtil 1500 Rbd.;
4. at det ny magnetiske Observatorium betragtes som henhørende til den polytekniske Lærestalts physiske Apparater;

5. at Lærestalten lader besørge de almindelige, aftalte Jagttagelser;
6. at der anvendes 100 Rbd. aarligt til Løn for en magnetisk Observator, som skal gjøre daglige Jagttagelser;
7. at der til smaa løbende Udgifter anvendes aarlig indtil 100 Rbd., over hvilke Udgifter bliver at aflægge Regnskab;
8. at den polytekniske Lærestalt underretter Bort Videnskabernes Selskab om de gjorte Jagttagelser, som skulle meddeles til fremmede Lærde, samt forsyner Selskabet med alle de Oplysninger der ihenseende hertil maatte forlanges; og
9. Allerhøjeste Tilfagn om yderligere Understøttelse til de Anskaffelser som Tidernes Fremskridt maatte gjøre ønskelige for denne for Videnskabeligheden saa gavnlige Indretning.

Derhos ville Vi allernaadigst have Dig tilkjendegivet, at Vi med allerhøjeste Reskript af Dags Dato til Finansdeputationen have foranstaltet, at der, til Bestridelse af Udgifterne ved ovennævnte Bygningsarbejder, stilles for en Gang til Din Disposition et Beløb af 1500 Rbd.; hvorimod Vi formode, at det Beløb af indtil 200 Rbd. der aarlig ville udfordres til Bestridelse af Udgifterne ved selve Jagttagelserne paa det magnetiske Observatorium, vil kunne overtages af Bort Videnskabernes Selskabs Fonds og optages i bemeldte Selskabs aarlige Budget, hvorom Vi allernaadigst bemyndige Dig til at tilkjendegive Selskabet Bort Ønske. Befalende Dig Gud!

Ligesom det ved kongeligt Reskript af 17de Decb. 1839 var bleven Direktionen paalagt at foranstalte en **Sorgefest ved Universitetet over afdøde Kong Frederik VI.**, der skulde afholdes ved Lys, hvilken Fest fandt Sted paa den afdøde Konges Fødselsdag den 28de Januar, saaledes blev det paa Direktionens derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling under 22de Febr. 1840 allernaadigst bifaldet, at Universitetet bemyndiges til at lade udgaae almindelig Indbydelse til de dertil kvalificerede Videnskabsmænd om i Anledning af **Hans Majestæt Kong Christian VIIIs. forestaaende Kroningsfest** den 28de Juni at erhverve akademiske Grader og til den Ende at indsende deres Dissertationer; hvorhos Direktionen allernaadigst blev bemyndiget til ved denne Lejlighed at fritage enkelte Videnskabsmænd for det mundtlige Forsvar af Afhandlingen, forsaavidt de maatte have gyldige Grunde til at ønske saadan Fritagelse.

I Anledning af denne festlige Lejlighed have adskillige Dispensationer fra de almindelige Regler ved kongelige Resolutioner fundet Sted. Saaledes blev det under 20de Marts allernaadigst tilladt Lektor i Theologien Lic. **Martensen**, med Hensyn til det af ham valgte Emnes Beseffenhed og Tidens Korthed, at erhverve den theologiske Doktorgrad ved en paa Dansk skreven Afhandling, saafremt denne iøvrigt af Fakultetet befindes værdig, dog saaledes at den mundtlige Disputation skeer paa Latin over latinske Theses, som dels ere uddragne af Afhandlingen dels staae i nær Forbindelse dermed, hvilke, saafremt de ikke maatte have deres fuldstændige Begrundelse

i Disertationen, bør ledsages af en forudgaaende, paa Latin affattet, sammentrængt Motivering, af hvilken de fremgaae som Resultater. Lektor Martensen benyttede imidlertid ikke denne Tilladelse, da han forinden fik tilsendt Diplom som Dr. Theologiae fra Universitetet i Kiel.

Fremdeles blev Direktionen under 24de April allernaadigst bemyndiget til at tilstede enkelte akademiske Borgere som ikke have underkastet sig den medicinske, men blot den forrige kirurgiske Examen, naar de iøvrigt ere bekendte ved videnskabelig Dygtighed og derhos have opnaaet bedste Karakter saavel ved de to forberedende akademiske Examina som ved den kirurgiske Examen, Udgang til at disputere for Licentiatgraden i Medicinen. Saadan Dispensation fra Anordningerne, der af det medicinske Fakultet var foreslaaet især med Hensyn til at de kirurgiske Kandidater nu ikke længere ved at underkaste sig den medicinske Examen kunde erhverve Udgang til at disputere, blev af Direktionen tilstaaet de nedenansførte tvende Disputanter Batallionskirurg Bricka og Kand. Kir. Senger.

Under samme Datum blev Lektor ved Veterinærskolen her i Staden G. C. Vith allernaadigst forundt Udgang til, uagtet han hverken var Student ved Universitetet, eller havde underkastet sig den medicinske Examen, ligesom han ikke havde disputeret for den lavere Grad, at erhverve Doktorgraden, naar iøvrigt den af ham til den Ende indleverede Disertation af Fakultetet befindes værdig. Fakultetet og Konfistorium havde anbefalet saadan Dispensation med Hensyn til at Lektor Vith var Student i Kiel, havde taget kirurgisk Examen med første Karakter med Udmærkelse, i 18 Aar været ansat som Lektor og anden Lærer ved bemeldte Skole, og i lang Tid tillagt ældste Regimentskirurgs Rang og Karakter, samt med Hensyn til at han var fordelagtigt bekendt i literær Henseende.

Ligeledes blev under samme Datum Adjunkt ved Viborg Kathedralskole N. S. Vefenberg og Kand. Philos. S. T. N. Drejer allernaadigst forundt Tilladelse til at disputere for Magistergraden med Dispensation fra den i Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. V § 4 og Forordningen 9de Jan. 1824 § 2 befalede Magisterkonference, hvorved isærdeleshed var taget Hensyn dels til hvad de i literær Henseende havde præsteret, dels til deres Stilling, den Førstnævnte som mangleaarig Embedsmand, den Sidstnævnte som forhen konstitueret Docent ved Universitetet.

Endelig blev ved kongelig Resolution af 8de Maj Kand. Theol. N. P. Adler forundt Tilladelse til at erhverve Magistergraden ved en i det danske Sprog forfattet filosofisk Afhandling, dog under samme Betingelser som oven anført.

Den Direktionen allernaadigst forundte Bemyndigelse til at fritage Enkelte for det mundtlige Forsvar af deres Afhandlinger blev alene benyttet med Hensyn til Tvende: Slots- og Garnisonspræst i Glückstadt J. H. B. Lübker, og Apotheker i Kiel Sørensen, som havde indleveret Disertationer respektive for den theologiske og den filosofiske Doktorgrad.

Salt bleve ved Festen promoverede 2 Doktorer og 6 Licentiat i Theologien 2 Doktorer og 1 Licentiat i Lovkyndigheden, 1 Doktor og 6 Licentiat i Medicinen og 3 Doktorer og 3 Magistre i Philosophien.

Det bemærkes, at Omkostningerne ved begge Festerne, hvilke, inkl. 100 Rbd. for en ny Kantate til Hans Majestæt Kongens Fødselsdags Fest, beløb ialt 1560 Rbd.

48 Sk. *), blev udrede af Normalkontoen for ekstraordinære Udgifter (2000 Rbd.), hvilket foranledigede, at de ekstraordinære Udgifter for Kirkerne, som ellers havde været at afholde af nysnævnte Normalsum, forsaavidt de ej kunde overføres paa Jordebogsudgifternes Konto, til Beløb 803 Rbd. 28 Sk., maatte udredes ekstraordinært af den akademiske Fond, hvilket ved kongelig Resolution blev allernaadigst tilladt.

Det er i Aarbogens forrige Aargang (S. 86) berettet, at det ved kongelig Resolution blev tilladt, at Programmet til Reformationseften i 1839, imod de vedtagne Regler, maatte skrives paa Dansk. Af lignende Grunde, navnlig af Hensyn til det valgte Emnes Beskaffenhed, blev ogsaa i dette Aar, efter Ansøgning fra Justitsraad Molbech, hvem det tilfaldt at skrive Programmet, og paa Directionens allerunderdanigste Foresøgning, under 10de Dctbr. allernaadigst forundt bemeldte Universitetslærer en lige Dispensation.

*) Følgende Specifikation af disse Udgifter turde ikke være uinteressant:

a. Udgifter ved Sørgefesten.

Pedel Drum erstattet Udlæg	98 Rbd. 33 Sk.
Honorar til Professorerne Heiberg og Weyse for Kantaten	200 — —
til Kapellets Enkekasse	100 — —
Mogensen, Lansky m. Fl. for Transport af Noder, Opvartning ved Prøverne, Assistance ved Festen etc.	25 — —
Bogbinder Falch for Indheftning af Programmer og Kantater	124 — 66 —
Blikkenslager Tzens for Solennitetsfaldens Belysning	91 — 4 —
Tapetmager Dujardin for at betragte den kongel. Tribune, Talerstolen m. v.	55 — 16 —
Kapitajn Würzen for Begfakler m. v.	42 — 56 —
Pedellerne for Ulejlighed ved Parentationen	40 — —
Pedel Meyer for Befordring til Marschallerne og sig selv	12 — 16 —
Snedker Sørensens Enke	6 — 64 —
For Ringning med Frue og Trinitatis Kirkers Klokker	8 — —
	803 Rbd. 63 Sk.

b. Udgifter ved Kroningsfesten.

Pedel Drum erstattet Udlæg	73 Rbd. 53 Sk.
Bogbinder Falch efter Regning	122 — 4 —
Gartner Frisenette for Ege-Girlander	48 — 56 —
Maler Holmer efter Regning	4 — —
Snedker Sørensens Enke ligeledes	8 — 48 —
Pedel Meyer erstattet Udlæg	20 — 48 —
Til Kapellets Enkekasse	100 — —
Kapelbud Mogensen efter Regning	6 — —
Organist Berggreen for Sangens Ledning	25 — —
Honorar til Professor Weyse	100 — —
ditto til Pedellerne	40 — —
Hjælpebudet Petersen	10 — —
Portner Christensen for Salens Rengjøring	4 — 48 —
Bogbinder Falch for Indbinding af Acta solennia	89 — 16 —
Budet Petersen for sammes Ombaring	5 — —
	656 Rbd. 81 Sk.

Hertil kommer dog endnu Udgiften til trykte Skrifter i Anledning af Festerne, men som først vil fremkomme i 1841.

Et i Anledning af Konferentsraad Bornemanns Afgang opstaaet Spørgsmaal med Hensyn til **Optionen af Professorernes Embedsboliger og Huslejeportioner** blev ved et Conclusum Consistorii af 23de Decbr. afgjort paa følgende Maade:

Konfistorium vedtog, at den Professor som har fri Bolig udenfor Universitetet paa den Tid da Bolig eller Huslejeportion ved Universitetet bliver at optere, skal anses berettiget til at deltage i Optionen, saafremt han bestemte erklærer, at han senest til den Tid da han kan tiltræde Universitetets Professorbolig, eller den ledige Huslejeportion begynder at løbe, fratræder det Embede som har givet ham fri Bolig udenfor Universitetet. Derimod kan ingen saadan betinget Option tilfædes der skulde kunne medføre, at en yngre Professor, der alt havde opteret Bolig eller Huslejeportion, igjen kunde komme til at miste samme. Der blev herved taget Hensyn til, at de i Constitutio laudabilis de residentii indeholdte Bestemmelser om Naadensaar med Hensyn til Professorbolig, ikke ligesom ere blevne overførte paa Huslejeportioner.

Et andet Conclusum Consistorii af samme Datum blev foranlediget ved et Forslag fra de Professorer i det philosophiske Fakultet som i det afvigte akademiske Aar havde deltaget i Examinationen ved **anden Examen**, om at **istedetfor den hidtil brugelige Indfaldelse af de ved bemeldte Examen Udmærkede skulde træde en Proclamation af deres Navne ved Reformationstesten**, eller, naar Navnene endnu ikke vides til den Tid, en Tilkjendegivelse ved Festen, at en offentlig Bekjendtgørelse vil finde Sted.

Konfistorium svarede i denne Anledning det philosophiske Fakultet, at Det i Medfør af Universitetsfundatsen Kap. 3 § 11, sammenholdt med det under 23de Decb. 1837 approberede Festritual § 2 litr. d, forment, at ialmindelighed Udmærkelse for Udfaldet af anden Examen vil kunne tilkjendegives ved Proklamering af Rektor ved Reformationstesten.

I Henseende til **Universitetets Begater** er i dette Aar følgende at berette:

1. **Valkendorffs Kollegium.** I Aarbogen for 1838 (S. 113 f.) er foreløbigen meddelt, at Statsraad, Ridder af Dannebrog, Estrup allerede i Aaret 1836 havde skænket Kollegiet en Sum af 1000 Rbd., med den Bestemmelse at den skulde anvendes til Bygningens Udvidelse. En endelig Bestemmelse angaaende denne Gaves Anvendelse er nu først bleven taget.

Den af Kollegiets Eforus efter Overlæg med Konfistorium affattede foreløbige Plan til en saadan Anvendelse gik i det Væsentlige ud paa, at en i Kollegiets Gaard værende temmelig forfalden Bagbygning, hvori et lidet brugbart og aldeles ubrugt Bibliothek gjemtes, skulde, efterat Bibliotheket med højere Tilladelse var afhændet, indrettes til Bolig for 2 a 3 Studerende samt til et hidtil savnet Læseværelse for Alumnerne, og efterat denne Plan havde vundet Giverens Bifald, som blot tilføjede det Ønske, at en af de ny Pladser altid maatte forbeholdes en Polytekniker, blev et Overflag foranstaltet optaget, og der blev derefter af Konfistorium udnævnt en Komité af to Professorer (Bang, Clausen) til i Forening med Eforus at udarbejde et paa ovennævnte Basis bygget endeligt Forslag til Anvendelsen af den Estrupske Gave.

Af Kommitteens blev bemærket, at Bortskaffelsen af Bibliotheket var en nødvendig Betingelse for at vinde den fornødne Plads til den paatænkte ny Anvendelse af det omhandlede Baghus, og den foreslog derfor at Bibliotheket skulde bortsalges ved Auktion. At dette Bibliothek, der bestod af omtrent 3000 Bind, næsten udelukkende af theologisk og philologisk Indhold, hidrørte fra forskellige private Donationer, kunde efter Kommitteens Mening ikke være til nogen Hinder for den foreslaaede nyttigere Anvendelse af Bygningen, da det, som forældet, defekt og i en meget ringe, tilbøielig af Fugtighed bedærvet Tilstand, hverken nu var til nogen synderlig Nytte, eller kunde ventes at komme i en bedre Tilstand, da der ingen Midler havde til dets Fortsættelse, idet den i Fundatsen dertil bestemte aarlige Sum af 5 Rdl. — eller Renten af 100 Rdl. — nu vilde være at betragte næsten som Intet, og derfor heller ikke i mangfoldige Aar dertil havde været anvendt; hvorimod, naar det bortsolgtes, ej alene den Sum som deraf kunde udbringes, og som maaske ikke vilde blive ganske ubetydelig, vilde komme Kollegiet tilgode, men endog de endnu tilbageværende Bøger selv vilde i videnskabelig Henseende mere komme til virkelig Nytte, ved at kjøbes for andre offentlige eller private Bibliotheker, og endog alene paa denne Maade reddes fra yderligere Bedærvelse og successiv Undergang. Kommitteens havde anset det for rigtigere, istedetfor, som først var paatænkt, at indrette den omhandlede Bagbygning til Bolig for 3 Studerende og til et Læseværelse for Alumnerne, at anvende den hele Bygning til Boliger for Studerende, i hvilket Tilfælde 4 saadanne vilde kunne erholde hver et bekvemt Værelse med Kaffelovn, og to og to et fælles Sovekammer. Beføstningen hertil vilde efter Overlaget ikke overstige 1174 Rbd., hvortil havde Midler dels i selve Gaven med de allerede paaløbne Renter, dels i et af Giveren lovet yderligere Tilskud af 100 Rbd., dels, hvis det skulde behøves, i Provenuet for det solgte Bibliothek eller og i et mindre Tilskud fra Kollegiets Kasse. Tillige var af Kommitteens foreslaaet, at den høje Mur som hidtil havde forbundet den oftnævnte Bagbygning med Ringmuren og adskilt Haven fra Gaarden, til Gavn for Haven og overensstemmende med et af Alumnerne oftere yttret Ønske, maatte nedrives og ombygges med et Træstakit, hvorved ogsaa muligen endel af Stenene i denne Mur kunde benyttes og derved nogen Besparelse i Omkostningerne ved Forandringen opnaaes. Kommitteens havde endelig bemærket, at de 4 ny Alumner der ifølge Forlaget vilde erholde fri Bolig i Valkendorffs Kollegium, ikke burde være berettigede til at oppebære noget Pengestipendium, hvilket efter Kollegiets Fundats ikke kan nydes uden af de 16 Alumner for hvilke det oprindelig er stiftet, ligesom dem formentligen heller ikke burde tillægges noget jus quæsitum til at oprykke i de ledige Stipendiepladser; men herom, ligesom ogsaa angaaende hvorvidt der muligen kunde gjøres Udvej til at forbinde nogen Pengeunderstøttelse med de ny Fripladser, troede Kommitteens rettest at burde udsætte de ny Overvejelser indtil den i Forslag bragte Forandring maatte være bleven iværksat.

Dette Forslag blev af Konsistorium tiltraadt og indstillet til Direktionen. Da denne imidlertid fandt det noget betænkeligt at afvige fra Stiftelsens Fundats, og gjøre Indgreb i de Donationer hvorved dens Bibliothek havde faaet sin Tilværelse, anmodede Den Konsistorium om at tage under nærmere Overvejelse, om det ikke kunde være hensigtsmæssigt og mere overensstemmende med Fundators Villie dersom enten hele Bibliotheket, eller dog den mest brugbare Del af samme, efter en billig Taxation

overledes Kommunitetsbibliotheket og deri indlemmedes som en særegen Afdeling, der til Erindring om dens Oprindelse kunde bære Navn af den Valkendorffske.

De derefter indhentede Erklæringer, saavel fra Kommunitetsdirektionen som fra Universitetets Bibliothekskommission, gik begge ud paa, at det aldeles ikke vilde være til nogen virkelig Nytte at indlemme det omhandlede Bibliothek som en særskilt Afdeling enten i Universitetets eller i Kommunitetets Bibliothek. Navnligen bemærkede det theologiske Fakultet, at en saadan Foranstaltning vilde være ligesaa uoverensstemmende med Kommunitetsbibliothekets Bestemmelse, at tjene som Haandbibliothek for de Studerende, som med den i Betragtning heraf nylig foretagne Reduktion af dette Bibliothek, efter som det Valkendorffske Bibliothek for den største Del bestod af lignende gamle Bøger som de hint Bibliothek nylig havde afhændet, fordi de med Hensyn til dets Bestemmelse maatte anses som ubrugbare.

Den ovennævnte Komité gjorde derhos yderligere opmærksom paa, dels at Kollegiets Fundats Intet videre indeholdt om Bibliotheket, end at til dets Forbedring skulde anvendes den aarlige Rente af 100 Rdl., og at der ej havde Donationsbreve eller andre Dokumenter betræffende de senere Donationer til samme, saa at der ingen positiv Bestemmelse gaves der kunde være til Hinder for at det omhandlede, nu forældede, lidet brugbare og saa godt som aldeles ubenyttede Bibliothek blev afhændet, paa samme Maade som tidligere havde fundet Sted med Ehlers' og Wors Kollegiers baade større og bedre doterede Bibliotheker, dels at Valkendorffs Kollegii Bibliothek, hvis det forblev i sin nærværende Tilstand, vilde blive udsat for den visse Undergang, dels endelig at Udskilling af Bibliotheket, der endnu kunde være brugbart, kunde udtages af Universitetsbibliotheket, eller muligen komme andre offentlige Bibliotheker til gode, mod en billig Taxation.

Efterat Direktionen derpaa havde nedlagt allerunderdanigst Foresøg angaaende den omtalte Gaves Anvendelse, behagede det Hs. Maj. Kongen under 17de Januar 1840 at resolvere saaledes:

Vi bifalde allernaadigst:

1. at den Valkendorffs Kollegium tilhørende Bogsamling bortfælges ved offentlig Auktion, dog først efterat Universitetsbibliotheket, og ligeledes samtlige øvrige offentlige Bibliotheker, er givet Lejlighed til deraf at udtage hvad de maatte ønske, mod en Godtgørelse til Kollegiet efter billig Vurdering, og saaledes at der skeer nærmere allerunderdanigst Forslag angaaende Anvendelsen af den Sum der ved Salget maatte indkomme;
2. at den Bestemmelse i Kollegiets Fundats hvorefter Renten af 100 Rdl. skal aarlig anvendes til Bøgers Indkjøb, bortfalder;
3. at det Baghus i Kollegiets Gaard hvori Bogsamlingen hidtil har været opbevaret, derefter gives en saadan Forandring, at det indrettes til Bolig for 4 Studerende, paa den Maade, at hver faaer et særskilt Værelse med Kaffelovn, samt to og to et fælles Sovekammer, hvorhos den gamle Mur der findes mellem Kollegiets Gaard og Have, nedrives;
4. at hertil anvendes et Beløb af indtil 1200 Rbd., saaledes at dertil benyttes den af Etatsraad Estrup skænkede Gave af 1000 Rbd. med opsparede Renter, samt de af ham endvidere tilbudne 100 Rbd.

Direktionen blev derhos allernaadigst bemyndiget til at tilkjendegive Etatsraad Estrup Hs. Majestæts allerhøjeste Velbehag med den af ham skjænkede Gave.

Den ny Indretning var, saavidt vides, ved Aarets Udgang endnu ikke iværksat.

2. Det Fossiske Legat. En opstaaet Tvivl angaaende Størrelsen af Stipendieportionerne af dette Legat m. m. blev ved nedenstaaende Conclusum Consistorii afgjort overensstemmende med Eforus Profesfor Scheels Forslag.

Ved Fundatsen for det Fossiske Legat af Ate Juni 1701 er det bestemt, at der efterhaanden som Kapitalen voxer til flere Gange 6000 Rd. i Kroner skulle oprettes flere Stipendier, hvert paa 6000 Rd. i Kroner, hvoraf de fulde Renter, der efter den daværende Rentefod 5 pCt. forudsættes at udgjøre 300 Rd. i Kroner aarligt, skulle uddeles efter Omstændighederne til en eller tre Stipendiariier, udnævnte for fire Aar. Om det skal ansees som det Væsentlige i denne Bestemmelse, at Kapitalen for hvert Stipendium skal udgjøre 6000 Rd., eller at det aarlige Rentebeløb som af hvert Stipendium skal uddeles, ikke skal være under 300 Rd., er efter Foundationen tvivlsomt. For det Tilfælde at Rentefoden skulde blive forhøjet, skal hver Stipendiekapital vel vedblive at udgjøre 6000 Rd., men den Del af Renterne som maatte blive tilovers efter Fradrag af de til Uddeling bestemte 300 Rd. aarligt, hvilket Beløb intet Stipendiums aarlige Uddeling maa overstige, skal henlægges til Legatets Tilværtkapital. Hvad derimod skal gjælde, hvis Rentefoden maatte blive nedsat under 5 pCt., er ikke fastsat i selve Foundationen. Da denne imidlertid helt igjennem kun omhandler Stipendiekapitaler paa 6000 Rd., og fastsætter, at de aarlige Stipendieportioner skulle bestaae af den fulde Rente af denne Kapital, forekom det Eforus, uagtet saadan Rente paa nogle Steder forklares ved 300 Rd., at Meget talte for den Mening, at en Nedsættelse af Rentefoden ogsaa maa medføre en Formindskelse af Stipendieportionens Størrelse. Dette bestrækkes ogsaa tildels ved en Fundatsen tilføjet Beregning, som gaaer ud paa at vise, hvorledes, ifølge Bestemmelsen om Legatkapitalens bestandige Voren, ny Stipendiekapitaler efterhaanden kunne blive at oprette, hver paa 6000 Rd. Ligesledes vilde det føre til Forviklinger, hvis Stipendiekapitalernes Størrelse skulde være Forandring underkastet hver Gang Rentefoden nedsattes, da Folgen heraf kunde blive, at Stipendier som allerede vare oprettede, igjen maatte falde bort, hvilket netop nu vilde blive Tilfældet. I Aaret 1800, da Legatkapitalen var voret op til noget over 12000 Rd. D. Kur., blev det andet Stipendium oprettet, og senere har Legatet steds haft to Stipendier, hvert paa 6000 Rd. Legatkapitalen udgjør for Tiden 14710 Rbd. 73½ Sk. Solv. Skulde nu hvert Stipendium afgive 300 Rbd. aarligt i Rente til Uddeling, maatte dets Kapital udgjøre 8000 Rbd., som efter den nuværende Rentefod 4 pCt., og efter Fradrag af ¼ pCt. Rente for Administrationen til Universitetsskæsturen, netop giver 300 Rbd. aarlig Indtægt, og det ene Stipendium maatte saaledes indtil videre falde bort.

Hvad der, det Foranførte uagtet, dog gjør det meget tvivlsomt, om Stifteren ikke har villet at hvert Stipendium skulde aarligt afgive 300 Rbd. til Uddeling, er en Bestemmelse i forberemte Fundatsen tilføjede Beregning. Her er det nemlig forudsat, at Legatkapitalen ved Udgangen af Aaret 1761 vilde være saaledes forøget, at det første fuldstændige Stipendium paa 6000 Rd. kunde træde i Virksomhed med Aaret 1765, og det bestemmes da, at Stipendiarius deraf (s: af 6000 Rd.) skal „nyde den aarlige fulde Rente, som er det Højeste enhver Stipendiarius maa nyde.“

Men det tilføjes derpaa: „Dg dersom Rentekursen maatte efter Tidernes Forandringer enten forhøjes eller forringes, da laves Alting saaledes derefter, at enhver Stipendiarius, i hvor mange de end med Tiden skulde blive, nyder hverken mere eller mindre end aarligen 300 Rd. i fulde fire Aar efter hinanden.“ Denne Bestemmelse er nu vel i og for sig saa tydelig, at den kunde synes at være afgjørende. Imidlertid maa det dog uden tvivl komme i Betragtning, at den ikke findes i selve Fundatsen, men i den tilføjede Beregning. Thi vel siges det i Slutningen, at „denne Beregning skal være af lige Kraft som den maatte være Ord for Ord indført i Fundationen, saavidt muligt og gjorligt er“, men kort foran hedder det, at „Beregningen ej er indrettet for at forbinde Noget til præcise at følge den“, da „mange nu upaa-tænkte eventualia og Forandringer, sær med Rentekursernes enten Forringelse eller Forhøjelse og med Tidernes Vanskeligheder at kunne faae Penge vel udsatte paa Rente, lettelligen kunde indfalde“, og at derfor Beregningen „staaer under Korrektion og ej præsenteres anderledes end som en Model, der obligerer Ingen uden dem som tage Behag derudi.“ Ialtfald maa det antages, at Konsistorium i Forbindelse med den ældste af Stifternes Descendenter maa være berettiget til at forklare hvad der i omhandlede Henseende skal være Fundationens Mening. Thi det bestemmes i Fundatsen, „at det, hvis der i sin Tid skulde falde nogle dubia eller Tvistigheder, som ej skulde kunne forklares og decideres efter denne Fundation, skal stande Dhr. Professoribus frit for, med den ældste af Descendenterne hans Videnskab og Samtykke at gjøre en endelig Slutning derudi, det nærmeste skee kan efter Fundationens rette og rene Ord og Mening.“ Dg i Beregningen „indstilles det til Konsistorii eget Godtbesindende og fri Villie, enten at følge Beregningen eller og udfinde en anden bedre Maade, samt og med Tiden at forkorde og afflasse Hvileaaerene med Videre, som ansees tjenligere og mindre besværligt, aldenstund Fundationen bliver uforkrænket, og Midlerne, saavidt muligt er og Tidernes Forandring vil tillade, forbedrede til Stipendiarium Formerelse og desto større Tjeneste i Fremtiden“; hvorpaa det tilføjes, at „hvad velbemeldte Konsistorium i saa Maader, som meldt er, forhandlendes vorder, dermed skulle alle vedkommende interesserede Descendenter uden al Exception være benojede.“

Konsistorium har ogsaa allerede givet en Bestemmelse angaaende det omtvistede Punkt. Ved et Konklusum Konsistorii af 20de Novbr. 1780 bleve vel ny Stipendiarier udnævnte til at nyde 300 Rd. aarligt, uagtet Legatet dengang kun erholdt en Rente af $3\frac{1}{4}$ pCt.; men det sees ikke, at det ovenomhandlede Spørgsmaal dengang er blevet fremsat for Konsistorium. Derimod er Sagen bragt under Forhandling i Aaret 1800, da Legatets hele Kapital var voret op til 12410 Rd. 2 Mk. 1 Sk. D. Kur. Efter at have indhentet det juridiske Fakultets Betænkning, deciderede Konsistorium under 19de Novbr. 1800, at der skulde være tvende Stipendier, hvert paa 6000 Rd., og at der ikke for hvert Stipendium kunde udbetales mere end 225 Rd. aarligt eller Renten $3\frac{1}{4}$ pCt. af 6000 Rd. Denne Afgjørelse, som Man senere har holdt sig til, burde Man efter Eforus' Mening ogsaa fremdeles vedblive at følge, da ellers den Formerelse af Stipendier hvorpaa Fundator har lagt saamegen Vægt, vilde end yderligere udsættes, end Rentefodens Nedfattelse og Pengesforandringen allerede have medført. I Beregningen forudsætter Fundator, at Legatet ved Udgangen af Aaret 1839 vil eje 31685 Rd. i Kroner og have 5 Stipendier, hvert paa 6000 Rd., ifødetfor at det i

Virkeligheden kun har 2 Stipendier, og endog kun vil have 1 Stipendium saafremt et saadant skal afgive 300 Rbd. aarligt til Uddeling.

Uagtet den oprindelige Legatkapital er indbetalt til Universitetet i Kroner, og Bestemmelserne i Foundationen have Hensyn til denne Myntfort, er dog ingen Forhøjelse i Stipendiekapitalerne eller Stipendieportionerne skeet fra den Tid af — d. e. omtrent fra Midten af forrige Aarhundrede — da Regnskabet er blevet ført alene i Dansk Kurant, og de ovennævnte Konsistoriebeflutninger af 20de Novbr. 1780 og 19de Novbr. 1800 angaae ligeledes Dansk Kurant uden Lagio for Kroner. Nu at gjøre Forandring heri vilde der neppe være Anledning til og lod sig ogsaa vanskeligen iværksætte, ligesom Forandringen kun vilde blive af liden Indflydelse paa Grund af den langt betydeligere Reduktion som Rigsbankanordningerne have medført; thi ifølge disse ere Stipendierne gaaede over med deres forrige nominelle Beløb til Rigsbankpenge Sølvs, ifr. Forordningen af 16de Novbr. 1813, § 12—15.

Endelig opstod med Hensyn til Stipendieportionernes Størrelse det Spørgsmaal, om den $\frac{1}{4}$ pCt. Rente som erlægges til Universitetskvæsturen, for Kapitalens Administration, skal afdrages enten i Stipendieportionerne eller i den til Tilvært bestemte overskydende Del af Renterne. Efterat Reskriptet af 2den Oktober 1801 §. 4 havde paabudt $\frac{1}{8}$ pCt. til Universitetskvæsturen blev denne afdraget i sidstnævnte Del af Renterne, hvorimod den da anordnede $\frac{1}{4}$ pCt. Skat faldt Stipendiarierne til Last, saa at disse, overensstemmende med Konklusum Konsistorii af 19de Novbr. 1800, erholdt aarligen $3\frac{3}{4}$ pCt. eller 225 Rbd. af hvert Stipendium. Derimod havde Man, efterat $\frac{1}{4}$ pCt. Skatten var ophævet, og Afgiften til Universitetskvæsturen var ved kongelig Resolution af 28de Oktbr. 1825 forhøjet til $\frac{1}{4}$ pCt., ladet denne Afgift formindske de aarlige Stipendieportioner, hvorved Stipendiarierne ere komne til at bære den, hvilket var vedblevet indtil Aaret 1830, fra hvilken Tid ingen fast Regel syntes at være fulgt med Hensyn til Beregningen af Stipendieportionen. Konsistorium havde ikke afgjort noget herom, uden forsaavidt de aarlige Regnskaber efter foregaaende Revision af Revisor, der ikke havde gjort nogen Udsættelse, vare blevne approberede uden Bemærkning. Da Stipendierne allerede ved Rentefodens Nedsættelse og den lettere Myntfods Indførelse ere gaaede langt ned under det Beløb som Fundator har tænkt sig, forekom det Eforus, at Willighed i høj Grad talede for, at Afgiften til Universitetskvæsturen afdrages i den Del af Renterne som skal anvendes til Tilvært. Dette kommer udentvivl ogsaa nærmest overens med Stifterens Hensigt, idet han har fastsat, at „af de tilvørende Midler, medens de vore, bør ogsaa at tages saameget som behøves, naar enten Processer eller andre uomgængelige extraordinære Udgifter kunne hændes at paafalde Stipendio, paa det at Stipendiarii kunne beholde det dem tillagte Kvantum ubeskåret.“ At den omhandlede Afgift ikke faldt Stipendiarierne til Last havde ogsaa Analogi for sig i kongelig Resolution af 8de Septbr. 1837, hvorved det med Hensyn til de Læssøfke Legater er bestemt, at $\frac{1}{4}$ pCt. Afgiften til Kvæsturen skal udredes af den Del af Legatet hvis Renter ere bestemte til Kapitalens Forøvelse.

Paa Grund af alt Foranførte indstillede Eforus, at det som Regel for Fremtiden maatte blive bestemt, at hvert Stipendium af det Fosfiske Legat skal udgjøre 6000 Rbd. Sølvs, og at den fulde Rente heraf, 4 pCt. aarligt, skal uddeles til Stipendiarierne, saa at den $\frac{1}{4}$ pCt. Rente der betales til Universitetskvæsturen for Kapitalens Bestyrelse bliver at afdrage i de øvrige Renter der skulle anvendes til Kapitalens Forøvelse.

Dette Eforus' Forslag blev af Konsistorium under 13de Maj approberet til at gjælde som Regel indtil videre.

3. Det Hurtigkarlske Legat. Dette i Aaret 1829 stiftede Legat, hvis samlede Størrelse udgjør henimod 63000 Rbd., havde hidtil kun for den mindste Del, nemlig forsaauidt angaaer den ene Fjerdedel (af hvis Renter dog endnu fragaae 100 Rbd. aarlig til en Legatnydende), været i Virksomhed til Fordel for Universitetet, idet Renten af de to Fjerdedele af Legatkapitalen var tillagt Legators Plejedatter, og Renten af den sidste Fjerdedel tvende andre Personer, paa Levetid. Ved den førstnævnte Legatnydendes Død i September dette Aar, har Universitetet nu tiltraadt Nydelsen af de hende forbeholdte to Fjerdedele, hvilke ifølge Fundatsen*) skulle anvendes, Halvdelen til et Rejsestipendium for en Kand. Juris, og den anden Halvdelen til Understøttelser for Studerende, nemlig 200 Rbd. for Saadanne som af særdeles Aarsager trænge til øjeblikkelig Hjælp, og Resten til Indkjøb af Bøger for juridiske Studerende. Da der ved det indtrufne Dødsfald var blevet en Renteandpart disponibel fra Dødsdagen til December Termin, blev Halvdelen deraf allerede i Terminen anvendt til Understøttelser, horimod den anden Halvdelen, til Beløb 126 Rbd. 44 Sk., efter Konsistorii Bestemmelse blev gjort frugtbringende som Tilvært for Rejsestipendiet.

4. De Moltkeske Legater. Af Kvæstor var forlangt Resolution for, hvorledes der i Henseende til Regnskabsføringen skulde forholdes med den Del af de Suirenske Legatrenter som ifølge Direktionens Skrivelse af 10de Juli 1838**) skal tilfalde Naturaliekabinetet, med Hensyn til at bemeldte Rentebeløb efter Direktionens Skrivelse af 28de Septbr. 1839***) skal af Legatets Eforus indbetales i Kvæsturen, og at der i Universitetets Bøger ikke eksisterer nogen Konto for Universitetets Naturaliekabinet efterat dets Kapital var bleven inddraget til Fordel for den akademiske Fond ved den allernaadigst bifaldte almindelige Regulering af de under Universitetet hørende Legater og separate Fonds. I denne Anledning bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 7de Marts 1840, efter Kvæstors og Konsistoriums Forslag, at de omhandlede Legatrenter krediteres det grevelig Moltkeske Universitetet tilhørende Naturaliekabinetet. — Da der endnu i Universitetets Regnskab for 1838 vare beregnede den akademiske Fond til Indtægt de sædvanlige 100 Rbd. i Husleje af disse Legater for Lokale til Museerne****), blev det, ved Direktionens Decision af Regnskabet under 9de Maj, med Hensyn til at der nu var indrettet Lokale for Samlingerne i selve Universitetets (eller rettere Kommunitetets) egne Bygninger, bestemt at Beløbet skulde tilbagebetales Legatet, og i Fremtiden ikke beregnes. Ligeledes blev ved samme Decision bestemt, at den hidtil beregnede $\frac{1}{4}$ Procent til Kvæsturen saavel af de Moltkeske Legater, hvis Kapital nu for største Delen er indskrevet i Statsgjeldsdirektionens Indskrivningsprotokoller, som af Det Bülow'ske Legat, hvis Hovedkapital for bestandig indestaar i Sanderumgaard,

*) Denne findes aftrykt i Akad. Tid. II. 251 fgg.

**) Arb. f. 1838 S. 116.

***) Arb. f. 1839 S. 112 fg.

****) Ved en Skrivelse fra Direktionen af 4de Jan. 1834 var det, med Grev Moltkes Samtykke, bleven bestemt at der saalange Samlingerne befandt sig i Profesforgaarden i Kannikestræde Nr. 34, skulde betaales en aarlig Husleje af ovenangførte Beløb til Universitetet.

og hvis Renter endog indbetales direkte til Professorene i Botanik, skulde bortfalde. At der angaaende Delingen af de Nollenske Legaters Renteindtægt mellem de tvende Afdelinger af Musæet er taget en foreløbig Bestemmelse, er alt oven anført. Tøvrigt er den endelige Fundats for disse Legater endnu ikke bleven udfærdiget.

5 og 6. Om de Suirenske og Bülow'ske Legater se det nylig Anførte.

7. Med Hensyn til det Romer-Bartholin'ske Legat blev fremdeles ved ovennævnte Direktionens Decision bestemt, at den halve Rente af bemeldte, astronomisk Laarn tillagte, Legat i Fremtiden skal udbetales umiddelbart til Professor Astronomiæ, som har at anvende samme overensstemmende med Testamentet af 12te Oktbr. 1762 og for denne Anvendelse aflægge Eforiregnskab, og at derimod kun den anden halve Del af Renten vil være at optage mellem Laarnets almindelige Indtægter.*)

8. Det blev i Aarbogen for f. A. berettet, at Direktionen ved Skrivelse af 9de Marts 1839 havde bestemt, at der herefter, fra 1839 Aars Begyndelse at regne, skulde aflægges Eforiregnskab af Professor Astronomiæ over det astronomiske Laarns Indtægter og Udgifter. At imidlertid dette Regnskab, paa Grund af Bestemmelserne i Direktionens senere Skrivelse af 28de Septbr. f. A.**), hvorefter Laarnets Udgifter samtlige anvises gennem Kvæsturen, maatte bortfalde ogsaa for Aaret 1839, bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 14de Novbr. 1840.

Følgende Forandringer ere foregaaede i Eforierne af de forskellige Legater:

Til Eforus for Valkendorff's Kollegium udnævnte Konsistorium, istedetfor Konferentsraad Engelstoft, som havde begjært sig entlediget fra dette Efori, under 1ste April Statsraad Reinhardt.

Af de afdøde Konferentsraad Sæptorph overdragne Eforier udnævnte Konsistorium den 13de Maj:

til akademisk Bærg for Trinitatis Kirke Professor Zohlenberg;

— Eforus for det Buchvaldt'ske og for det Carstensen'ske Legat Statsraad Bang;

— — for de Meyer'ske Legater og for Theatrum anatomicum Professor Eschricht;

— — for det Thott'ske Legat Professor Scheel.

Af de af Konferentsraad Bornemann bestyrede Eforier blev under 11te Novbr. valgt: til Eforus for det Lilliendal'ske Legat Professor Sibbern;

— — for det Eichelske og for det Bircherod'ske Legat Prof. Scharling;

— — for det Bing'ske og de Stampe'ske Legater samt Professorernes Enkelske Professor Scheel.

En Begivenhed som i den hele første Halvdel af dette Aar i høj Grad tildrog sig Opmærksomheden saavel ved selve Universitetet som udenfor dette, og som derfor fordrer sin Dmtale i Universitetets Aarbog, var Stiftelsen af det saakaldte **Studentersamfund**. Følgende er en kort Beretning om dette Selskabs Stiftelse og kortvarige Eksistens.

Den nærmeste Foranledning til Forslaget om Samfundets Stiftelse var uden tvivl hvad der paaferede strax efter Kong Frederik VI's Død. I en paa selve Dødsdagen afholdt Forsamling af akademiske Borgere — af hvis Deltagere og især

*) Hfr. om samme Legat Aarb. f. 1839 S. 102. **) Anf. St. S. 112.

Ordførere dog vistnok Mange kun i Ordets mere udvidede Forstand kunde siges at henhøre til disse — blev foreslaaet, i de Studerendes Navn at indgive en Adresse til Kong Christian VIII, hvilken Adresse, indeholdende væsentlige politiske Meninger og Ønsker, og undertegnet af omtrent 250 Navne, virkelig Dagen efter blev overrakt Hs. Majestæt. Men i den Overbevisning, at de Studerende i det Hele ikke vedkjendte sig denne Adresse, sammenkaldte nogle akademiske Borgere den 4de Decbr. en anden Forsamling, hvori det blev foreslaaet og vedtaget, at indgive, som et Modstykke eller Protest mod hin første Adresse, en almindelig Loyalitetsadresse, som den eneste der kunde antages at være passende for de Studerende. En saadan Adresse, undertegnet af omtrent 400 Navne, blev derefter overleveret Kongen. Nogle Dage derefter offentliggjorde et tredie Parti af Studenter (67) en Erklæring, hvori de protesterede baade mod den første og den anden Adresse. Den Splid der saaledes havde vist sig blandt de Studerende fremkaldte Ideen om en formel Organisation af Studenterstanden. Ved en af 9 akademiske Borgere, af dem der havde underskrevet de tvende Adresser og nysnævnte Erklæring, den 17de Jan. udstædt Opfordring indbødes derfor de Studerende til et almindeligt Møde for at overveje et dertil sigtende Forslag. Paa en den 20de Jan. afholdt Forsamling, ved hvilken omtrent 500 Studerende vare tilstede, valgtes en Kommitte til at tage Sagen under Overvejelse, bestaaende af 9 Medlemmer*), og efterat denne paa en den 17de og 18de Febr. afholdt Generalforsamling havde fremlagt sin anbefalende Betænkning — fra hvilken dog et Medlem havde dissenteret, anseende Stiftelsen af et saadant Selskab for unyttig og skadelig —, blev Forslaget og det forelagte Udkast til Selskabets Love af Forsamlingen antaget, og Samsfundet ansaaes saaledes som stiftet. Det synes imidlertid ikke i det Hele at have vundet synderlig Deltagelse hos de Studerende, af hvilke indtil Februar Maanedes Udgang ikkun omtrent 300 vare indtraadte som Medlemmer, hvoraf endog ikke engang Halvdelen (146) havde deltaget i Valget af Repræsentanter. De af Generalforsamlingen antagne Love lode saaledes:

§ 1. „Studenterfamsfundets Formaal er, paa ordnede Møder at afhandle saadanne Gjenstande der have Interesse for Studenterne ialmindelighed. § 2. Enhver akademisk Borger kan være Medlem af Samsfundet, med mindre han har erholdt Bestalling som kongelig Embedsmand, eller taget Borgerskab som næringsdrivende Borger, eller 12 Aar ere forløbne fra den Tid han blev Student. Ligesom imidlertid Generalforsamlingen forbeholder sig, efter Repræsentanternes Forslag i enkelte Tilfælde at dispensere fra disse Bestemmelser, saaledes skulle akademiske Lærere ved Kjøbenhavns Universitet, Privatocenter derunder indbefattede, stedsse være berettigede til at indtræde i Samsfundet. § 3. Den øverste Selskabsmagt er hos Generalforsamlingen. § 4. Hvert Aar, i Begyndelsen af December Maaned, afholdes en ordentlig Generalforsamling, paa hvilken foretages Valg af Repræsentanterne. Overordentlig Generalforsamling afholdes, naar 50 Medlemmer i et angivet Njemed begjære det, eller Repræsentanterne dertil finde Anledning. Saavel de ordentlige som de overordentlige Møder sammenkaldes i Reglen med et Varfel af otte Dage; dog overlades det til Repræsentanternes Skjøn, i

*) Saavel af Indbyderne som af Kommitteens Medlemmer bestod den overvejende Pluralitet, som man kunde formode, af Kandidater og Promoverede: af de Forsnævnte hørte kun 2, af de Sidstnævnte kun 1 til de Studerende i egentlig Forstand.

„enkelt Tilfælde at afvige herfra. § 5. Alt hvad der angaaer Samsfundets indre An-
 „liggender, afgjøres ved simpel Majoritet, men til Antagelse af et Forslag der med-
 „fører en ydre Fremtræden, udfordres en Pluralitet af $\frac{2}{3}$ af de Tilstedeværende. § 6.
 „Repræsentanternes Antal bestemmes til 15, der fungere i 2 Aar, og hvoraf 8 afgaae
 „det første og 7 det andet Aar. Overordentlige Medlemmer (§ 2), saavel som akademiske
 „Lærere, kunne ikke vælges til Repræsentanter. De ti som efter de valgte Repræsen-
 „tanter have de fleste Stemmer, blive Suppleanter og indtræde i Repræsentantskabet,
 „dersom Nogen strax aflaaer det paa ham faldne Valg, eller nogen anden tilfældig
 „Afgang i Aarets Lob, saasom paa Grund af Bestemmelserne i § 2, maatte finde Sted.
 „§ 7. Repræsentanterne, der skulle have vaagent Dje paa Alt hvad der kan fremme
 „Studenternes Tarv, paaligger det at bringe Generalforsamlingens Beslutninger i Ud-
 „øvelse, og at besørge Selskabets løbende Forretninger. De udvælge af deres Midte en
 „Formand, som sammenkalder dem efter eget Skjøn, og efter Anmodning af 5 Repræ-
 „sentanter, og en Sekretær. De foreslaae Generalforsamlingen et Medlem udenfor
 „deres Midte til som Dirigent at lede Forhandlingerne. Paa Repræsentantmøderne af-
 „gjøres Alt ved simpel Pluralitet. § 8. De der ville optages i Samsfundet, have at
 „melde sig hos Sekretæren for at lade sig indskrive. Ethvert Medlem modtager da en paa
 „ham lydende Billet, som maa forevises ved Samsfundets almindelige Møder, og hvorfor
 „erlægges en Kjendelse, der af Repræsentanterne nærmere bliver at bestemme. Billetterne
 „fornyes naar Udgifterne ved Generalforsamlingerne ikke længer kunne dækkes ved det
 „indkomne Beløb.“

Samtidigt med den ovennævnte første Indbydelse havde Indbyderne gjort Uni-
 versitetets Rector bekendt med deres Forehavende, og efterat han paa Opfordring lige-
 ledes var bleven underrettet om, hvad der var foresaldet paa Forsamlingen den 20de
 Jan. og hvad der paa Generalforsamlingen den 17de Febr. agtedes foreslaaet, blev
 et Konsistorii Møde afholdt den 15de s. M. I dette Møde blev det, med Hensyn til
 det Opsyn som Konsistorium, ifølge Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. 2, især § 1,
 3, 4, 6 og 7, maa have at føre med de Studerendes Forhold, vedtaget, at man
 burde gjøre de Studerende opmærksomme paa, at den tilsigtede Forening i intet Til-
 fælde vilde kunne ansees som en formel Organisation af Studenterstanden, og at dens
 Beslutninger derfor ikke kunde gjøre Fordring paa at betragtes som Udtryk af de
 Studerendes almindelige Mening, uden at der vilde gjøres Brud paa den akademiske
 Frihed, hvorhos Konsistorium forbeholdt sig, hvis Selskabet skulde blive stiftet, og
 naar Det kom til Kundskab om de Regler som maatte blive vedtagne angaaende dets
 Organisation, Djemed og Virksomhed, at træffe saadanne Bestemmelser som det muligen
 kunde vedkomme Konsistorium at tage. Overensstemmende hermed tilskrev Konsistorium
 under 16de Februar de Studerende. Da Direktionen havde forlangt Underretning
 om, hvorvidt Konsistorium, efter hvad hidtil i Sagen var passeret, maatte finde sig
 foranlediget til at foretage noget videre Skridt, og hvilke Forholdsregler det i saa Hen-
 seende maatte ansee som passende, bemærkede Konsistorium i en Skrivelse af 23de
 Februar, at det vel maatte antage, at de Studerende ikke kunde organisere sig til en
 egen Stand uden dertil at erholde højere Autorisation, men ligesom det stiftede Sel-
 skab, der bestod saavel af Studerende ved Universitetet, som af ældre akademiske Borgere,
 ikke kunde betragtes som en saadan formel Organisation af Studenterstanden, saaledes
 som og i den nævnte Skrivelse var tilkjendegivet de Studerende, saaledes fandt

Konfistorium, at der for Tiden ikke kunde være Noget for Det at foretage i Sagen, da Det ikke skjønnede at det omtalte Selskab, forsaavidt dets Formaal hidtil var Det bekendt, kom i Strid med de Bestemmelser hvis Overholdelse det kunde paaligge Konfistorium at paasee. Konfistorium holdt det derhos for sin Pligt at yttre den Overbevisning, at der blandt vore Studerende ikke herskede en saadan Stemning hvoraf Noget kunde være at befrygte, og at den stiftede Forening sandsynligvis ikke vilde føre til betænelige Følger saalænge den udviklede sig frit og offentligt, hvorimod Konfistorium troede at det kunde være meget misligt at sætte Uandere i Spænding ved Forbud, hvilket let vilde lede til Stiftelse af hemmelige Forbindelser og andre farlige Følger.

Ved Skrivelse til Repræsentantskabet af 14de Marts havde Konfistorium forlangt betimeligen at underrettes om, hver Gang en Generalforsamling vilde blive afholdt, og hvad der paa denne agtedes forhandlet. Saadan Underretning blev derfor af Repræsentantskabets Formand under 11te Maj meddelt Konfistorium med Hensyn til en da forestaaende Generalforsamling. Da der imidlertid blandt det der agtedes foretaget var et Andragende fra en Minoritet af Repræsentanterne om at Generalforsamlingen vilde stadfæste eller forkaste Repræsentantskabets Beslutning, særskilt at meddele Konfistorium Underretning om Forhandlingerne, blev det i et den 16de Maj afholdt Konfistorium besluttet, at Rektor skulde kalde Repræsentanternes Formand til sig og paa Konfistoriums Vegne tilkjendegive ham, at Dette fandt det upassende, at bemeldte Forslag kom under Diskussion paa Generalforsamlingen, og at, hvis desuagtet Forslaget skulde blive diskuteret og Nægtelsen af den af Konfistorium forlangte foreløbige Underretning om Generalforsamlingernes Afholdelse og Forhandlingernes Indhold blive besluttet, vilde Konfistorium være nødsaget til at forbyde de ved Universitetet Studerende al videre Deltagelse i Samsundet. Med Hensyn til et andet i Formandens Skrivelse fremsat upassende Forslag, vilde Rektor tillige have at advare imod at nogen Beslutning fattedes som maatte komme i Strid med Konfistoriums Dyrighedsret. Da desuagtet Generalforsamlingen den 19de Maj (dog med en ringe Pluralitet) besluttede, at den af Konfistorium forlangte særlige Underretning ikke skulde meddeles Det, lod Dette under 23de Maj udgaae følgende i trykte Exemplarer omdelte Advarsel til de Studerende, hvori de opfordredes til paa ny at tage Sagen i Overvejelse, og forandre den tagne Beslutning:

Til de Studerende ved Kjøbenhavns Universitet. Efter at have ved Skrivelse af 3die Marts d. A. fra Repræsentanterne for „Studenterfundsundet“ modtaget en Gjenpart af de af Samsundet vedtagne Love, anmodede Man under 14de s. M. Repræsentanterne om betimeligen at meddele Konfistorium Underretning, naar en Generalforsamling skulde holdes og angaaende hvad der skulde forhandles paa samme, ligesom Oplysning om, hvad der paa hver Samling maatte blive besluttet. Overensstemmende hermed har Repræsentantskabets nuværende Formand under 11te d. M. tilmeldt Konfistorium, hvad der paa den den 18de d. M. begyndte Generalforsamling skulde forhandles. Da Man af denne Skrivelse erfarede, at en Minoritet af Repræsentantskabet vilde for Generalforsamlingen andrage paa, at denne skulde stadfæste eller forkaste Repræsentantskabets Beslutning, særskilt at meddele Konfistorium Underretning om Generalforsamlingernes Forhandlinger, fandt Man sig foranlediget til ved Universitetets Rektor at lade Samsundet gennem Repræsentanternes Formand advare mod

en Beslutning som stod i Strid med Konsistoriets ovennævnte Skrivelse af 14de Marts d. N., og tilkjendegive, at en saadan Beslutning vilde kunne medføre, at der formentes de ved Universitetet Studerende al videre Deltagelse i Samsundet. Tillige lod Man med Hensyn til et andet til Repræsentantskabet indkommet, i Formandens Skrivelse under Nr. 3 ommeldt, Forslag advare imod, at nogen Beslutning fattedes som maatte komme i Strid med det akademiske Senats Dyrighedsret. Desuagtet har Man ved Skrivelse af 19de d. M. fra Repræsentantskabets Formand til Universitetets Rektor modtaget Meddelelse om, at det ved Stemmeslæthed paa Generalforsamlingen blev besluttet, at Repræsentantskabet ikke skulde bemyndiges til at give Konsistorium særlig Underretning om Forhandlingerne. Det maatte allerede nu paaligge Konsistorium at træffe de fornødne Forholdsregler med Hensyn til denne Beslutning, hvis Man ikke af Formandens Skrivelse tillige havde erfaret, at han ikke havde anseet sig pligtig eller fundet sig foranlediget til at give Forsamlingen Dplysning om, hvad der af Universitetets Rektor var ham tilkjendegivet. Da dette imidlertid ikke er skeet, vil Konsistorium endnu engang henvende sig til de Studerende, forinden videre foretages i Sagen.

Det ligger i Forholdets Natur, at det ikke kan være Staten ligegyldigt, hvorledes de kostbare Universitetsindretninger og de dermed forbundne Fordele benyttes af de Studerende, og om disse iøvrigt gjøre dem værdige til i Tiden at antages i Statens Tjeneste. Derfor maa der føres Tilsyn med, hvorledes de Studerende anvende deres Tid, og med deres øvrige Forhold. Dette Tilsyn er det overdraget Universitetets naturlige Foresatte, Rektor og Professore, at føre, i hvilken Henseende det i Universitets-Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. 2 § 1 er paalagt alle Studerende ved Universitetet, at vise disse deres Foresatte den Agtelse og Lydighed som disse have Ret til at fordre, og uden Bægning i forekommende Tilfælde at gjøre dem Rede saavel for deres Flid som for deres øvrige Dpførsel. I saa Henseende indeholder Fundatsen ikke Andet, end hvad der følger af Forholdets Natur, og paa lige Maade er anordnet i andre Stater. I Kraft af forberemte Bestemmelse — ikke for at der skulde vises os nogen blot Hofslighed — har Konsistorium anseet det for en Pligt, som Det ikke har troet at kunne undrage sig, at fordre af Studenter-samsundet Beretning om dets Møder og Forhandlinger. En saadan Dplysning vil naturligvis ikke blive fordret med Hensyn til ethvert Selskab hvori Studerende maatte indtræde. Har et slikt Selskab et vist bestemt, blot selskabeligt eller lignende, Djiemed, eller bestaaer det ikke udelukkende af akademiske Borgere, vil nærmere Dplysning om dets Foretagender ordentligvis være unødvendig eller Konsistorium uvedkommende. Men her maa Studenter-samsundets særegne Natur komme i Betragtning. Ej alene er dets Formaal af stor Ubefemthed, men Samsundets Beslutninger, ihvorvel de ikke kunne gjøre Fordring paa at betragtes som Udtryk af de Studerendes almindelige Mening, fremtræde dog, paa Grund af Selskabets Navn og Sammensætning, i de Studerendes Navn. Og hvad der saaledes faaer Skin af at skulle gaae og gjælde som de Studerendes Beslutninger, kan ikke være det akademiske Senat uvedkommende.

Der gives ogsaa en anden vigtig Omstændighed som ikke her kan forbigaaes med Tausshed. Exempler fra Lyfland have opvakt Frygt for, at det ny

Studentersamfund skulde hengive sig til politiske Forretninger. Vel ere vi af lang Erfaring saa fortrolige med de kjøbenhavnske Studenters Tænkemaade, at vi ikke kunne frygte for, at Saadant skulde finde mange Deltagere iblandt dem; men dersom Forsøg af betænkelig Natur stete i denne Retning, var det i Universitetets og dets Borgeres sande Interesse, at dets egen Dyrighed virkede derimod. Vi haabe, at dette Punkt ikke vil forekomme vore akademiske Medborgere uvigtigt; os er det af indlysende Vigtighed. Universitetets Hensigt er at at virke for Videnskabernes Fremme og Udbredelse. Dets Borgere skulle ikke frygte for at fremsætte og forsvare de Sandheder som siden kunne udøve stor Indflydelse paa hele Menneskesamfundet, men det ligger udenfor Universitetets Bestemmelse at virke umiddelbart til disse Sandheders Indførelse i det borgerlige Liv. I dets Helligdom kan Sandheden desto friere udvikle sig, jo mere man dyrker den i dens fuldkomne Renhed. Hvad Universitetets enkelte Medlemmer finde Kald til at udrette udenfor dette, tilhører ikke Universitetet, men kommer disse enkelte Medlemmer til Hæder eller Skam som Mennesker.

Ligesom Professorene føre Tilsyn med de Studerende, anseer Man det ogsaa som en kjær Pligt at tage de Studerende og disses Frihed i Forsvar overalt hvor dette lader sig gjøre og hvor det maatte behøves. Man har ved at gjøre Indberetning til Universitetets højere Bestyrelse angaaende det ny Samfunds Stiftelse tillige ytret den Overbevisning, at der blandt vore Studerende ikke herskede en Stemning hvoraf Noget kunde være at befrygte, og at den stiftede Forening sandsynligvis ikke vilde føre til betænkelige Følger, saalænge den udviklede sig frit og offentligt. Men med et saadant Forsvar paatager det akademiske Senat sig tillige et betydeligt Ansvar mod den højere Statsstyrelse. Dette Ansvar maa Man frigjøre sig for naar de Studerende søge at sætte sig ud af Forbindelse med deres akademiske Dyrighed, og Man vil da ikke kunne yde Samfundet den Beskyttelse som Man ellers gjerne vilde, og som Samfundet maatte kunne ønske.

Samfundets Generalforsamling har ikke villet bemyndige Repræsentantskabet til at meddele os de af os begjærte Oplysninger, af Frygt for at Samfundet skulde underkastes en Kontrol som berøvede det sin Talefrihed. Men ligesom denne Frygt sikkert ikke for Alvor kan deles af Nogen som kjenner os og vor Tænkemaade, saaledes kan der ikke være nogen Grund til at betvivle, at det akademiske Senat jo stedse vil bestaae af Mænd blandt hvilke enhver lovlig Frihed vil finde Forsvarere.

Saalænge Samfundets Djemed vedbliver at være ren akademisk, kunne vi ikke andet end ønske det al Fremgang. Vi erkjende det Gavnliges i, at de Studerende overveje Gjenstande vedkommende vort Universitetsvæsen. Vi ville ikke blande os i disse Overvejelser, og det vil letteligen skjønnes at være baade i Professorernes og de Studerendes sande Interesse, at hine ialmindelighed ikke deltage i disses Forhandlinger, men vi ville glæde os ved at see dem vel førte, og vi finde en Tilfredsstillelse i den Tanke, at de Studerende derved dels ville erhverve dem et nøjere Bekjendtskab med Universitetsagerne, og dels fra deres Standpunkt kunne see adskillige Mangler og adskillige Hjælpebidler til Forbedringer, som ikke saa let opdages af dem der ikke længer deltage i det daglige Studenters-

liv. De ville hos os finde al Beredvillighed til at fremme Universitetsindretningernes Forbedring. Det kan isøvrigt ikke undgaae Studentersamfundets Opmærksomhed, at flere af de Gjenstande som Samfundet nu vil tage under Dvervejelse, allerede have været underkastede Profesorerens Døftelse, og ligesom Forbedringer i forskellige Retninger efterhaanden ere indførte, saaledes ere end flere og mere omfattende Forbedringer forberedte og kunne ventes.

Paa Grund af alt Foranførte finde vi os foranledigede til at opfordre Samfundet til paa ny at tage Sagen under Dvervejelse. At meddele os de Oplysninger som vi fordrer, kan vissest aldrig blive Samfundet til Skade, men kun komme det til Gavn. Derimod kunne vi ikke indstaae for Følgerne, dersom Samfundet hæver Forbindelsen med Universitetets Foresatte. Ethvert Medlem som af Hjertet ønsker Samfundets Tilværelse, og ikke har anden Hensigt for sin Deltagelse i samme end akademiske Njemeders Fremme, maa det være magtpaaliggende, at nysmeldte Forbindelse ikke ophæves. Vi kunne ikke andet end forudsætte, at mange af Samfundets Medlemmer dele vor Ansæelse om det Forhold som bør finde Sted mellem et Studentersamfund og Universitetets Foresatte. Vilde nu disse Medlemmer, hvis Samfundet ikke forandrede sin Beslutning, træde ud af Samfundet, maatte dette allerede betragtes saa godt som opløst. Og skete dette ikke, kunde Konsistorium ikke unddrage sig den Pligt at lade det bringe under endelig Afgjørelse, om Samfundet kunde vedblive at bestaae, uagtet det havde sat sig ud af Forbindelse med Studenterne's Foresatte. At det ikke skal komme hertil, baade ønske og haabe vi. Men vi kunne ikke forbigaae at gøre de Studerende opmærksomme paa, at de, hvis de sætte dem ud af den rette Forbindelse med Universitetets Dvirighed, derved tillige udelukke dem selv fra Udgang til Universitetets Goder og Rettigheder.

Vi lægge nu de Studerende paa Hjertet, ikke at foretage Noget som kommer i Strid med det i Sagens Natur grundede og ved Universitetslovgivningen hjemlede Forhold som bør finde Sted mellem Universitetets Lærere og de Studerende, eller svække den Velvilliesfølelse og den Tilid som ved Kjøbenhavns Universitet stedse har bundet Profesorer og Studerende til hverandre. Vi opfordre de mange selvstændigt tænkende Studerende som dele vor Dverbevisning, til at hævde og udbrede denne med al Kraft, og ikke lade Studentersamfundet beherskes af et Mindretal som ikke i Virkeligheden repræsenterer den almindelige Mening hos Studenterne.

Kjøbenhavn, i det akademiske Senat, den 23de Maj 1840.

D. Bang,
Universitetets Rector.

A. B. Scheel,
Referend. Konsist.

J. Reinhardt,
Sekretar. Konsist.

Uagtet denne Opfordring, blev paa Generalforsamlingen den 25de Maj den tidligere Beslutning med en ubetydelig Pluralitet (161 mod 154) stadfæstet. Ved herom i en Skrivelse af 11te Juni at gøre Indberetning til Direktionen, bemærkede Konsistorium, at Det paa Grund af det Tilfyn som det ved Universitetsfundatsen af

7de Maj 1788 Kap. 2 er paalagt Rektor og Profesorer at fore med de Studerendes Forhold i det Hele, havde anseet sig baade berettiget og forpligtet til at fordre af Studentersamfundet Dplysning om dets Forhandlinger, og da Samfundet havde nægtet at meddele saadan Dplysning, antog Det, at de fornødne Foranstaltninger burde træffes mod denne Beslutning. Det Princip, at de Studerende ere den akademiske Dyrighed undergivne, burde opretholdes, og det burde forhindres, saavel at de Studerende, istedetfor at arbejde for deres Hovedbestemmelse, bortødsle deres Tid og lade sig forlede til Foretagender der ere uforenelige med deres hele Stilling, som at der i de Studerendes Navn, muligen endog af et ringe Antal, fattes Beslutninger der stride mod Universitetets og de Studerendes Lær, samt for saavidt endog maae antages at misbilliges af den større Del af de Studerende selv. I Skrivelsen til de Studerende havde Konsistorium gjort opmærksom paa, at Følgen af Samfundets Vægring for at meddele Det de forlangte Dplysninger om dets Forhandlinger kunde blive, at Samfundet ophævedes, eller at de Studerende som satte sig ud af Forbindelse med den akademiske Dyrighed, udelukkedes fra Universitetets Goder og Rettigheder. I sidstnævnte Henseende forment Konsistorium, at Universitetets Fundats Kap. 2 § 7 giver Det Myndighed til at udelukke de Studerende som ere Medlemmer af Samfundet, hvis de ikke ville træde ud af samme efterat Konsistorium havde ladet udgaae en Dpfordring derom, fra de akademiske Stipendier og Beneficier, og endog til at relegere dem som vedbleve i deres Udydighed, paa en vis Tid fra Universitetet. Da imidlertid dette sidste Middel ikke burde benyttes uden for grovere Forseelser, og Udelukkelse fra Stipendier og Beneficier ligeledes var en Forholdsregel som ikke uden største Nødvendighed burde bruges, og desuden ikke var anvendelig med Hensyn til alle de Studerende, anfaae Konsistorium det i nærværende Tilfælde for simplere og hensigtsmæssigere, at Samfundet erklæredes for ophævet, dog kun forsaavidt det maatte antages, at dette efter de bestaaende Love lod sig gjøre. Herved var ikke taget Hensyn til den borgerlige Lovgivning ialmindelighed, derunder indbefattet Kabinetsordren af 10de Maj 1780, men alene til Universitetslovgivningen. At denne indeholder Hjemmel til at forbyde de akademiske Borgere som sortere under den akademiske Dyrighed, at deltage i Samfundet naar dette sætter sig udaf Forbindelse med Universitetet, maatte Konsistorium ifølge det Foransførte antage, og det blev derfor alene et Spørgsmaal, om Man ikke, ved at erklære Samfundet for ophævet, tillagde sig Myndighed over Andre som ikke længere staae i Forhold til den akademiske Dyrighed. Dette troede imidlertid Konsistorium ikke. Der gives ikke nogen vis Tid efter Inskriptionen ved Universitetet da den akademiske Borger træder ud af Forbindelse med samme, og ligesaa lidet er denne Udtrædelse efter vor Lovgivning bundet til noget vist bestemt Faktum. De Fleste træde vel ud af dette Forhold naar de blive Embedsmænd, gaae over i en anden borgerlig Stilling, forlade Universitetsstaden, eller paa anden Maade lægge for Dagen, at deres akademiske Virksomhed er endt. Men iøvrigt kan det med Hensyn til Mange der have erhvervet akademisk Borgerret, være tvivlsomt, om de endnu høre til Universitetet eller ikke. Dog, saalænge som de slutte sig til den akademiske Ungdom som en egen Klasse af Statsborgere, og handle i Navn af Student, saalænge tilkjendegive de ved deres egen Handling paa det tydeligste, at de endnu ville ansees som henhørende til Universitetet, og saalænge maae de derfor ogsaa sortere under den akademiske Dyrighed. Tages nu Hensyn til at Studenter-

samsfundets Formaal er at afhandle saadanne Gjenstande der have Interesse for Studenterne ialmindelighed, altsaa fornemmelig, om end ikke udelukkende, akademiske Anliggender, at Samsfundet har taget Navn af Studenter-samsfund, og at Udgang til samme ordentligvis ophører naar saa lang Tid er forloben efter Insriptionen, at det maa formodes at Forbindelsen med Universitetet ikke længere finder Sted, eller naar den akademiske Borger bliver Embedsmand eller næringsdrivende Borger, samt at der er gjort Undtagelse fra disse Regler netop for Universitetets Lærere, saa sees det, at alle de akademiske Borgere som gaae ind i Samsfundet, netop derved kun handle som Studenter — forsaavidt der ikke tages Hensyn til den undtagelsesvis bestemte Udgang til Selskabet for Universitetslærerne — og alene gjøre den Egenskab gjeldende der forbinder dem med Universitetet; og da Man nu heller ikke kunde erkjende som lovlig nogen egen, fra Universitetet og dets Foresatte adskilt, Studenterstand, der skulde kunne sætte sig i Modsatning til Universitetet, formentlig Konsistorium, at alle Samsfundets Medlemmer forsaavidt maatte være den akademiske Vdrighed undergivne. Er dette rigtigt, da følger af det Foregaaende, at Universitetet maatte være berettiget til at ophæve „Studenter-samsfundet“. Paa Grund af Sagens Vigtighed havde Konsistorium imidlertid dog, forinden Det havde villet udfærdige en Bekjendtgjørelse derom, ikke villet undlade at forelægge Direktionen Sagen, hvortil Det ogsaa havde fundet en Dpfordring i den Omstændighed, at Universitetet ikke er i Besiddelse af den fornødne Magt til umiddelbart at bevirke Dpfyldelse af Befalingen, hvis Samsfundet, den befalede Dpøsning uagtet, forsøgte paa at samle sig, men maatte i saa Fald henvende sig til Politiet.

Direktionen svarede herpaa under 13de Juni, at om det endog skulde kunne ansees som tvivlsomt, om ikke Afgjørelsen af Spørgsmaalet angaaende saadan Studenter-samsfundets Dphævelse tilkom det kongelige danske Kancelli som Justitskollegium, kunde der dog fra Direktionens Side, ifølge det Forhold hvori Den staaer til Universitetet og Konsistorium, ikke være Noget imod at Sidnævnte, som lovbefalede Vdrighed for de ved Universitetet studerende og beneficerede Individuer, og som følge deraf ogsaa for de Personer der, efter at være indtraadte som Medlemmer af et Samsfund af Studenter, maae ansees for saavidt at være i lige Klasse med hine, iværksætter den af Samme besluttede Dphævelse af Samsfundet.

Konsistorium erklærede derefter Samsfundet for ophævet ved følgende trykte Bekjendtgjørelse:

Under 23de f. M. bekjendtgjorde Man for de Studerende, af hvilke Grunde Konsistorium havde anseet sig baade berettiget og forpligtet til at fordrø af den under Navn af Studenter-samsfund stiftede Forening Beretning om dens Møder og Forhandlinger. Desuagtet er det paa en Generalforsamling med en ringe Pluralitet bleven vedtaget, at saadan Beretning ikke skulde meddeles Konsistorium. Da saaledes ommeldte Studenter-samsfund, der i sit Væsen forudsætter Studenter som Medlemmer, ikke har villet erkjende den akademiske Vdrigheds Tilsynsret, finder Konsistorium sig foranlediget til herved at ophæve Samsfundet.

Kjøbenhavn i det akademiske Senat, den 16de Juni 1840.

D. Bang,

Rektor Universitatis.

A. B. Scheel,

Referend. Konfist.

J. Reinhardt,
Sekret. Konfist.

Herom blev Politidirektøren underrettet, med Anmodning om at bistaae Konsistorium ved at træffe de fornødne Foranstaltninger til Fuldbgyrdelsen af Dets Beslutning; hvorefter denne meddelte Konsistorium, at han havde tilkjendegivet Studentersamfundets hidtilværende Repræsentantskab, at han paa Grund af de i Konsistoriums angaaende denne Sag udstedte Bekjendtgjørelse berørte Omstændigheder heller ikke for Politiets Vedkommende kunde længere erkjende Samfundet for et af dem der ved den allerhøjeste Kabinetsordre af 10de Marts 1780 ere tilladte, men fandt sig foranlediget til at tilbagekalde den Autorisation til dets Bestaaen som kunde hentes fra en Skrivelse hvorved han i sin Tid havde meddelt det hin Kabinetsordre. Repræsentantskabet havde imidlertid ikke villet respektere Konsistoriums Beslutning og indrykkede herom en Erklæring af 22de Juni i de offentlige Blade. Og da Politidirektøren, paa Dpfordring, havde erklæret, at han i fornødent Fald vilde bruge Magten for at forhindre Samfundet i at holde Forsamlinger, indgav Repræsentantskabet under 4de Juli en Klage over denne Fremfærd til det kongelige danske Kancelli, hvori det anholdt om at Kollegiet enten vilde paalægge denne Embedsmand at undlade at lægge Samfundets Virksomhed nogen Hindring ivejen, eller ialtfald tilstede, at Spørgsmaalet om Lovligheden eller Ulovligheden af Politidirektørens Udfærd mod Samfundet underkastedes Domstolenes Kjendelse.

Da Kancelliet herpaa under 10de Juli havde svaret, at Det aldeles billigede Politidirektørens Foranstaltning, og at denne som Dyrighedshandling ikke egnede sig til at tages under Paakjendelse ved Domstolene, gjorde Repræsentantskabet endnu et Forsøg ved at andrage Sagen for Provindsialstænderne, i hvis Møde den 8de August Sagen blev inddragt af Ugreen-Ussing. Producenten bemærkede, at Selskabet efter hans Mening ikke havde haft nogen sund Rod og at dets Dphør ikke vilde være til videre Skade, idet han i det Væsentlige delte de Anskuelser som Professor Madvig i et nylig udgivet lidet Skrift havde udtalt, men at han paa den anden Side ikke kunde see noget Farligt i dets Bestaaen, men troede at det inden kort Tid vilde have opløst sig selv, uden at man havde behovet at røre ved det. Da han, næst iøvrigt at erkjende den Velvillie mod Selskabet fra Konsistoriets Side der havde udtalt sig, navnlig i dets Skrivelse til de Studerende af 23de Maj, dog antog, at Konsistorium havde været ubeføjet til at erklære Samfundet for hævet, og at denne Erklæring ikke havde kunnet indeholde Hjemmel for Politidirektøren til at forbyde Afholdelse af Forsamlinger i et Selskab som ellers intet Ulovligt havde foretaget sig, anbefalede han Sagen til Forsamlingens omhyggelige Dvervejelse og bedste Understøttelse. Angaaende de interessante Debatter om Sagen, hvori navnlig Professorerne Clausen og Schouw deltog, og som i det Væsentlige udtalte sig for Konsistoriums og imod Repræsentantskabets Anskuelser, maa iøvrigt her henvises til Stændertidenden (Nr. 68—70), idet alene Resultatet skal anføres, som var, at Forsamlingen enstemmig, med 52 Stemmer, besluttede, at der ikke i Anledning af Andragendet skulde nedsættes Komité.

Det ovenberørte lille Skrift af Professor Madvig: „*Uogle Bemærkninger om Studenteranliggender*“, der udkom kort efter Konsistorii Skrivelse til de Studerende af 23de Maj, bør endnu noget nærmere omtales. Forf. har deri med megen Klarhed udtalt sig om Studenternes Forhold til Universitetet og til den ydre Verden, og om Studentersamfundet, dets Mangler, mulige Følger, og hvad der efter hans Mening burde sættes istedet. Han søger først at fastsætte, hvad der er det

Karakteristiske ved Studentlivet, hvo der altsaa bør ansees som Student, og hvorledes Studenten bør betragte sig i de forskjellige Forholde. Student er kun den der virkelig studerer ved Universitetet, med Udelukkelse altsaa af Mange der blot bære Studenternavnet, men for længe siden have opgivet al Forbindelse med Universitetet, paa den anden Side med Indbegreb af Andre der vel have fuldendt det egentlige Examenkursus, men dog ikke derfor have ophævet hin Forbindelse. Spørges der, hvor Middelpunktet for det egentlige akademiske Liv og den akademiske Aand bør søges, da maa der henvises til de egentlige Studenter og til de Kandidater der baade ved Aar og ved Sykselsættelse endnu nærmest slutte sig til dem. Studenten bør erindre sig, at han befinder sig i et Forberedelsesstadium, at det er et væsentligt Moment i hans hele Livsform, at han holder sig tilbage med Hensyn til det ydre borgerlige Liv, og især fra enhver udadgaaende og indgribende Virksomhed deri, ikke blot for ej at forstyrres deraf, men fordi han endnu ikke har opnaaet den Modenhed hvormed han bør have foresat sig at komme til Livets Praxis, fordi han ved for tidlig Handling forkjertser det hvorpaa den Agtelse fortrinlig beroer som Studenten kan fordre; fremdeles den Afhængighed som i de allerfleste Tilfælde er en Følge af at hans Subsistensmidler komme enten fra Hjemmet eller af Stipendier; ved disse sidste giver han et Lofte og underkaster sig en Kontrol, hvilken iøvrigt her udøves med største Lemfældighed. Studentens ydre Afhængighed indeholder endog en umiddelbar og ligefrem Anvisning for ham til ikke at ville være med der hvor han endnu ikke selv har vundet sig Plads.

Ved at omtale den historiske Oprindelse til Studenterforsamfundet, kommer Forf. dernæst til at betragte Ideen om en formel Organisation af Studenterstanden. En saadan maatte omfatte alle Studenter med Nødvendighed, altsaa være lovlig anordnet, den kunde ikke indeholde andet end det til hvis Anerkendelse enhver Student forpligtedes, den maatte endelig bygges paa en i Universitetsindretningen grundet lovlig Bestemmelse om, hvo der var Student, med streng Udelukkelse af alle Andre der ikke stode ganske i samme Forhold til Universitetet og dets Foresatte. Men om endog en saadan Organisation var bragt istand, vilde den dog ikke kunne hindre mindre Antal fra at træde sammen til Forhandlinger der laae dem paa Hjertet, eller forbyde dem at kalde sig akademiske Borgere, eller kontrollere deres Forhandlingers Sammelighed, og den vilde ikke ved sin Vægt kunne beherske den almindelige Studentermening; Dekreter paa Generalforsamlingen vilde ikke være den mest passende Form herfor, den hvormed man vilde komme tidsnok, den som Minoriteten vilde underkaste sig, den hvori det var tydeligst, hvor den virkelige Majoritet og Minoritet var, ikke blot paa Generalforsamlingen men ogsaa udenfor. Tanken om den saakaldte formelle Organisation er altsaa en Illusion, og Studenterforsamfundet, en frivillig Association af Studenter og Kandidater, kan ikke tænke paa at nærme sig til den. Forsaavidt Forsamfundets Formaal er at afhandle Studenteranliggender, bemærker Forf., idet han paa det Fuldkomneste billiger, at Studenterne søge at bringe sig deres Livsforhold til Bevidsthed ogsaa ved indbyrdes Meddelelse og Diskussion, at denne bør gaae igjennem og i Et med det hele akademiske Samliv, og at ingen Form kan mindre befordre den end Generalforsamlingens; at hvad den virkelige Student allerførst maa bringe til Bevidsthed for sig med Hensyn til det akademiske Liv, just er, at han maa benytte Tiden til under de givne Forholde og Indretninger at opnaae

den størst mulige almindelige videnskabelige og specielle Fagdannelse, og at Intet kan være forkertere, end i denne Periode at lade Ræsonnementet over, hvorledes Forholdene kunde være indrettede, optage Pladsen for en ret intensiv Arbejden paa den nærmeste Dypgave; det er naturligvis ikke Meningen, at Studenten skal forblive blind for Mangler og Savn i den bestaaende Indretning: han er fuldkommen beføjet til at reklamere mod enkelte Ufvejelser fra Loven og Forsømmelse af hvad der kunde og burde skee efter denne, og Forf. har ofte undret sig over at dette ikke er skeet; men hvad de større, mere indgribende, flere Forholde omfattende Reformer angaaer, giver han de Studerende at betænke, om de ikke endnu i det Hele savne ikke blot Tid, men Kundskab og fremfor Alt Erfaring og Sammenligning, til her at udrette Meget ved vist ikke lidet besværlige formelige Generalforsamlingsforhandlinger. Der hører derfor ikke stor Spaadoms-gave til at kunne forudsige, hvorledes det i denne Retning vil gaae Samsfundet. Der vil, især i Begyndelsen, skee Forslag til at tage almindelige allerede paa Bane bragte Gjenstande (som Manubuktionsvæsen osv.) under Dvervejelse. Debatterne ville neppe tilvejebringe synderligt nyt og positivt Stof af Ideer; der vil blive nedsat en Kommitte, hvis Dvervejelse kan blive forelagt en ny Generalforsamling, der kan beslutte dens Trykning, som bifaldet af en Pluralitet af Studenter; herved vil dog neppe kunne lægges synderlig Vægt til Betænkningens indre Værd, og det er at befrygte at Kommitteerne ofte ville bringe svage Arbejder tilveje. Studenterfamsfundet maa altsaa i denne Retning erkendes for unyttigt, og, forsaavidt som det er tidspildende og fremkalder en for mange af Deltagerne fremmed Retning og indeholder et falsk Skin, for ikke lidet skadeligt. Det fejler heller ikke, at Medlemmerne om føje Tid ville føle Tomheden og paa Gaa nær være kjede af slige Kommitteer ned-sættende og Kommittebetænkninger hørende Generalforsamlinger. Interessen vil da vende sig til den anden Art af Forhandlinger, om Studenternes Optræden udad. Den liden Anledning Studenterne som saadanne have til en Fremtræden af dette Slags, og de Forholde hvorunder Samsfundet er stiftet, gjøre den Formodning ikke ugrundet, at den Interesse der ellers her vil finde liden Tilfredsstillelse, af Nogle vil ledes hen til politisk, ej blot Betragtning, men Stemmegivning og Handlen. En saadan Politiseren erklærer Forf. gjentagende paa det bestemteste for Studenterlivet fremmed, og tilføjer den Bemærkning, at den offentlige Bekjendtgjørelse af Debatterne betager dem aldeles Karakteren af Studenternes indbyrdes ugenerede Diskussion, og stempler den unge Studerende, ved at fastholde hans Ytringer, med et politisk Præg, som vil være ham til stor Hinder i et frit Landsliv og en uhlidet Udvikling, hvilken Bemærkning om Skadeligheden af at Studenternes Ytringer trykkes og stilles til Skue, gjælder ikke blot om denne politiske Side.

Hvad angaaer Samsfundets Forhold til Konsistorium og Professorene, kan der ikke være nogen Tvivl om, at hint har den Pligt at fore Tilsyn med Indretninger der danne sig midt i det akademiske Liv med den erklærede Hensigt at have Indflydelse herpaa, og at erhverve sig Kundskab om ethvert paa Studenterne ialmindelig-hed beregnet Selskabs Grundlove. Der kan baade efter Universitetsfundatsen Kap. 2 § 1 og 7, og efter den almindelige Lovgivnings Analogi, ikke lettelig være Tvivl om, at de egentlige Studerende maae respektere Konsistoriums Forlangende om forud betimelig at underrettes om de Gjenstande der skulle forhandles paa Generalforsamlingen, og enten bevirke at Samsfundet opfylder Begjæringen, eller træde ud deraf. Det

nytter ikke at indvende, at Konsistorium da kunde tiltage sig lignende Autoritet over ethvert Selskab hvori nogle Studenter traadte ind: Samsfundet har ved sit Navn givet sig et bestemt Præg, og det vil og maa søge at drage saamange Studenter til sig som muligt. Iøvrigt anseer Forf. det ønskeligt, at Konsistorium havde udtalt sig mere ligefrem og tydeligt for Studenterne, dels om hele Samsfundets Væsen, dels om Dets Fordring til det. Forsaaavidt det misbilligende er bemærket, at ingen af Professorene er traadt ind i Samsfundet, udhæver Forf., uden nærmere at udvikle hvorledes de i mange andre Henseender vilde komme i en falsk Stilling ved at deltage i Studenternes Generalforsamlings-Debatter og Voteringer, blot den ene Side, at om end Professorene ved at indvikles i Debatter om akademiske Anliggender, der ofte kunne berøre dem selv, altid vilde kunne vedligeholde den ligelige og upartiske Bevillie mod de Studerende som er saa ønskelig, vilde disse dog ikke troe derpaa, til største Skade for det gjensidige Forhold mellem Professorene og Studenter.

Forfatteren udtaler det derfor som sin fulde og inderlige Overbevisning, at de Studerende gjøre rigtigst og bedst mod sig selv og Universitetet ved at opløse Samsfundet, men derimod andetsteds og i anden Form søge det Middelpunkt for et inderligere Samliv, en større og raskere Ildudverling mellem ældre og yngre Studerende, som nu indtil en vis Grad savnes.

Forf. forklarer dette nøjere om en saadan Form hvori Diskussionen bevæger sig frit gennem Studenternes hele Samliv, saa at alle Elementer udjevnes, det Alvorlige, Lørrø, Gammelagtige, blandes med det Muntre, Friske, Ungdommelige. Han henviser herved til Studenterforeningen, som tidligere for endel af de Studerende indtog en saadan Plads, men som dels begik det Misgreb, at Kontingentet sattes for højt for mange Studerendes Evne, dels nu er afvejet fra sit tidligere Standpunkt; den „akademiske Læseforening“ har rettet hin Mangel ved et lavere Kontingent. Men det som er Trang for det akademiske Liv, saaledes som det hos os har dannet sig, er en Studenterforening, efter den gamles første Anlæg, men saaledes modificeret, at den bliver tilgængelig for saamange som muligt, og som ved aandelig Tiltrækning drager alle Retninger til sig.

Dette Forfatterens Ønske er senere gaaet i Opfyldelse ved en Forening af begge de særskilte Foreninger.

Foranstaaende er det væsentlige Indhold af Prof. Madvigs interessante lille Skrift, der sikkert ikke har været uden gavnlig Indflydelse paa de Studerende. Vi slutte hermed Beretningen om Studenterfamsfundet, og tilføje alene, at den samme Aand som derved har vist sig hos de Studerende — dog upaatvivelig mere hos Enkelte af disse end hos Flerheden af dem — endnu ved en senere Lejlighed har yttret sig, derved at et Antal af medicinske Studerende i et i Efteraaret indgivet Andragende til Konsistorium udtalte deres Misfornøjelse med Ansættelsen af en af de ny akademiske Lærere, hvilket foranledigede en Svarskrivelse fra Konsistorium hvori dette med Værdighed tilbageviste Andragendet.

Stud. Med. & Kirurg. K. havde i Efteraaret 1839 gennem Konsistorium henvendt sig til Direktionen i Anledning af en ham igjennem Politiet tilstillet Opfordring om personlig at indstille sig for den Storhertugelig Oldenborgske Udskrivningskommission

i Cutin, i hvilken By han, der var fød her i Staden i Aaret 1819, havde opholdt sig fra 1824 til 1837, da han, dimitteret fra den lærde Skole sammesteds, underkastede sig Examen Artium her ved Universitetet, hvor han nu studerede. Direktionen tilskrev i denne Anledning Departementet for de udenlandske Sager, at da K. som fød her i Staden, hvor hans Fader var Sognepræst ved Petri Kirke, efter Forordningen af 15de Jan. 1776 havde erhvervet dansk Indfødsret, og ikke kunde antages at have mistet eller opgivet denne fordi han senere i sine umyndige Aar en Tidlang havde opholdt sig hos sine Forældre i Udlandet, syntes han besøjet til at undslaae sig for at opfylde den Værnepligt som man fra Storhertugdømmet havde villet gjøre gjeldende imod ham, saa meget mere, som han, om han end kunde betragtes som Oldenborgsk Undersaat, hvilket dog Direktionen troede ikke at kunne antages, desuagtet neppe kunde paalægges at efterkomme det givne Tilhold, da det ikke kan være nogen Regjering forment at optage fremmede Undersaatter i sine Stater og give dem Borgerret, med mindre herom er truffet modsat speciel Overenskomst, og en saadan finder ikke Sted mellem Danmark og Oldenborg. At navnlig den under 10de Febr. 1831 mellem samtlige tyske Forbundsstater affluttede almindelige Kartelkonvention om Udlevering af Desertorer og undvigte Værnepligtige er uanvendelig paa dette Tilfælde, ansaae Direktionen for afgjort, da dens 4de § udtrykkelig anfører som tilstrækkelig Grund til Vægning af Udlevering, at den Paagjeldende paa Grund af Fødsel staaer i undersaatligt Forhold til den Stat til hvilken han har begivet sig. I Henhold hertil anmodede Direktionen Departementet om at ville oplyse den Storhertugelige Regjering om Student Ks. Stilling og Nærsforhold, samt udvirke ham Fritagelse for at efterkomme det oftnævnte Tilhold.

Departementet foranledigede derefter Student K. til at indgive en Ansøgning til det Storhertugelige Stats- og Kabinetsministerium, hvori han af de ovennævnte Grunde anholdt om Fritagelse for Forpligtelsen til at møde for Udskrivningskommissionen i Cutin. Da Ministeriet imidlertid i dets Svar havde inhæreret Udskrivningskommissionens Paastand, forlangte Departementet det kongelige danske Kancellis Betænkning om, hvorvidt K. maatte være at ansee udelukkende som dansk Undersaat, og besøjet til at vægre sig for at opfylde den ham ifølge den Storhertugelige Oldenborgske Lovgivning paahylende Værnepligt.

Kancelliet svarede herpaa, at Det af de ovennævnte af Direktionen anførte Grunde med Denne maatte være enigt i at K. maatte antages at være i Besiddelse af dansk Indfødsret, og saaledes ingenlunde her kunde behandles som en fremmed i Storhertugdømmet Oldenborg hjemmehørende Person, og at der navnlig ikke kunde være Tale om hans Udlevering til Krigstjeneste sammesteds, hvortil endog den fornævnte ved Kancelliplakat af 12te April 1831 kundgjorte Kartelkonvention § 4 ifr. § 1 afskærer al Paastand. Men Kancelliet kunde heller ingenlunde antage at den Storhertugelige Regjering tilegnede sig nogen Ret til Udlevering af K. Den havde, saavidt skjønnes, blot ladet ham insinuere en Opfordring til Møde for den storhertugelige Udskrivningskommission, der, hvis den ikke efterkommes, ikke kan begrunde nogen Udlevering, men alene have den Præjudice til Følge som efter de Oldenborgske Love følger med en Værnepligtigs Udeblivelse. Men at K. efter de Oldenborgske Love virkelig var værnepligtig, maatte vel antages efter Ministeriets Note, og ialtsald kunde man ikke herfra gjøre den Paastand gjeldende, at han paa Grund af sine undersaatlige

Forholde hertil Riget skulde løses fra dem som han ifølge de storhertugelige Love maatte have paadraget sig til Oldenburg, thi det er et meget hyppigt Tilfælde, at det samme Individ kan staae i undersaatlig Forbindelse til flere Stater, og enhver Stat haandthæver sine Fordringer saavidt den har Midler dertil, men har ingen Ret til at fordre af den anden, at denne skal foretage noget Skridt for at gjøre denne Ret gjeldende. Skjønt det saaledes syntes ikke at kunne nægtes, at den Oldenburgske Regjerings Fordring, naar den forstaaes paa den anførte Maade, var retlig begrundet, forekom det dog Kollegiet, at Billighed talede meget for, at den ofsnævnte Regjering, da K. var akademisk Borger her ved Universitetet og her fortsat sine Studeringer, fravalde sin Fordring paa hans Tjeneste, og man vilde neppe, om vore Love hjemlede, at en Udlænding ved Ophold i en vis Tid her i Landet blev værnepligtig, her være uvillig til at fravalde sin Paastand herpaa, hvis et slikt Individ, kommet hertil som Børn, i sin tidlige Ungdom gik tilbage til sit Fødeland for der at gjøre sin Karriere. Kancelliet troede saaledes at burde henstille til Departementet, hvorvidt Samme i de for K. talende Billighedsgrunde maatte finde Opfordring til hos den Oldenburgske Regjering at søge at udvirke ham Fritagelse for Værnepligt.

Da imidlertid det ovennævnte Svar fra det storhertugelige Ministerium tilstrækkeligen godtgjorde, at dette ingenlunde var tilbøjeligt dertil, anmodede Departementet ved Skrivelse af 20de Juni 1840 Direktionen om at foranstalte Student K. oplyst om, at han vel var i Besiddelse af dansk Indfødsret og saaledes ikke vilde kunne vorde udeliveret herfra for ikke at have opfyldt sin Værnepligt i de storhertugelige Oldenburgske Lande, men at det ikke stod i den kongelige Regjerings Magt at befrie ham for de Følger som en Forsømmelse af Værnepligten kunde have for ham i det storhertugelige Gebet. Hvilket derefter igjennem Konsistorium blev K. tilkjendegivet.

Det danske Kancelli havde begjært Direktionens Betænkning over en til Samme indkommen Ansøgning hvori Kand. Philos. M., der havde taget Borgerskab her i Staden som Seglakkfabrikør, anholdt om at fritages for at gjøre Tjeneste ved Borgervæbningen uden herfor at erlægge nogen Kjendelse til Borgervæbningsfonden, da han var ansat ved Hs. Maj. Kongens Livkorps — i hvilket han netop for at undgaae hin Paastand igjen var indtraadt —, hvorimod den borgerlige Indrulleringskommission havde andraget paa, at den omhandlede Fritagelse, i Analogi af Bestemmelsen i § 1 af Tillægsreglementet af 25de Novbr. 1825, kun maatte tilstaaes ham mod Erlæggelse af saadan Kjendelse.

Efterat Direktionen i denne Anledning havde brevvevlet med Konsistorium, svarede Den under 7de Marts 1840 Kancelliet, at Den maatte antage det som en Følge af Reglementet for Livkorpsen af 14de Maj 1808, især sammes §§ 1, 12 og 51, at enhver her i Staden sig opholdende akademisk Borger maa være berettiget til at indtræde i Livkorpsen, og at han, saalænge han bliver staaende i samme, uden videre maa være fritaget for anden borgerlig militær Tjeneste, hvoraf det vil være en Selvfølge, at der ej vil kunne affordres ham nogen Kjendelse efter det anførte Tillægsreglement af 25de Novbr. 1825.

Det theologiske Fakultet indberettede i Efteraaret, at Provsten paa Regensen, ved at fremsende de indkomne Begjæringer om Pladser paa denne Stiftelse, havde gjort op-

mærksom paa at der blandt Ansøgerne fandtes en Mosait, og at det, da alle de Ansøgende kunde erholde de ansøgte Pladser, nu vilde blive nødvendigt at afgjøre det Spørgsmaal, om Afgang til Regensen kan staae aaben for Bekjendere af den mosaifke Religion. Provsten havde tillige udførligen udviklet de Grunde som kunde tale for en benægtende Besvarelse af Spørgsmaalet, hentede isærdeleshed fra Vanskelighederne ved Kontuberniet, og derfra at Regens-Alumnene overhovedet havde, og burde bevare, Karakteren af et kristeligt Samsfund, der staaer under det theologiske Fakultets Bestyrelse. Fakultetet bemærkede, at det ikke kunde antage, at Bekjendelse af den kristelige Religion burde gjøres til Betingelse for Afgang til et Stipendium der ikke har anden Bestemmelse, end at komme den studerende Flid og Duellighed til Hjelp. Det mente, at hvad der i det paagjældende Tilfælde alene burde tages i Betragtning, var dette: hvorvidt der muligen af Strengheden i at efterleve de jødiske traditionelle Forrifter med Hensyn til ydre Etik og Levemaade kunde opstaae Forstyrrelser eller Ubequemmeligheder for Kontubernalen, og at man herom maatte i det enkelte Tilfælde for Udnævnelser erholde fornøden Oplysning af Ansøgeren selv. Hvor ingen Hindring staaer i Vejen fra denne Side, antog Fakultetet, at de akademiske Lovbestemmelser saa lidet som denne Lovgivnings Aand, berettiger til nogen Udelukkelse paa Grund af Religionsbekjendelse. En særegen Omstændighed gjorde imidlertid Sagen vanskeligere. Det er nemlig vedtaget, og vistnok af gode Grunde, at Kontuberniet paa Regensen ikke bestemmes efter Anciennitet eller nogen anden ydre Regel, men at Alumnernes eget Dnske bliver lagt til Grund ved at anordne Omflytning og Indflytning. Efter denne Fremgangsmaade vilde det ikke kunne paalægges Noget at modtage en Mosait, naar han udnævntes til Alumnus, som Kontubernals; og der havde ingen Garanti for, at jo Anmodning herom kunde blive modt af almindelig Vægring. For dette mulige, om end ikke sandsynlige, Tilfælde vilde Man selvfølgelig see sig nødt til at anordne en eller anden extraordinær Forholdsregel hvorved en Bestemmelse kunde erholdes, saasom ved Lodtrækning. Men for den Indsigelse eller Misforståelse som herved vilde blive vaakt, troede Fakultetet ikke at burde udsætte sig uden at have forinden erholdt Forvisning om, hvorvidt det Princip fra hvilket der i saadant Tilfælde vilde blive gaaet ud, fandt Anerkendelse og Billigelse hos Universitetets Overbestyrelse.

Ved Skrivelse af 7de Novbr. tilmeldte Direktionen derefter Fakultetet, at Den var aldeles enig med Samme i, at Studenter af mosaifk Tro'sbekjendelse bor, naar de isøvrigt dertil befindes kvalificerede, ansees berettigede til Afgang til Regensen ligesaa vel som til Kommunitetsstipendiet.

Fra det kongelige General-Lodskammer- og Kommercekollegium modtog Direktionen allerede i Begyndelsen af 1839 et fra Guvernementet i Trankebar indsendt og anbefalet Andragende fra Præsten til Zions Menighed i Trankebar og første Missionær, Pastor Knudsen, der gik ud paa at Hs. Maj. Kongen maatte allerunderdanigst ansøges om: 1) at de Privilegier der ere tilstaaede de Islandske, Færoiske og Grønlandske Undersaatter med Hensyn til Universitetet og de dermed forbundne Anstalter, maatte udstrækkes til de dansk-ostindiske Embedsmænds og Undersaatters Børn; 2) at der i Analogi hermed maatte tilstaaes dem fri Afgang til Statens øvrige Dannelsesanstalter,

samt til de i Forbindelse med disse staaende Beneficiær og Stipendier; 3) at der maatte tilstaaes et Antal af de bedste Børn, s. Ex. 4 ad Gangen, fri Rejse til Danmark, Pladserne at bortgive efter Konkurrence; over hvilket Andragende bemeldte Kollegium forlangte sig Direktionens Formening meddelt.

Efterat Direktionen i denne Anledning havde brevvevlet med Konsistorium, tilskrev Den derefter General-Toldkammeret, at Den, forsaavidt dette Kollegium maatte finde det passende at udvirke nogen Begunstigelse for de ostindiske Embedsmænds og andre Undersaatters Børn med Hensyn til Dverreisen hertil og Opholdet under deres Skolegang, vilde være tilbøjelig til allerunderdanigst at andrage paa, at deslige Børn aller-naadigst maatte tilstaaes, dels fortrinlig Afgang til at optages som Elever i Sorø Akademi's Opdragelses- og Undervisningsanstalt, dels Afgang til, i Analogi med hvad ved Reskriptet af 4de Maj 1759 og allerhøjeste Resolution af 10de Marts 1826 er bestemt for Islandiske Indvaaneres Børn af fortrinlige Evner, at optages som Gratistelever i de lærde Skoler, dels endelig, forsaavidt de dimitteres til Kjøbenhavns Universitet, de samme Privilegier i Henseende til Nydelsen af Kommunitets- og Regensbeneficiet, som ved Lovgivningen ere tillagte de fra Island, Færøerne eller Grønland dimitterede Studerende. Da Generaltoldkammeret derefter i Sommeren 1840 havde underrettet Direktionen om, at Det var villigt til allerunderdanigst at andrage paa, at 250 Kur. Rupier aarlig af den kongelige Kasse maatte anvendes til Udgifterne ved Børnenes Rejse hertil, og derhos, næst at fremsende en ny Skrivelse fra Guvernementet i Frankrig, hvori endvidere blev andraget paa at de ostindiske Børn ogsaa maatte gives fortrinlig Afgang til den alt oprettede offentlige Realskole og til de andre Skoler af samme Slags som herefter maatte vorde oprettede, havde anmodet Direktionen om, nu at ville udvirke de Begunstigelser som fra Dens Side maatte kunne tilstaaes ostindiske Embedsmænds og Undersaatters Børn med Hensyn til deres Undervisning her, indgik Direktionen desangaaende med allerunderdanigst Forestilling.

Da det ialmindelighed vil være meget vanskeligt, for ikke at sige umuligt, for Embedsmænd og andre Indvaanere i de danske ostindiske Kolonier, at forskaffe deres Sønner en saadan Opdragelse hvorpaa de ifølge deres Stilling kunne gjøre billig Fordring, eller som maa anses ønskelig, naar der ikke i denne Henseende fra det Offentliges Side kommes dem imøde, forekom det Direktionen at være aldeles billigt og hensigtsmæssigt at der blev truffet en Foranstaltning til at lette dem Afgang til at opnaae et saa vigtigt Gode, i Lighed med hvad der tidligere er flett til Fordel for Indvaanerne i andre fjernliggende Provindser eller Kolonier, navnlig Island, Færøerne og Grønland.

Forsaavidt imidlertid det indsendte Andragende gik ud paa, at der skulde aabnes ostindiske Forældres Børn fortrinlig Afgang til den allerede organiserede videnskabelige Realskole, og de offentlige Undervisningsanstalter af samme Slags som herefter maatte blive oprettede, da syntes dertil ikke at være Anledning, da der efter alle Omstændigheder ikke kan befrygtes en saadan Konkurrence til samme, at det til nogen Tid skulde finde Vanskelighed deri at erholde Plads; og da der ingen Gratist- eller Stipendiepladser gives i Realskolen, kunde heller ikke saadanne reserveres de omhandlede Børn. Derimod troede Direktionen, at det kunde være en passende Gjenstand for den ansøgte Begunstigelse, dersom der maatte tilsikkes ostindiske Forældres Sønner fortrinlig Afgang til at erholde Glempladser ved Sorø Akademi. Dettets Indretning som Opdragelses-

anstalt vilde gjøre det i fortrinlig Grad egnet til at benyttes af saa sjerntboende Forældre, og da der saavel tidligere, som isærdeleshed i de senere Aar, har været en saadan Søgning om Eleverpladser ved Akademiet, at mange Forældres Dunke i denne Henseende ikke kan tilfredsstilles, vilde en Reservation af saadanne Pladser til Fordel for de omhandlede Forældres Sønner upaatvivelig være et stort Gode, men som ogsaa af den Grund syntes saameget billigere, fordi disse Forældre naturligvis ere affkaarne fra at benytte den bekvemteste Tid og Lejlighed til at melde sig om de attraaede Pladser. Da Akademiet efter dets nuværende Indretning tillige tilbyder Realundervisning, vilde Udgangen til Akademiet ogsaa af denne Grund være de ostindiske Forældres Børn saameget gavnligere, ligesom den ogsaa, saalænge Kontingentet er nedsat til dets nuværende lave Beløb, paa en vis Maade vilde kunne betragtes som en Begunstigelse i pekuniær Henseende. En saadan Udgang burde dog indskrænkes til et vist ikke for betydeligt Antal, for at ikke den foreslaaede Forholdsregel skulde blive til for stor Præjudits for Landets egne Sønner. Direktionen antog i denne Henseende, at det vilde være tilstrækkeligt til Djemedets Opnaaelse naar et Antal af i det Højeste 4 saadanne Pladser bleve reserverede, saaledes at naar der ved Akademiet ialt maatte befindes et saadant Antal af Elever der vare Sønner af ostindiske Forældre, kunde ingen Flere gjøre Paa-stand paa Optagelse saalænge indtil Vakance indtraadte i de reserverede Pladser. Ligeledes maatte det formentlig gjøres til en ufravigelig Betingelse for at opnaae de reserverede Pladser, at de dertil Aspirerende maatte være nogenlunde velbegavede til Studeringer, da i modsat Tilfælde Akademiet maatte forbeholdes Ret til efter en vis, dog ikke for kort, Tids Forløb, f. Ex. efter tvende Prøveaar, at bortsende deslige Elever.

En anden Begunstigelse troede Direktionen at der passende kunde tilstaaes de oftnævnte Børn, i Lighed med hvad ved Reskriptet af 4de Maj 1759 og kongelig Resolution af 10de Marts 1826 er tilstaaet Islandske Indvaaneres Børn. Ved bemeldte Reskript blev det bestemt, at der aarligen skulde nedsendes af de tvende daværende Biskopper paa Island en velbegavet Discipel fra ethvert af de tvende Stifter sammesteds, for at disse Disciple kunde indsættes i en af de sjællandske Latinskoler i Kjøbenhavn, Nørskilde, Slagelse eller Helsingør, hvor de da, med Forbigaaelse af det sædvanlige Prøveaar, skulde strax nyde et extraordinært Stipendium af 30 Rbd. aarlig, samt Klæder m. m. Dette Beneficium blev ved den sidstnævnte kongelige Resolution*) forandret derhen, at Biskoppen over Island skal være bemyndiget til, naar nogen særdeles velbegavet, slittig og sædelig Discipel skulde savne den fornødne Lejlighed til at uddanne sig i Island, da at tilstille Direktionen fuldstændige Bevisligheder om Disciplens Værdighed til særdeles Understøttelse, og at Direktionen derefter har at afgjøre, om ham i en af de ovennævnte lærde Skoler kan tilstaaes fri Undervisning tilligemed Skolens højeste Stipendium, under Forpligtelse, at han efter fuldendte akademiske Studier vender tilbage til sit Fædreland for at gavne dette i en offentlig Stilling, da han ellers til den Skole i hvilken han har nydt saadan extraordinær Understøttelse, bør tilbagebetale sammes Beløb. Det blev derhos bestemt, at saadanne Disciple, efter at være dimitterede, skulde beholde samme Udgang til Beneficierne af Kommunitetet og Regensen, som er tilstaaet de Studerende der umiddelbart fra Island dimitteres til Universitetet.

*) Hv. f. akad. Tid. I. 268.

De samme Aarsager som have fremkaldt denne Begunstigelse for islandfke Forældre, syntes at passe i endnu højere Grad paa Indvaanerne i de ostindiske Kolonier, eftersom der end ikke i disse, saaledes som dog i Island er Tilfældet, haves nogen højere Dannelsesanstalt, og eftersom Afstanden er saameget større. Der syntes derfor at være Grund til at forunde de Sidstnævnte en lignende Begunstigelse, hvilken dog ikke syntes at burde indskrænkes til de ovennævnte Skoler alene, af hvilke nu ogsaa den ene er nedlagt, men at burde udvides til samtlige lærde Skoler, hvilket netop vilde være af Vigtighed for deslige Forældre, der ofte kunne have Slægt eller Venner paa et af de Steder hvor lærde Skoler findes, hos hvilke Børnene da kunde have Tilhold. Ligesom det imidlertid maatte være en Selvfølge, at Beneficiet af fri Skolegang eller vel endog Stipendium maatte betinges af at tilfredsstillende Bevisligheder om de Paagjældendes Uformuenhed og Trang til saadan Begunstigelse tilvejebringes, saaledes burde samme heller ikke tilstaaes med mindre Børnene kunde anses som fortrinligen eller dog vel begavede, da det kun under disse Forudsætninger syntes at lade sig retfærdiggjøre, at disse Børn gives Fortrin for og altsaa udelukke de her i Riget fødte Børn fra de for dem bestemte Understøttelser. Den Betingelse som er fastsat med Hensyn til islandfke Børn, at de skulle være forpligtede til, efter fuldendte Studier at vende tilbage til Fødelandet for at gavne dette i offentlig Stilling, forment Direktionen at burde i nærværende Tilfælde bortfalde, som ikke passende til Forholdene.

Den tredie væsentlige Begunstigelse som kunde tilstaaes ostindiske Forældres Børn for at lette dem Udgangen til deres højere Uddannelse, vilde være at tillægge dem den samme Forret til som Studenter at nyde Kommunitets- og Regens-Beneficierne, som ved Lovgivningen er tilstaaet dem der dimitteres til Universitetet fra Island, Færøerne og Grønland, nemlig Ret til strax efter deres Dimission at tillægges disse Beneficia. I denne Henseende havde vel det theologiske Fakultet i sin over Sagen afgivne Betænkning, som ogsaa Konsistorium havde tiltraadt, forment at der ikke var tilstrækkelig Aarsagernes Lighed, idet Fakultetet gjorde opmærksom paa, at det omhandlede Privilegium med Hensyn til de nordlige Vilande væsentligen er tilstaaet for selve de indfødte Indvaaneres Skyld, og i den Hensigt at befordre deres højere Dannelse og derved disse Landes Kultur i det Hele, hvorimod Det antog, at forsaavidt Privilegiet skulde udvides til Studerende fra Ostindien, det alene maatte være de danske Embedsmænd, og andre i de dansk-ostindiske Kolonier bosatte Danske, som skulde nyde Godt deraf, men at det ikke ogsaa skulde komme de indfødte Indianere eller de i Kolonien bosatte ikkedanske Europæere tilgode. Det var fremdeles af Fakultetet bemærket, at de Danske i Ostindien ofte kun have et temporært Ophold der, og at de der leve derovre som Kjøbmænd, Handelsfaktorer, Plantere eller deslige, om de end ikke nu have den samme Lejlighed som forhen til at erhverve betydelig Formue, dog i Regelen ikke kunne antages at have noget som helst fortrinligt Krav paa offentlig Understøttelse for deres Børn. Fakultetet havde dernæst isærdeleshed lagt Vægt paa den Omstændighed, at det Privilegium som ved Unordningerne er tilstaaet de Islandfke, Færøiske og Grønlandfke Studerende, alene gjelder dem som blive dimitterede til Universitetet fra bemeldte Lande, medens der kun undtagelsesvis og under særegne Betingelser ved den kongl. Resolution af 10de Marts 1826 er bevilget enkelte Andre den samme Ret. Men da der nu, hvad Ostindianerne angaaer, ej alene ikke kan være Spørgsmaal om Dimission til Universitetet fra selve Kolonien, men det endog

i Andragendet var antaget, at de, for at erholde den forberedende Skoleundervisning, maatte sendes hjem til Danmark i en Alder af omtrent 12 Aar eller tidligere, formentlig Fakultetet, at et Privilegium som det oftnævnte heller ikke paa dem kunde finde Anvendelse. Det forekom imidlertid ikke Direktionen af disse Grunde nødvendigt, i Tilfælde at Beneficiet maatte blive udstrakt til Ostindien, da at indskrænke dette til dansk-fødte Undersaatter, saa meget mindre, som det uden tvivl vilde blive et sjældent Tilfælde, at Indianere som ere uformuende, vilde sende deres Sønner hertil for at studere; men skulde et saadant Tilfælde nogensinde indtræffe, vilde det vistnok være gavnligt, at der ingen Forskjel gjordes paa de kongelige i Ostindien bosatte Undersaatter, hvad enten de maatte være fødte der, eller her i Riget.

Ved kongelig Resolution af 18de Decb. 1840, ved hvilken Direktionens allerunderdanigste Indstilling blev i det væsentlige bifaldet, blev derpaa resolveret saaledes:

Vi ville allernaadigst have vore Embedsmænd og andre Undersaatter i vore ostindiske Kolonier, som maatte ønske at forskaffe deres Sønner en højere Dannelse ved de her i Landet værende Dannelsesanstalter, forundt følgende til dette Dje-med sigtende Fordele:

1. fortrinlig Afgang til at erholde Elevpladser ved Sorø-Akademi's Opdragelses- og Undervisningsanstalt for deres Sønner, under Betingelse af at disse ere velbegavede, og under Forbehold af Ret for Akademiet til, hvis de efter en Prøvetid af i det Højeste 2 Aar ikke findes skikkede til Studeringer, at bortvise dem; dog at Akademiet ikke skal være forpligtet til at optage mere end ialt 4 deslige Elever;
2. Afgang til at faae deres Sønner, naar disse ere velbegavede, og naar antagelige Uformuenhedsattester fremlægges, optagne som Gratister i hvilken som helst af de lærde Skoler i Danmark med Forkortelse af det befalede Proveaar, og saaledes at dem, forsaavidt de maatte vise fortrinlige Anlæg, kan, efter nærmere Bestemmelse af vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler, tilstaaes Stipendier af enhver Grad, endog, naar særdeles Omstændigheder maatte tale derfor, fra deres første Indtrædelse af;
3. fortrinlig Afgang for deres Sønner til at erholde Pladser i den i Aarhus oprettede videnskabelige Realskole, og i de offentlige Undervisningsanstalter af samme Slags som herefter maatte blive oprettede, paa de sædvanlige Vitkaar, eller paa saadanne som efter de nærmere oplyste Omstændigheder maatte blive dem allernaadigst tilstaaede;
4. forsaavidt de under 1 og 2 ommeldte Studerende dimitteres til Kjøbenhavns Universitet fra de lærde Skoler hvori de have været optagne, eller begive sig derhen fra Sorø Akademi efter der at have fuldendt deres Kursus, eller dimitteres til Universitetet umiddelbart fra Kolonierne, Afgang for disse til som Privilegerede strax at nyde Kommunitets- og Regensbeneficiet, dog under den Forsætning, at de fremlægge antagelige Uformuenhedsattester.

Samtlige Begunstigelser som herved ere tilfagte Sønner af dansk-ostindiske Undersaatter, skulle dog kun komme dem til gode forsaavidt Forældrene vedblive at have Ophold i de dansk-ostindiske Kolonier, eller der ved Døden ere afgaaede.

I Henseende til Universitetets **økonomiske Væsen** er isærdeleshed at mærke den kongelige Resolution af 25de Februar angaaende tvende **Undtagelser** fra **Normalreglementet** af 1836, med Hensyn dels til den akademiske Fonds **Tilskud** til Bibliothekets **Fornødenheder**, dels til Bibliothekets **Beholdningers Overførelse** fra det ene Aar til det andet.

Det er allerede i Aarbogen for 1838 S. 119 fg. berettet, at Direktionen, paa Konsistoriums Forespørgsel, ved en Skrivelse af 25de Novbr. 1837 fortolkede den Bestemmelse i Normalreglementet, at der til Bibliotheket aarlig skal anvendes 3150 Rbd., hvoraf 830 have af Legatrenter og 2320 Rbd. tilskydes af den akademiske Fond, derved, at det samlede Beløb af 3150 Rbd. stedse vil være dertil at udrede, uden Hensyn til, hvor stor en Del deraf kan afholdes af Indtægten af Legaterne, hvoraf følger, at i samme Forhold som denne Indtægt formindskes eller forøges, vil ogsaa den akademiske Fonds Tilskud være at forøge eller formindskes, saalænge indtil samme i Tiden ved Legaternes mulige Tilvært kunde vorde aldeles ufornødent.

Saaledes som ligeledes i Aarbogen for samme Aar S. XV f. er berørt, indkom Konsistorium i det følgende Aar med et Andragende hvori Det, i Henhold til tvende af Bibliothekskommissionen og det juridiske Fakultet afgivne Betænkninger, søgte at vise, at uagtet det bogstavelige Indhold af Normalreglementet kunde synes at tale for Rigtigheden af den af Direktionen givne Forklaring, vare der dog overvejende Grunde for den Mening, at Normalreglementet ikke havde haft til Hensigt, fuldstændigen og ubetinget at bestemme Bibliothekets aarlige Udgifter, men ikkun den akademiske Fonds aarlige Tilskud; hvilke Grunde vare hentede, saavel fra de Omstændigheder under hvilke Normalreglementet var affattet og den Knapthed hvormed Bibliotheket er udstyret, som fra Reglementets almindelige Bestemmelse: at normere ikkun de Udgifter der skulle udredes af den akademiske Fond. Konsistorium bemærkede, at et Forbud mod at anvende et større Beløb end 3150 Rbd. til Bibliothekets Fornødenheder, naar dette kunde skee uden forøget Byrde for den akademiske Fond, saameget mindre kunde antages at have været tilfattet, som den akademiske Fond, ved at overtage det omhandlede Tilskud, havde erhvervet saavel den Bibliotheket hidtil tilhørende særskilte Kapital, som ogsaa dets øvrige særegne Indtægter og Tilskud, navnlig af Kommunitetet; men at den akademiske Fond nu skulde oppebære disse Indtægter, og dog muligen i Fremtiden blive fritaget for al Udgift, vilde være i høj Grad ubilligt mod Bibliotheket. Konsistorium androg derfor paa en Forandring i den ved den ovennævnte Skrivelse givne Bestemmelse, og efterat Direktionen senere ved Decisionen af Universitetets Regnskaber for Aaret 1838 havde bragt denne i Anvendelse med Hensyn til det Bedel-Simonsenske Legat, som var skænket Universitetet efter Normalreglementets Approbation, gjentog Konsistorium dette Andragende, idet Samme tillige indsendte en Erklæring fra bemeldte Legats endnu levende Stifter Professor Bedel-Simonsen, ifølge hvilken hans Hensigt med Legatets Drettelse havde været, at dette skulde udelukkende komme Bibliotheket, men ikke den akademiske Fond tilgode.

Den ovennævnte Konsistorium meddelte Fortolkning af Normalreglementet var grundet paa og overensstemmede med hvad der under de Dvervejelser som gik forud for samme udtrykkelig var bleven vedtaget, og hvorved Man væsentlig havde haft Hensyn til, at de Bestemmelser som Normalreglementet skulde give om Fordelingen af Universitetets Indtægter til Anvendelse for de flere forskellige videnskabelige Instituters Fremme, maatte

indrettes saaledes, at der kunde reserveres saa stor en Sum som muligt for Universitetets nærmeste og vigtigste Formaal, at fremme og udbrede Videnskaberne ved et tilstrækkeligt Antal af dygtige Universitetslærere. Men da det, efterat Man gjennem Konsistorium havde indhentet de fornødne Oplysninger om, hvilke Summer der maatte ansees som uundgaelig nødvendige for disse Instituter, fandtes, at disse Summer allerede medtog sa stor en Del af Universitetets samtlige Indtægter, at hvad derefter blev tilbage, ingenlunde kunde ansees tilstrækkeligt til at forskaffe Universitetet et saadant Antal af Lærere, og disse saadanne Vilkaar, som Man, fra flere Sider betragtet, maatte ansee som gavnligt og ønskeligt, syntes under disse Omstændigheder Intet at være mere magtpaaliggende, end efter Mulighed at drage Omsorg for at aabne Universitetet Udsigt til, saasnart gjorligt at see denne dets mest følelige Trang afhjulpen. Med denne Grundsætning syntes det uforeneligt, at den akademiske Fond, forinden den havde naaet den Størrelse, at den kunde afholde en saadan aarlig Udgift som til ordinære og ekstraordinære Læreres Gagering maatte ansees passende, skulde vedblive at yde Bidrag til en enkelt videnskabelig Anstalt, efterat denne ved private Legater var sat istand til at bestride alle sine efter Normalreglementet kalkulerede nødvendige Udgifter, at altsaa en enkelt videnskabelig Anstalt skulde være besøjet til at drage Summer fra den akademiske Fond til Anvendelse over det Nødvendige, medens denne Fond selv end ikke kunde bestride sit mest umiddelbare Djemedes nødvendige Fordringer.

Idet Direktionen derfor gjorde Konsistorium opmærksomt paa, at disse Betragtninger ligge til Grund for den omhandlede Bestemmelse i Normalreglementet, tilkendegav Den tillige Konsistorium, at forsaavidt dette desuagtet maatte være enigt i at ansee en saadan Foranstaltning, hvorefter den akademiske Fonds Bidrag til de enkelte videnskabelige Anstalter skulde rette sig efter hins Evne og disses Trang, for unødvendig og mindre stemmende med Universitetets Lær i det Hele, vilde Direktionen, som ikke kunde ansee sig bemyndiget til, paa egen Haand at samtykke i en saadan Forandring af Normalreglementet — hvilken dog ikke kunde indskrænkes til Bibliotheket, men maatte gjælde alle de videnskabelige Anstalter til hvis Udgifter private Legater ere eller maatte vorde henlagte —, Intet have imod ved allerunderdanigst Forestilling at andrage paa det dertil fornødne allerhøjeste Samtykke.

Konsistorium yttrede derefter, at Det vel fremdeles maatte ansee den omhandlede Bestemmelse i Normalreglementet for mindre stemmende med Universitetets Lær i det Hele taget; men da Det dog ingenlunde havde kunnet mene, at den akademiske Fonds Bidrag til de enkelte med samme forbundne videnskabelige Anstalter ikke burde rette sig efter hin Fonds Evne og disse Anstalters Trang, og ikke oversaae, at fremtidige Omstændigheder kunde gjøre en Forandring i de ved Normalreglementet fastsatte Bidrag af den akademiske Fond til de ommeldte videnskabelige Anstalter ønskelig, antog Det, at den allerunderdanigste Forestilling som Direktionen havde anseet nødvendig, alene burde gaae ud paa, at disse den akademiske Fonds Bidrag indtil videre forsaavidt betragtes som faste, at Gaver som efter Normalreglementets Udarbejdelse ere tilfaldne, eller i Fremtiden maatte tilfalde nogen under Universitetet hørende Anstalt der ogsaa har Indtægt fra den akademiske Fond, ikke skulde bevirke nogen Nedsættelse i denne Fonds ved allerhøjeste Resolution af 25de Novbr. 1836 bestemte Bidrag, og at, som Følge heraf, den Gave der er gjort til Fordel for Universitetsbibliotheket af Professor

Bedel-Simonsen, ikke heller skal medføre nogen Formindsfælse i de Bibliotheket ved den anførte Resolution tillagte 2320 Rbd. af den akademiske Fond.

Fremdeles havde Direktionen igjennem Konsistorium modtaget et Andragende fra Bibliothekskommissionen om Forandring, for Bibliothekets Vedkommende, i en anden af Normalreglementets Bestemmelser, den nemlig hvorefter der ikke for nogen af dets enkelte Afdelinger maa opsamles Beholdning fra det ene Aar til det andet, og for ingen af dem i noget Aar anvendes mere end det normerede Beløb*). Men det var af Kommissionen oplyst, at det, paa Grund af de særdeles Omstændigheder som finde Sted ved Bogindkjøbet, ikke var muligt at bringe denne Bestemmelse i Udførelse med Hensyn til Bibliotheket, uden at skænke den akademiske Fond hvert Aar flere 100 Rbd. af dets knapt beregnede Indtægt. Kommissionen havde gjort opmærksom paa, at den særegne Maade hvorpaa Bibliotheket maa gjøre Indkøb og Bestillinger, gjør det aldeles umuligt at sørge for, at dets Udgifter ved Aarets Slutning nøjagtigen stemme med Indtægten, saa at der ikke her kan forlanges den Overensstemmelse som ved de andre Konti. Til visse Tider af Aaret gjør Bibliothekaren Forslag til Anskaffelse af de i Udlandet som udkomne annoncerede Værker, for at de efter Kommissionens Approbation kunne bestilles; denne Bestilling maa ofte skee uden at Værkets Pris ganske nøjagtigen vides, hvilket ved et større Antal kan frembringe en ikke ringe Forskiel mellem det beregnede og det virkelige Beløb. Meget maa bestilles betingelsesvis, saa at det er uvidt, om det efter Gjennemsyn beholdes eller sendes tilbage. Fremdeles kan Ingen, paa den Tid da Bestillingen gjøres, vide hvor snart Bibliotheket modtager de bestilte Skrifter; mange der bestilles i Oktober efter Mikaelis-Messe-Katalogen, modtages først langt ind i det næste Aar, fordi i Tyskland Boger ofte annonceres førend de ere udkomne, og fordi Forskrivningen jevnlig maa skee ad Omveje. Endelig bestaaer en meget betydelig Del af Bibliothekets aarlige Bogindkøb i Fortsættelse af Værker der komme efterhaanden uden særskilt Bestilling, uden at det forud kan vides, hvormange og hvor dyre Fortsættelser der i et Halvaar ville indløbe, ligesom Boghandlerne ofte, efterat Bestillingerne ere gjorte, sende Skrifter til Gjennemsyn og Udvalg som først senere ere blevne bekendte her. Disse og flere Omstændigheder gjorde det saaledes umuligt, forud nøjagtigen at vide, hvormange og hvor betydelige af Bibliothekets ved Bestilling paadragne Forpligtelser der ville blive at opfylde inden Aarets Slutning, og der var altsaa kun en Udvej hvis Bibliotheket paa ingen Maade og i intet Tilfælde maatte ved Aarets Udgang have kjøbt for Mere end dets Indtægt, den nemlig, at sikre sig ved at bestille saa Lidet, at der er Rimelighed for at Udgiften bliver nogle 100 Rbd. under den fastsatte Indtægt, hvilket Kommissionen imidlertid ikke troede at kunne forsvare. Den ansaae det derfor for aldeles nødvendigt og androg indstændigen paa, at den maatte bemyndiges til at fyldestgjøre den omhandlede Bestemmelse i Normalreglementet paa den Maade, at den indtil et vist Beløb, s. Ex. indtil 200 eller 300 Rbd., kunde overføre Regninger fra det ene Aar til det andet, hvilken Overførelse da i næste Aar vilde blive opvejet ved større Indskrænkning; hvilket Andragende ogsaa af Konsistorium var tiltraadt og indstændigen anbefalet.

Efterat Direktionen, som ligeledes fandt, at nysnævnte Udførelse fra Normalreglementet var tilstrækkelig motiveret ved de forklarede særegne Omstændigheder, an-

*) Jfr. Aarb. f. 1838 S. XV fg.

gaaende begge de anførte Punkter havde nedlagt allerunderdanigst Foreskilling, blev det under 28de Febr. 1840, overensstemmende med Direktionens Indstilling, allernaadigst bifaldet:

1. at de i det under 25de Novbr. 1836 allernaadigst approberede Normalreglement for Universitetets Indtægter og Udgifter bestemte aarlige Tilskud fra den akademiske Fond, saavel til Bibliotheket som til de andre med Universitetet forbundne videnskabelige Instituter, maae, indtil videre, vedblive uformindskede, uanset at disse Instituter maatte vorde tillagte private Legater ved hvis Renter deres aarlige Indtægter foreges;
2. at den Bestemmelse i Normalreglementet, at der ikke for nogen af de paa samme anførte Afdelinger maae opsamles Beholdninger fra det ene Aar til det andet, og at der for ingen af dem i et Aar maa anvendes Mere end det normerede Beløb, maa for Universitetsbibliothekets Vedkommende forandres derhen, at Bibliothekskommissionen bemyndiges til at anvende den i et Aar opsaaede Beholdning i det følgende Aar, og ligeledes til at overføre Regninger fra det ene Aar paa det andet Aars Konto, dog at det iagttages, at Indkjøbet af Bøger i det Aar hvor saadan Overførelse har været nødvendig, forholds- mæssigen indskrænkes.

Ved Beretningen om Salget af det jydsk Gods i Sommeren 1839, er i Aarbogen for dette Aar S. 109 tillige meddelt det heldige Udfald af den i Januar 1840 afholdte Auktion over de til bemeldte Gods hørende Skove. Sammensteds S. 81 er bemærket, at der, efterat Etatsraad Hornemann i Efteraaret 1839 var bleven fritaget for de ham hidtil i Egenkab af Universitetets Skovinspektør paaliggende Forretninger, var indledet Brevverpling angaaende den fremtidige Bestyrelse af Universitetskovene i Sjælland. Da nemlig Kvæstor havde ønsket, forsaavidt disse Skove skulde underlægges hans Bestyrelse, at der af en forstkundig Embedsmand maatte foranstaltes en nøjagtig Undersøgelse af samtlige Universitetet tilhørende Skove eller nogenlunde betydelige Skovskifter i Sjælland, for at det kunde bestemmes, hvorvidt det maatte anses fordelagtigt for Universitetet at afhænde nogle af disse, samt hvorledes de tilbageblevne skulde behandles, tilskrev Direktionen desangaaende Forstinspektøren ved Sorø Akademi's Skove, Justitsraad Sarauw, hvis Erklæring tillige blev forlangt om, hvorvidt han maatte være villig til at paatage sig den Udvisning og umiddelbare Skovinspektion som Professor Bang, som ej forstkundig, ikke ønskede at overtage.

De Universitetet tilhørende Skove i Sjælland ere dels trende større tæt ved hverandre beliggende Skovstykker, ved Allindelille og Svalmstrup i Sorø Amt, og Sammershus i Høsteb Amt, dels flere forskellige isolerede Skove og mindre Skovskifter, beliggende dels ved Abbetved i Kjøbenhavns Amt, dels ved Lidemark, Svansbjerg og Ringsbjerg Byer i Præsto Amt (ved hvilken sidste By der findes tre Skovskifter, hvert paa 7 a 8 Tdr. L.), dels ved Sneslev og Højberg Byer i Sorø Amt. Af

disse have vel de tre forstnævnte været betragtede som Fredskove, men saavel disse som de øvrige have stedse været benyttede alene til Udvisning til Universitetets Arvefæstere og til Forvalterne, i ældre Tider naturligtvis ogsaa til Besidderne af Corpora, hvilken Udvisning er skeet dels regelmæssig hvert andet Aar i de større Skove, dels lejlighedsvis efter som enkelte Arvefæstere dertil vare trængende. Pengeindtægt har Universitetet neppe nogensinde haft af Skovene, men det har været anset som en tilstrækkelig Fordel at kunne paa den anførte Maade komme Universitetsbønderne til Hjælp.

Ved en Skrivelse fra det kongelige Rentekammer af 16de Septbr. 1837 blev det, efter foregaaende Brevverling og indhentede Dplysninger, bestemt, at alene de tre Skove ved Allindelille, Svalmstrup og Hammershus skulde bevares som Fredskove, hvorimod de øvrige bleve overladte til aldeles fri Disposition.

Kvæstor havde i en senere Skrivelse foreslaaet, at Fredskovene maatte forsøges afhændede ved Auktion, hvorved formentligen vilde kunne opnaaes en ikke ubetydelig Kjøbesum, hvorimod han antog at ved deres Administration for Universitetets Regning den største Del af Fordelen vilde opluges af Administrationsomkostningerne. Hvad de mindre Skove angaaer, antog han det for mest passende, at Universitetet fremdeles, i den ikke lange Tid der vilde medgaae til de vare fuldkommen afdrøve, ikke burde tilegne sig nogen Fordel af disse Skove, men at Provenuet, som hidtil, burde komme Bønderne til gode, dog saaledes at, forsaavidt ikke enkelte Arvefæstere maatte ønske at afkjøbe Universitetet den paa deres Lodder værende Skov, hvortil Flere havde været tilbøjelige, alle Træerne skulde bortsælges ved Auktion, og det derfor indkomne Beløb likvideres i deres Arvefæsteafgift.

Den af Justitsraad Sarauw foretagne Undersøgelse og forstmæssige Taration af Fredskovene afgav imidlertid, saavel i Henseende til Areal som til Træmasse og indre Værdi, et langt fordelagtigere Resultat end man forud havde ventet. Ved denne fandtes nemlig Arealet for hine tre Skove at udgjøre

for Allindelille Fredskov	102 $\frac{1}{4}$	Td.	Land,
— Svalmstrup —	31 $\frac{3}{4}$	—	—
— Hammershus —	14	—	—

ialt 148 Tdr. Land

og Træmassen blev af Forstinspektøren taxeret til 30740 Rbd. Justitsraad Sarauw antog derhos, at der ved en forstmæssig Behandling af disse Skove vilde, idetmindste i de første 15 à 20 Aar, kunne udbringes en ren aarlig Nettoindtægt af 6 à 700 Rbd. af samme, og da der ikke lettelig ved Salg vilde kunne opnaaes en dertil svarende Kapital, foreslog han at lade dem forstmæssigen bestyre af Sorø Akademi's Forstinspektør, hvilket med Hensyn til Veligheden ganske bekvemt kunde skee, og hvorved han tilbød for sit Vedkommende at overtage Administrationen uden vederlag.

Dysaa Skoven ved Abbetved, saavel som Skovlevningerne ved Sneslev og Højbjerg, bleve af Justitsraad Sarauw undersøgte og taxerede. Den forstnævnte, som havde et Areal af omtrent 30 Td. Land, fandtes vel at være af ikke ringe Betydning, men Justitsraaden erklærede dog, efter udtrykkelig Dpfordring til at yttre sig over, om ikke Skoven burde ligeledes indtages til Fredskov, at saadant, dels med Hensyn til dens

større Fraliggenhed, dels med Hensyn til andre Omstændigheder, ikke kunde ansees som hensigtsmæssigt.

Efter at have hørt saavel Konfistorium som Kvæstor, bestemte Direktionen ved Skrivelse af 15de Septbr. 1840, at de tre Fredskove for det Første blive at vedligeholde for Universitetets Regning, for at det i nogle Aar kan prøves, hvad Udbytte de under en forstmæssig Behandling ville kunne afgive. Bestyrelsen af samme overdrog Direktionen til Justitsraad Sarauw, saaledes at han, forsaavidt en Forstkandidat maatte vorde ansat ved Sorø Akademi's Skove, kan lade endel af Forretningerne udføre, paa sit eget Ansvar, af denne. Forsaavidt Forstinspektoren maatte ansee det ønskeligt at Universitetsforvalteren i Ringsted besørger Inkasationer ved Skovauktioner mod sædvanligt Honorar, vil det være denne Embedsmands Pligt at overtage en saadan Funktion, ligesom det ogsaa vil beroe paa hins Skjen, om han vil overdrage ham noget andet Tilsyn med Skovene. Aarligt Regnskab over Skovenes Indtægter og Udgifter bliver inden hvert Aars 1ste Febr. at afgive, tilligemed det kontante Dversflud, til Kvæsturen, for ligesom Universitetets øvrige økonomiske Regnskaber at underkastes Revision og tilligemed Forvalterregnskaberne at indsendes til Direktionens Decision, hvorved dog Intet er til Hinder for at dette Regnskabsvæsen overlades til Forvalteren, med Instrux for denne, af de Midler han for Universitetet har ihænde at udbetale ethvert Skovene vedkommende Udgiftsbeløb som Forstinspektoren paa sit Ansvar anviser, ganske saaledes som Kvæstor anviser for Jordegodssets Vedkommende. Som Honorar tilstodes Justitsraad Sarauw 10 Procent af det aarlige Netto-Provenu.

Ved en senere Skrivelse af 13de Marts 1841 er ovennævnte Forstkandidats Forhold nærmere bestemt saaledes, at han ansættes som Assistent ved Fredskovene under Justitsraad Sarauw som Skovinspektør, saaledes at det navnlig paaligger ham at kontrollere Skovfogderne, paasee Skovfreden og Efterlevelse af det af Skovinspektøren Anordnede, foruden at udføre hvad denne paa eget Ansvar maatte overdrage ham, samt at der af det ovennævnte Honorar, hvorunder Befordringen ansees indbefattet, tilfalder Assistenten forlobs 60 Rbd., og Skovinspektøren Resten*).

Ved Skrivelse af 28de Novbr. 1840 overdrog Direktionen fremdeles til Justitsraad Sarauw at foranstalte det Fornødne i Henseende til Dispositionen over de til Afdrivning bestemte Skovstykker paa Sneslev og Højberg Byers Marker, saavel som de lignende paa Evalmstrup Mark og ved Abbetved, idet Direktionen, i det Hele overensstemmende med hans og Professor Bangs Forslag, bifaldt at der med bemeldte Skovstykker forholdes saaledes:

- a. at han, saasnart Lejlighed gives, underhandler med vedkommende Bønder om Afhændelse af alle de Skovlodder som Grundens Besidder kunde ønske at overtage til Fredning;
- b. at Alt hvad der ej overtages af Bønderne, bliver, saasnart skee kan, at udvise i passende Nummere og i rette Tid at bortsælge ved Auktion, hvorhos det, for at undgaae al Forvikling og Vidtløftighed, bliver at iagttage, at hvis Universitetets Bønder kjøbe noget paa disse Auktioner, bør Beløbet betales, som af andre Kjøbere, uden nogen Likvidation;

*) Skovinspektørens Procenter beløb sig alene for det Tidrum fra Overtagelsen indtil 1ste Febr. 1841, ifølge det afslagne Regnskab, til omtrent 90 Rbd.

- e. at det hele Beløb som indkommer ved disse Skovstrækningers Afhændelse enten underhaanden eller ved Auktion, bliver at godtgjøre Godsets Gaardmand som Æquivalent for den dem hidtil tilstaaede Udvisning, saaledes at den hele Godtgjørelse, der bliver at fordele paa et ligesaa stort Antal af Aar som Udvisningen ellers vilde have været, ligesaaledes hvert andet Aar i deres Landgilbeafgift, hver Gang med et til den sædvanlige Udvisnings Værdi omtrent svarende Beløb;
- d. at de tvende Universitetsforvaltere, som hidtil have erholdt Brændeudvisning in natura, gives istedet herfor et passende Vederlag.

De med Bønderne i Snæslev og Højbjerg indledede Underhandlinger førte til det Resultat, at samtlige Bønder, saavel Arvesæstere, som Fæstere, 11 i Tallet, afsjøbte Universitetet de paa deres respektive Lodder værende Skovpartier for den derpaa satte Taxationsværdi, der beløb ialt noget over 2700 Rbd., dog med Undtagelse af en lille Holm, der blev bevaret som Fædskov for vedkommende Gaard. Dette Salg blev approberet ved Direktionens Skrivelse af 19de Jan. 1841, saaledes at en Fjerdedel af Kjøbesummen blev indbetalt kontant og Resten henstaaende, mod Pant i Arvesæstestederne og i Fæsternes Jndbo og Løsøre, til Afbetaling i tre aarlige Terminer.

Ogsaa med Arvesæsteren af Gaarden Jørgensløbe i Abbetved, paa hvis Lod den ovennævnte Skov befinder sig, er i Foraaret 1841 indledet en foreløbig Overenskomst saaledes, at Arvesæsteren forbinder sig til, naar Universitetet vil have afdrejet den hele Overflod inden Udgangen af 1844, ikke i dette Tidrum at bortskove noget som helst Bøge- eller Egetræ, mod at man ved Afdrivningen lader staae, og efter dens Tilendbringelse til ham overlader ethvert Træ som holder 5 Tommer eller mindre i Diameter.

Angaaende den Universitetet under Navn af Studiifkat og Kathedratikum fra de ældre Tider tillagte Indtægt af Kirker og Præstekald har i de senere Aar været brevværet mellem Direktionen og Kancelliet, efterat det var opdaget at der var en betydelig Forskjel mellem det Beløb hvormed denne Afgift var bleven indbetalt i ældre Tider og nu, hvilket oplystes ved Extracter af Universitetets Regnskaber for 1732, 1800 og 1834. Medens Beløbet i 1800 var omtrent det samme som i førstnævnte Aar — naar nemlig Hensyn toges til at Præsterne og Kirkerne i det Thorningelehnstæ ved Refsr. af 10de Febr. 1736 vare blevne fritagne for at udrede det Beløb af 78 Rbd. hvortil de ved Ligningen i 1732 bleve ansatte —, var det i 1834 indkommet med omtrent 100 Rbd. mindre end i 1800, hvilken Forskjel antoges at hidrøre dels derfra at Afgiften ikke var krævet og betalt af visse nedlagte Kirkers Indtægter, dels derfra at man ikke i 1800 saaledes som i 1834 havde fradraget de to Procent i Inkassationsalarium som efter gammel Vedtægt, idetmindste i nogle Stifter, indrømmedes Biskoppens Amanuensis. Efter nærmere fra samtlige Biskopper indhente de Oplysninger fandtes imidlertid Forskjellen, efter Fradrag af nysnævnte Salarium, at være ubetydelig, da Indtægten kun blev 1 Rbd. 11 Sk. mindre end i Aaret 1800 og 1 Rbd. 30 Sk. mindre end den havde været i 1732 efter Fradrag af Indtægten fra det Thorningelehnstæ. Men i Indtægten fra de enkelte Stifter var dog en ikke ganske ubetydelig Forskjel, idet f. Ex. Sjællands Stift nu betalte 9 Rbd. 35½ Sk. mindre, men Svens, Volland-Falsters, samt Als og Vro Stifter 14 Rbd. 94½ Sk. mere end

det oprindelige Beløb. Da den Afgang der i nogle Stifter havde fundet Sted kunde paavises for størstedelen at hidrøre fra at enkelte Sognekalde vare blevne nedlagte uden at Afgiften af dem var bleven lignet paa andre Kalde, og da ikke saa Sognekalde eller Præster befandtes enten aldrig, eller ikke i den senere Tid, at have erlagt nogen Afgift, hvilken dog formentlig, ifølge Forordningen af 18de Marts 1732, maatte tilkomme Universitetet af samtlige Præstekalde i Danmark, blev der først andraget paa, at en Fortegnelse over, hvad hver enkelt Kirke og ethvert Kalde havde at erlægge, maatte blive autoriseret som fast Regel i Fremtiden, og at derved de Kirker eller Sognekalde som ikke havde erlagt Afgiften, maatte ansættes til en saadan; men det blev af vedkommende Biskopper tilstrækkeligen oplyst, at Studiifkatten af Kirkerne oprindeligt var bleven bestemt til en vis Sum for hvert Stift, som derefter blev lignet paa de i Stiftet værende Kirker, uden at dog alle Kirker vare blevne inddragne under denne Ligning, saa at Universitetet altsaa ikke er berettiget til at fordre Studiifkat af enhver Kirke hvorimod dets Ret indskrænker sig til den Hovedsum som det fra først af er bleven paalagt ethvert Stift at udrede. Det samme var Tilfældet med den Landsbypræsterne ved Forordningen af 18de Marts 1732 paalagte Studiifkat, der ligeledes er bleven lignet paa Præstekaldene med en vis Sum, saaledes at Biskopperne ved de specielle Reskripter hvorved denne Ligning blev approberet, bemyndigedes til at moderere Afgiften efter Kaldenes Lejlighed, naar kun Hovedsummen udkom; hvilket samme ligeledes gjelder om de Kjøbstadpræsterne ved samme Forordning paalagte Pensioner. Da det imidlertid fandtes billigt, at forsaavidt Indtægten af noget Stift nu var mindre end oprindeligt, og dette kunde paavises at hidrøre fra nedlagte Præstekalde, saadan Afgang blev erstattet saasnart Vakance indtraf i de paagjeldende Kalde, hvilket var Tilfældet dels, som anført, i Sjællands Stift, hvor den forhen svarede Afgift af tre nedlagte Kalde, 9 Rbd., endog oversteg hvad der i Fremtiden vilde komme til at mangle i det oprindelige Beløb, dels i Viborg Stift, hvor paa lignende Maade 5 Rbd. var fragaaet den oprindelige Hovedsum, blev det bestemt at bemeldte Afgang i disse tvende Stifter i Fremtiden skulde tillægges det hidtil erlagte Beløb.

Ved Skrivelse fra det kongelige danske Kancelli af 3die Novbr. 1840 er derfor nu Afgiften for de respektive Stifter definitiv bestemt saaledes:

	Totalindtægt.		Inkasations- salarium.		Nettoindtægt.	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
Sjællands Stift	hidtil . .	1212. 7	1221. 40½	24. :	1197. 40½	
	oprindeligt	1221. 40½				
Fyens Stift			598. 2	11. 92	586. 6	
Lollands-Falsters Stift	hidtil . .	921. 26	272. :	5. 42	266. 54	
	oprindeligt	906. 28½				
Als og Vro Stift			50. 24	1. :	49. 21	
Nalborg Stift	(oprindeligt	550. 83)	551. 40	11. 3	540. 37	
Viborg Stift	(—	645. 24)	645. 29	12. 87	632. 38	
Aarhus Stift	(—	768. 42)	767. 39	15. 33	752. 6	
Ribe Stift	(—	647. 50)	644. 55	12. 85½	631. 65½	
Ialt			4750. 39½	94. 54½	4655.	

i hvilke Summer dog, i Henhold til det Ovenførte, interimistisk afgaaer 8 Rbd. 33½ Sk. for Sjællands Stift, indtil disse ved indtræffende Balance kunne blive paa- lagte Præsteembedet ved St. Petri Kirke her i Staden og Præsteembederne i Koes- kilde og Helsingør, samt for Viborg Stift 5 Rbd., indtil Balance indtræffer i Sogne- kaldet ved Viborg Domkirke og Annererne Åsmild og Tapdrup.

Det bemærkes, at den ved Normalreglementet antagne Størelse af den herom- handlede Afgift var 4700 Rbd., altsaa omtrent 44 Rbd. mere end den i Fremtiden vil udgjøre.

Foranlediget af en Kvæsturen fra Universitetets Revisor desangaaende tilstillet Skrivelse, havde Professor Bang andraget paa, at der af Direktionen maatte blive sanktioneret bestemte Regler angaaende hvorledes der skal forholdes med Tilvejebringelsen af den fornødne Bevislighed for, at der ikke paadrages Universitetets Panter util- børlige Restancer af Skatter og andre offentlige Afgifter, og at Panterne ej forfalde.

Kvæstor havde i denne Henseende, forsaavidt angaaer Panterne udenfor Kjøben- havn, i Henhold til den i Direktionens Skrivelse af 30te Septbr. 1837 givne Be- stemmelse, at Panterne skulle omtaxeres hvert femte Aar, foreslaaet, at det nu tilkjende- gives samtlige Besiddere af Panter som have gjort Laan indtil Udgangen af 1837, at de skulle tilvejebringe og inden Juni Termin 1840 fremsende til Kvæsturen lovformelige Omtaxationsforretninger, som indeholde Dplysninger om Panternes Beskaffenhed og Værd, hvorefter det da vilde kunne hengaae indtil Aaret 1843 forinden ny Omvur- deringer forlanges. Med Hensyn til Skatte- og Afgiftsrestancer bemærkede Professor Bang, at disse nu i det Hele inddrives overalt saa prompte, at der ikke er synderligt at frygte for at Panterne kjendeligen skulde forringes ved Restancepaadrag, men da der dog herfra skal gives enkelte Undtagelser, ansaae han det nødvendigt at det til- kjendegives samtlige Debitorer udenfor Kjøbenhavn, at de ved Renters Indbetaling i hver 11te Juni Termin med vedkommende Autoritets Attest bør legitimere, at samtlige Skatter og offentlige Afgifter ere betalte for det forløbne Aar. I Henseende til de Kjøbenhavnske Panter gjorde Professoren opmærksom paa, at det ved andre offentlige Stiftelser, ligesom ved Universitetet, forlængst er indført, at Stiftelsen paa egen Bekostning ved dertil antagne Mestere hvert Aar lader en Trebiedel af Panterne syne, hvorved formentligen opnaaes endog større Sikkerhed, end ved at overlade dette til Debitorerne selv. Hvad endelig angaaer Skatterestancerne i Kjøbenhavn, ansaae Professor Bang det for overflødig at fordre Bevis for at Restancer ej henstaae i længere Tid, efter som det af Magistraten ufravigeligen iagttages, at det foregaaende Kvartals Restancer blive afgivne til Erektion inden næste Kvartals Udgang, men for- saavidt det desuagtet maatte anses uundgaaeligt at sliq Dplysning tilvejebringes, antog han, at den for Ejendommene udenfor Kjøbenhavn foreslaaede Forskrift ialtsald vilde være end mere betryggende her i Staden.

Ved Skrivelse af 25de Jan. 1840 tilkjendegav Direktionen derefter Professor Bang, at Den, hvad angaaer Panterne udenfor Kjøbenhavn, bifaldt de ovennævnte af ham foreslaaede Foranstaltninger, der ansaaes tilstrækkelige til Universitetets Be-

tryggelse, og at Den i Henseende til de Kjøbenhavnske Panter ikke ansaae nogen yderligere Foranstaltning til Betryggelse mod Panternes Forringelse ved Restancepaadrag fornøden.

Med Hensyn til enkelte Panter, hvis Soliditet var almindelig anerkjendt, har Direktionen dog senere i enkelte Tilfælde bevilget fritagelse for de saaledes foreskrevne Formaliteter.

Kvæstor havde til Konsistorium indberettet, at det neppe længere vilde være muligt uden Tab at gjøre de mindre Summer der skulle oplægges for de under Universitetets Bestyrelse hørende Legater frugtbringende paa den af Direktionen tidligere bestemte Maade, nemlig ved at indkøbe kongelige Obligationer, og, naar Lejlighed sees til at anbringe i gode Prioriteter i faste Ejendomme de i længere Tid oplagte Beløb, da at sælge Obligationerne, eftersom saadanne kongelige Obligationer som enten oprindeligen lyde paa Hænderhaveren, eller hvori de senere Dispositioner over samme ere offentlig konstaterede, allerede nu, naar de skulle lyde paa smaa Summer, ikke let kunne kjøbes til pari Kurs, og Kvæstor ikke vovede at kjøbe andre Obligationer for Legaterne. Med Hensyn hertil havde Kvæstor anset det for nødvendigt at være betænkt paa en anden Maade hvorpaa saadanne Legatmidler kunde anbringes, og i den Henseende foreslaaet, at søge Lejlighed til at erholde en større god Prioritets-Obligation, som kunde udstedes til Universitetets Legatmasse, og hvortil først kunde anvendes de enkelte for Tiden oplagte Beløb, og Resten erholdes laant i Banken paa selve den ny Obligation. Paa Laanet kunde der da afbetales med de fremtidige Dplæg for Legaterne, og disse herfor gives Udlæg i den vedkommende Obligation indtil hin Prioritetsobligation ganske er bleven de enkelte Legaters Ejendom.

Da, saaledes som Kvæstor havde bemærket, paa denne Maade intet Tab vilde lides, efterdi Banken ikke beregner sig mere end 4 Procent Rente, og der ingen Bekostninger ere forbundne med Laanet, ligesom Afbetaling derhos kan skee til enhver Tid uden foregaaende Opfigelse, indstillede Konsistorium den saaledes foreslaaede Fremgangsmaade til Direktionens Approbation, hvilken blev meddelt ved Skrivelse fra Denne af 5te Septbr. 1840.

En Følge af denne Bestemmelse var en anden, angaaende en Forandring i den hidtil brugelige Form for Direktionens Prohibitivpaategninger paa Legaternes Obligationer. Da det nemlig oftere kunde blive Tilfældet, saaledes som ogsaa strax efter indtraf, at der, for at erhverve de omtalte Prioritetsobligationer, maatte sælges kongelige Obligationer, tilhørende i Fællesskab saadanne Legater hvis Andel ikke kan omsættes i Prioritetsobligationer (fordi de til ubestemte Tider kunne blive at realisere), og saadanne for hvis Vedkommende Intet herfor er til Hinder, og at altsaa en Ombytning af Legatobligationer maatte finde Sted, men en saadan Ombytning og Overførelse fra det ene Legat til det andet, som Følge af de Udtryk hvori Direktionens Prohibitivpaategning hidtil havde været affattet, vilde medføre, at Obligationerne der skulde ombyttes maatte indsendes til Direktionen til ny Paategning og den ældre Paategnings Annulatio, foreslog Kvæstor, at Prohibitivpaategningen for Fremtiden maatte affattes saaledes:

Denne Obligation tilhører den under Universitetets Bestyrelse hørende Legatmasse, og kan ikke uden undertegnede Direktions Samtykke derfra sælges, pantsættes eller paa anden Maade afhændes.

Denne Forandring, som ikke medførte nogen formindsket Betryggelse for de enkelte Legater, men forebyggede en saaledes unødvendig og besværende Vidtløftighed i Forretningsgangen, approberede Direktionen, efter Konsistorii Indstilling, ved Skrivelse af 19de December.

Med efterstaaende Oversigt over Universitetets Indtægter og Udgifter i 1839, som er det sidste Aar for hvilket Regnskabet er afluttet, ligesom de foregaaende Aar sammenholdte med de ved Normalreglementet for enhver Post bestemte Summer, tilføjes til nærmere Oplysninger følgende Bemærkninger:

Hvad for det Første Indtægtsposterne angaaer, da har Jordebogsindtægten oversteget det kalkulerede Beløb med 20876 Rbd. 70 Sk., eller, efter Fradrag af 1440 Rbd. 36 Sk. som deraf var indkommet paa Restancer og forudbetalt paa Landgilden for 1839 over hvad der i Aaret selv var forfaldet, 19436 Rbd. 34 Sk., der saaledes er det virkelige Overskud paa Aarets Jordebogsindtægt. Af dette Overskud hidrørte omtrent 2000 Rbd. fra Kjøbesummer og nogle fra det jydsk Gods indkomne Indtægter, der ej ere faste aarlige Indtægter som i Fremtiden kunne vedblive. Det øvrige Beløb hidrører alene fra den særdeles fordelagtige Kapitelstart for det vedkommende Aars (1838) Afgrøde, som betydeligen oversteg den ved Normalreglementets Fastsættelse beregnede Gjennemsnitspris. Hele Restancen af Jordebogsindtægter indtil 1ste Januar 1840 (foruden de gamle fra 1817 til 1822 hidrørende Restanceobligationer) udgjorde 237 Rbd. 84 Sk., af hvilken Sum dog 232 Rbd. 81 Sk., hidrørende fra en enkelt Arvesøster, ikke kan inddrives saalænge en med ham for Domstolene svævende Retstvist ikke er endelig paakjendt. Med Hensyn til nysnævnte ældre Restancer bemærkes, at efterat samtlige ældre Landgilderestanceobligationer, paa hvilke intet almindeligt Afdrag var erlagt i 14 à 16 Aar, vare af Kvæstor foranstaltede fornyede og lempelige Afdrag foreskrevne, begyndte han i 1839 paa disse gamle Restancers successive Inddrivelse, og erholdt derved i bemeldte Aar en kontant Indtægt af 1213 Rbd. 36 Sk., medens kun 40 Rbd. af Direktionen bleve estergivne, i et Tilfælde hvor hele Restbeløbet, 200 Rbd., blev kontant indbetalt, og hvor den vundne Renteindtægt gjorde denne Afgjørelse fordelagtigere for Universitetet end den ellers vedtagne successive Afbetaling. Renteindtægten har i 1839 oversteget den i Normalreglementet, efter den daværende Kapitals Størrelse, anførte Sum med 2676 Rbd. 46 Sk., som er 364 Rbd. 83 Sk. mere end i forrige Aar. Derimod er Huslejeindtægten 355 Rbd. mindre end anført i Normalreglementet, som Følge af at endel af de Bygninger af hvilke der havde Leje, ere blevne afhændede. Ligeledes ere Embedsavgifterne 150 Rbd. ringere end kalkuleret, paa Grund af den en Embedsmand allernaadigst tilstaaede temporære og personlige Estergivelse. Iøvrigt haves paa denne en Restance af 1280 Rbd. af de saakaldte vestindiske Penge. Ved den tiende Indtægtspost, Examensavgifter, bemærkes, at denne Indtægt har lidt væsentlige Modifikationer ved det ny Sportelreglement, især Nr. II og V (sfr. Aarb. f. 1839 S. 43 fg.), imidlertid har Indtægten for dette Aar tilfældigvis nogenlunde stemt med det kalkulerede. Ligeledes er den væsentligste Del af de tilfældige Indtægter, nemlig Gebyret for Testimonia publica, nu bortfaldet for den akademiske

Fond, ifølge Bestemmelsen i Sportelreglementet Nr. IV. At det ældre Bidrag fra Kommunitetet har givet et Overskud af 561 Rbd. 27 Sk., hidrører atter fra at Erstatningen for de tabte norske Tiender beregnes i Byg, for hvilken Sædant Kapitels-tarten for 1839 oversteg det ved Normalreglementets Affattelse kalkulerede Beløb.

Hvad Udgiftposterne angaaer, viser Oversigten, at Gagerne vel, forsaavidt de ere udrede af den ordinære og ekstraordinære Gageringssum (Nr. 1 og 2), i dette Aar kun med omtrent 600 Rbd. have overstegt det Normerede, istedetfor i forrige Aar med omtrent 1000 Rbd.; derimod er i dette Aar tilkommet en ny Forøgelse af denne Post over Normalsummen i de bevilgede ny Gager og Gagetillæg der interimistisk maae udredes ekstraordinært af den akademiske Fond*) (Nr. 3). Denne Forøgelse iberegnet, bliver det hele Beløb af Merudgiften til den her omhandlede Post omtrent 2032 Rbd., som langt overstiger hvad Normalsummernes Totalbeløb er overstreket. At Udgiften til Huslejeportionerne (11te Post) har overstegt det Normerede, hidrører fra den halve Huslejeportion der temporært udredes, istedetfor Profesforgaarden i store Kannikestræde Nr. 33, af Kommunitetet, under hvis ældre Bidrag denne Sum ogsaa kommer til Indtægt for Universitetet. Besparelsen i Udgiften til Bibliotheket hidrører fra Tilvært i dets Indtægter af Legatrenter (af det Trellundske Legat, se Aarb. f. 1839 S. 100 fg.) og Examensafgifter (Sport. Regl. Nr. 1, jfr. Aarb. f. 1839 S. 56—57), hvorved det normerede Tilskud er bleven formindsket. Det samme gjælder med Hensyn til Udgiften til botanisk Have, idet Haven ved den i Aarb. f. 1838 S. 30—31 omtalte Forandring ved det Bülowiske Legat fik en forøget Indtægt af dette, hvilket dog senere ved Decision er bestemt, ikke at skulle komme akademiske Fond tilgode. At de Kvæstors Administration underlagte Udgifter til Kirkerne og Universitetets Bygninger i Kjøbenhavn, netop ere bleve forbrugte med deres runde Summer, hidrører derfra, at Afholdelsen af Udgifterne til enkelte større Bygningsforetagender ere approberede saaledes, at de skulde udredes af de ordinære Udgifters Konto saavidt tilstrække kunde, og iøvrigt af de til ekstraordinære Udgifter normerede 2000 Rbd. Naar iøvrigt under Bygningsudgifter ogsaa ere opførte de 600 Rbd. som ere underlagte Konsistoriums Raadighed, da er dette saaledes at forstaae, at denne Sum i Virkeligheden, paa Ubetydeligt nær, ikke er forbrugt, men med Directionens Samtykke, i Forventning af allerhøjeste Approbation, opsparet for, i Forbindelse med det ligeledes for det foregaaende Aar Opspæred, at kunne anvendes paa engang til den paatænkte — i forr. Aargang. S. 115 omtalte — kunstneriske Dekoration af Universitetsbygningen, hvorom det endelige Forflag endnu forventes.

*) Jfr. Aarb. f. 1839 S. 80.

Universitetets Indtægter i 1839.

	Virkelig Indtægt.		Normalsummen.		Mere end Normalsummen.		Mindre end Normalsummen.	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
1. Indtægt af Jordegods og Tiender	65056.	70	44180.	=	20876.	70	=	=
2. Kapitalrenter	5116.	46	2440.	=	2676.	46	=	=
3. Studiestat og Kathedralikum	4640.	50	4700.	=	=	=	59.	46
4. Almanaksforpagtningsafgiften	3700.	=	3700.	=	=	=	=	=
5. Renten af Juliane Mariæ Legat til Løn for Professor artis obstetriciæ	315.	22	335.	=	=	=	19.	74
6. Dito af Rostgaards Legat til Løn for Professor Rostgardianus	562.	48	562.	48	=	=	=	=
7. Dito af Hoppners og Bartholins Legater til Professorernes Husleje	291.	70	300.	=	=	=	8.	26
8. Refusion for Universitetets Skifteret	200.	=	200.	=	=	=	=	=
9. Huslejeindtægter	580.	=	935.	=	=	=	355.	=
10. Jordskyld	272.	87	270.	=	2.	87	=	=
11. Afgift af Drefundstolden	239.	6	240.	=	=	=	=	90
12. Examensindtægter	340.	70	360.	=	=	=	19.	26
13. Embedsafgifter	840.	=	990.	=	=	=	150.	=
14. Tilfældige Indtægter (Lektionskatalogers Salg, Arvesæsteskjæder, Kaldsbreve)	69.	90	240.	=	=	=	170.	6
15. $\frac{1}{4}$ Procenten af Legaterne og den polytekniske Læreanstalts Bidrag	1652.	88	1700.	=	=	=	47.	8
16. Vidre Bidrag fra Kommunitetet	8268.	75	7707.	48	561.	27	=	=
17. Sammes ny Bidrag	10000.	=	10000.	=	=	=	=	=
Summa Indtægt	102147.	50	78860.	=	24117.	38	829.	84
Indtægtens Overskud over Normalsummen					23287.	50		
Naar herfra drages det paa modstaaende Side anførte Beløb hvormed de ordinære Udgifter have overstegt Normalsummerne					1149.	23		
fremkommer efter denne, blot til Normalreglementet henførte, Oversigt, som det hele Overskud af de ordinære Indtægter over de ordinære Udgifter					22138.	27		

Universitetets Udgifter i 1839.

	Virkelig Udgift.		Normal- summen.		Mere end Normalsummen.		Mindre	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
1. Gager af den ordinære Ga- geringsfum	41550.	=	40600.	=	950.	=	=	=
2. Gager og Pensioner af Ex- traordinarium	5266.	64	5600.	=	=	=	333.	32
3. Extraordinære Gager og Gage- tillæg udenfor Normalregle- mentet	1415.	73	=	=	1415.	73	=	=
4. Gage til Kvæstor	600.	=	600.	=	=	=	=	=
5. Gage til Konfistoriums Re- ferendarius, Sekretær og Fuld- mægtig	600.	=	600.	=	=	=	=	=
6. Honorar for Programmets Forfattelse	100.	=	100.	=	=	=	=	=
7. Gage til Prosektor	300.	=	300.	=	=	=	=	=
8. Gage til Revisor	400.	=	400.	=	=	=	=	=
9. Gage til Pedellerne	80.	=	80.	=	=	=	=	=
10. Rectoris Magnifici Løn, Sti- pendium Rectoris Scholæ samt famulus bibliothecæ	108.	=	110.	=	=	=	2.	=
11. Husleje til Professorerne	2600.	=	2400.	=	200.	=	=	=
12. Universitetsbibliotheket	1891.	29	2320.	=	=	=	428.	67
13. Botanisk Have	2923.	48	2980.	=	=	=	56.	48
14. Anatomiskammeret	295.	=	260.	=	35.	=	=	=
15. Astronomisk Taarn	576.	50	910.	=	=	=	333.	46
16. Den fysisk-kemiske Instru- mentsamling	150.	=	150.	=	=	=	=	=
17. Universitets-Kontoret	3248.	60	3300.	=	=	=	51.	36
18. Fordebogsudgifter :								
a) ved Godset	8964.	80	9200.	=	=	=	235.	16
b) ved Kirkerne	2800.	=	2800.	=	=	=	=	=
19. Bygningsudgifter	3000.	=	3000.	=	=	=	=	=
20. Udskillige Udgifter, saasom ved Konfistorium, for trykte Gager, nogle Pensioner for Professor- enfer m. m.	1148.	4	1150.	=	=	=	1.	92
21. Extraordinære Udgifter	1990.	95	2000.	=	=	=	9.	1
Summa Udgift	80009.	23	78860.	=	2600.	73	1451.	50
					1451.	50		
Udgiften har oversteget Normalsummen med					1149.	23		

Naar til det ovenanførte ved Sammenligningen mellem Normalsummerne og de virkelige Indtægter og Udgifter fremkomne Overskud af 22138 Rbd. 27 Sk.
 paa den ene Side lægges hvad der i Aarets Løb var indkommet,
 som en Indtægt udenfor Normalreglementet, i Uddrag paa
 Kjøbesummerne for det jydsk Gods 1550 — — —

23688 Rbd. 27 Sk.

men paa den anden Side derfra drages, dels den ovenfor i Aarets
 Indtægt indbefattede Forskjel mellem Restancerne ved Udgan-
 gen af 1838 og Udgangen af 1839 med 1163 Rbd. 84 Sk.,
 dels nogle Udbetalinger der have fundet
 Sted udenfor Normalreglementet, navnlig
 Tilbagebetaling, ifølge Decision eller andre
 Bestemmelser, til forskellige Legater (f. Ex.
 Schous Legat, jfr. Aarb. f. 1839 S. 102,
 Moltkes og Bülow's Legg., jfr. her foran
 S. 39) til Bibliotheket, Anatomikam-
 meret og den fysisk-kemiske Instrument-
 samling, Tilbagekrivning af den i Regn-
 skabet for 1838 under 18de Post som
 Besparelse anførte Sum (Aarb. f. 1839
 S. 115), med ialt 1644 — 14 —

2808 — 2 —

bliver der tilbage som den akademiske Fonds virkelige Formuefor-

øgelse i 1839 en Sum af 20880 Rbd. 25 Sk.

der er gaaet ind i den nedenauførte samlede Aktivmasse ved Aarets Udgang af
 145729 Rbd. 92½ Sk.

Den akademiske Fonds hele fra Legatmassen affondrede rentebærende Formue,
 med Fradrag af de Umyndiges Midler, udgjorde den 1ste Jan. 1840 i Sølvs og
 Sedler 129500 Rbd. 30½ Sk., som er 9031 Rbd. 2 Sk. mere end forrige Aar;
 den ikke rentebærende Formue udgjorde til samme Tid ialt 18237 Rbd. 15 Sk.
 hvorunder Landgilderestanceobligationer

med 7450 Rbd. 92 Sk.; Fonden skyldte bort 1802 — 49 —

tilbage 16434 Rbd. 62 Sk.

som er 11849 Rbd. 23 Sk. mere end forrige Aar, hvorved bemærkes, at bemeldte tvende
 Summer hvormed dels den rentebærende, dels den ikke rentebærende Formue er bleven
 forøget, tilsammen udgjøre netop det ovenangivne Overskud af 20880 Rbd. 25 Sk.
 At det i Slutningen af 1838 i Banken optagne Laan af 10000 Rbd. allerede i
 Begyndelsen af 1839 blev tilbagebetalt, er alt i forrige Aargang bemærket.

Universitetets Kapitalmasse indstod den 31te Decbr. 1839 i følgende Effekter:
 Panteobligationer til Beløb i Sølvs, rede Sølvs og Sedler

54511 Rbd. 10 Sk.

hvoraf tilhørte Overformynderiet . . 35271 — 75½ —

igjen ————— 19239 Rbd. 30½ Sk.

Er 19239 Rbd. 30½ Sk.

Fra forr. Side 19239 Rbd. 30½ Sk.

Kongelige Obligationer og andre offentlige Effekter, hvoraf
57421 Rbd. vare indskrevne i Statsgjeldsdirektionens
Bøger, 410261 — — —

som udgjør ovennævnte rentebærende Formue 429500 Rbd. 30½ Sk.

Endvidere indestod i Kvæsturen til bemeldte Tid:

de Dverformynderiet tilhørende Aktiver:

a) ovennævnte Andel i Universite-
tets Panteobligationer 35271 Rbd. 75½ Sk.

b) kongl. Obligationer og andre
offentlige Effekter 6383 — 32 —

41635 — 11½ —

ovenanførte Landgilderestanceobligationer 7450 — 92 —

andre ifferentebærende Obligationer 3364 — 48 —

Begge sidstnævnte Summer er indbefattede under den
ovenanførte ikke rentebærende Formue af 18237 Rbd.
15 Sk., hvis øvrige Bestanddele ere Restancer og andet
Tilgodehavende, Gageforflud og Kassebeholdninger.

Frue Kirkes Bygningsfonds samt Rente- og Afdragsfonds
kongelige og offentlige Obligationer 24100 — — —

Kongelige Obligationer og andre offentlige Effekter deponerede
som Sikkerhed for Universitetets Forvaltere og Kasserer 22424 — 6 —

Endelig Legatmassens Formue:

a) Panteobligationer i alle tre Myntforter:
rentebærende 462013 Rbd. 64½ Sk.

ifferentebærende 799 — 46 —

b) kongelige og offentlige Obli-
gationer:

rentebærende 386273 — 54 —

ifferentebærende 300 — — —

849386 — 68½ —

Den hele ved Aarets Udgang i Kvæsturen indstaaende

Masse udgjorde saaledes 1077881 Rbd. 64½ Sk

Legatmassens samlede Kapitalformue beløb ved Aarets Udgang:

rede Solv . . . 32626 Rbd. — Sk.

Solv ell. Sedler 815661 — 22½ —

tilsammen ————— 848287 Rbd. 22½ Sk.

foruden de ovennævnte ifferentebærende
1099 Rbd. 46 Sk.

Da Legatmassen ved 1838 Aars Ud-
gang havde udgjort 844078 — 68½ —

var den altsaa i Aarets Løb forøget med 4208 Rbd. 50 Sk.

hvilken Forøgelse hidrører fra Dplæg for de enkelte Legater.

Desuden havde Legaterne ved Aarets Udgang kontante Beholdninger til Beløb, efter Fradrag af enkelte Legaters Underbalance, ialt 1133 Rbd. 63 Sk. rede Sølvs og 7170 Rbd. 59½ Sk Repræsentativer.

Af de indkomne officielle Indberetninger om Kommunitetets Status i Aarene 1839 og 1840 ere følgende de vigtigste Resultater:

Hvad Kapitalformuen angaaer, er denne i forr. Aarg. S. 117 angivet ved Udgangen af 1838 at udgjøre: Sølvs 374347 Rbd. 15 Sk., Repr. 25245 Rbd. 2 Sk., eller i begge Myntforter 399592 Rbd. 17 Sk.

I 1839 vare indfrieede Obligationer til Beløb 20145 Rbd. 33 Sk., hvorimod 8000 Rbd. r. S. og 34175 Rbd. Repr. vare blevne udsatte, hvorved Kapitalformuen ved Aarets Udgang var opvoeret til 421623 — 16 — og altsaa forøget med 22030 Rbd. 95 Sk.

I 1840 udgjorde Indtægten af de indfrieede Obligationsfor- skrivninger 4025 Rbd. 51 Sk. r. S. og 12070 Rbd. 48 Sk. Repr., hvorimod der igjen var udsat 4000 Rbd. r. S. og 35694 Rbd. 32 Sk. Repr., og Formuen udgjorde derefter ved Aarets Udgang 442769 — 64 — som er en Forøgelse af 21146 Rbd. 48 Sk.

Det bemærkes derhos, at et Kapital- og Rentetab som Stiftelsen led ved et Pants Afhændelse, i 1840 er bleven affkrevet. Foruden nysnævnte Obligationsmasse ejede Stiftelsen endnu et betydeligt Aktivum, som tidligere har været indbefattet under Kapitalformuen, men i nysnævnte Angivelse for 1840 er derfra affondret, nemlig de indfrieede Bankhæftelsesobligationer for Stiftelsens Liender, der ved 1840 Aars Udgang udgjorde 8901 Rbd. 87 Sk., for hvilken Sum Stiftelsen har erholdt et tilsvarende Beløb i Nationalbank-Aktier.

Beløbet af de Umyndiges Midler som indestode i Kommunitetets Kasse den 31te Decbr. 1840 udgjorde: Sølvs 1361 Rbd. 34 Sk. og Repr. 8183 Rbd. 71 Sk.; ligesom der under Stiftelsens Midler er indbefattet en Legatformue, hvis Størrelse, for 6 Legater, den 31te Decbr. 1840 beløb 2367 Rbd. 66 Sk.

Beløbet af Landgilderestanceobligationer, som ved Udgangen af 1838 udgjorde 3954 Rbd. 2 Sk. Sølvs og 170 Rbd. Sedler var i 1839 nedfunket til 3559 — 55 — — og 108 — — og i 1840 til 3172 — 15 — — og 108 — —

Endelig bemærkes, at paa det tidligere ifølge de kongelige Resolutioner af 29de Maj 1839 og 25de Novbr. 1836 i Banken optagne Laan for Universitetet af 10000 Rbd., som Kommunitetet har at indfrie, var i 1839 endvidere afbetalt 1000 Rbd. og i 1840 ligesaameget, saa at deraf ved sidstnævnte Aars Udgang endnu kun resterede 6000 Rbd.

Samtlige Stiftelsens Aktiver indestode den 31te Decbr. 1840 i følgende Effekter:

a) Deposittokasse- og Kreditkasse-Obligationer . . . Sølvs 26700 Rbd. 2 Sk.
b) Statsgjeldsrecipisse — 152700 — 2 —

Er 179400 Rbd. 2 Sk.

	1839.		1840.	
	Rbd.	Sk.	Rbd.	Sk.
	Fra forr. S.			
Renovationsudgifter	86315.	81	83093.	17
For Enges Kur	111.	25	87.	38
Forskjellige Udgifter ved Regensen, hvorunder for Dypart- ning og Belysning	232.	50	216.	87
Kontor-Udgifter, hvorunder for trykte Sager, Bogbinder- Arbejde, Foliopenge m. m.	167.	18	212.	87
Brevporto	191.	25	165.	92
Skatter af Jordegods og Tiender, samt Refusioner	112.	68	100.	87
Skatter og Afgifter af Kommunitetets Bygninger	7635.	50	8248.	82
Extraordinære og tilfældige Udgifter	543.	49	452.	33
Anskaffelser til Kommunitets-Bibliotheket	358.	3	183.	36
Regensens Læseforening	253.	15	121.	24
Afdrag og Renter af Banklaanet	470.	50	446.	62
	1182.	21	1312.	64
Summa Udgift	97573.	68	94643.	37
Naar hermed sammenholdes Indtægten	97923.	48	94826.	68
bliver Beholdningen ved Aarets Udgang	349.	76	183.	31

Ved kongeligt Reskript af 19de Juni 1840, hvorved det, i Anledning af og i Forbindelse med de allernaadigst befalede Normalreglementer og Budgetter for hele Statens Indtægter og Udgifter, blev Direktionen allernaadigst paalagt at udarbejde fuldstændige Forslag til Normalreglementer for Sorø Akademi's og det lærde Skolevæsens Indtægter og Udgifter, saaledes som allerede er udarbejdet for den akademiske Fond ved Universitetet, for at derefter disse Reglementer kunde tjene til en ufravigelig Norm for Udgifterne, blev det tillige befalet, at Direktionen skulde underkaste Normalreglementet for Universitetet en Revision; og blev det Den paalagt at afgive allerunderdanigst Betænkning over, om ikke Universitetets finansielle Tilstand maatte tillade det at overtage en Trediedel af Udgifterne ved Direktionens og Dens Kontorbetjentes Gagering, hvilken billigen ikkun burde bæres af Sorø Akademi og af Skolefonden med en Trediedel af hver, og om hvorledes det til den polytekniske Lærestiftelse gjorte Forskud kunde forrentes og afdrages; hvorhos det blev Direktionen tilkjendegivet som Hans Majestæts allerhøjeste Villie, at ved indtræffende Vakance efterfølgende Tilskud af Finantskassen: Løn til Sekretæren i Konsistorium 200 Rbd., Løn til Observator 100 Rbd., Extralønning til tvende Universitetslærere 600 Rbd. hver, maatte bortfalde, ligesom Direktionen havde at yttre sig over, om ikke Godtgjørelsen for Konsumtionen til Kommunitetet, 332 Rbd. 32 Sk., og 100 Rbd. for det ophævede Bryggerlaug, uden føleligt Uffavn for Stiftelsen kunde ophøre.

Ved Skrivelse af 29de s. M. meddelte derefter Finansministeren, som var tillagt allerhøjeste Befaling om angaaende den polytekniske Anstalts Gjeldsforhold at brevverle med Direktionen, Denne fuldstændige Dplysninger angaaende bemeldte Gjeldsforhold, hvoraf erfarede, at ved det samme allerhøjeste Reskript (af 27de Jan. 1829, ved hvilket Anstalten blev oprettet*) hvorved den polytekniske Lærestiftelse bevilgedes et Forskud af 122900 Rbd. i kongelige Obligationer af Finansernes daværende Reservecfond,

*) Sv. s. akad. Tid. II S. 428.

blev det tillige allernaadigst bestemt, at der, for at fremskynde Laanets Forrentning og Tilbagebetaling til Reserveconden, skulde af Regaliefondens Renter forskudsvis aarligen udbetales en Sum af 10000 Rbd.*). Naar da Laanet, dels ved hvad Læreanstalten havde betalt, og dels ved Tilskudet fra Regaliefonden, var refunderet Reserveconden, skulde Indbetalingerne fra Læreanstalten igjen af Finanserne anvises Regaliefonden saalænge indtil denne havde faaet tilbagebetalt sit Udlæg med Renter deraf. Naar endelig ogsaa Regaliefonden var fladesløsholdt, skulde Avisafgiften (Adresseavisens undtagen) tilfalde Finanserne. Ved de Indbetalinger Regaliefonden havde gjort var den forrige Reserveconds hele Forbring med Renter til 11te Decbr. Termin 1839 aldeles bleven afgjort. Den Sum Regaliefonden i det Hele havde indbetalt, udgjorde 104790 Rbd. 71 Sk., hvoraf der tilkom den Renter fra de forskjellige Indbetalings-tider, hvilke den 11te Decbr. 1839 beløb 21000 Rbd., hvilke tvende sidstnævnte Summer altsaa vare Læreanstaltens virkelige Gjeld til Regaliefonden. Finansministeren bemærkede, at den polytekniske Læreanstalt, efter de ham tidligere meddelte Oplysninger, vel ikke ved sine ordinære Indtægter vilde kunne afholde de løbende Renter af Kapitalgjelden til Regaliefonden, langt mindre efterhaanden afbetale samme, men at det dog ikke var fundet tilraadeligt, at bemeldte Fond mistede nogen Del af sine Indtægter, følgelig ikke heller Renter af den her omhandlede Kapital, idet den Formening var bleven yttret, at Universitetet burde paa det polytekniske Instituts Vegne, hvilket iøvrigt bærer en Del af de Gager til Professorerne der ellers maatte gaae af den akademiske Fond, erstatte Regaliefonden det gjorte Forskud med Renter, ialt med 6 Procent af Kapitalen, altsaa i 28 Aar, imod at dette Beløb udrededes af det Tilskud som Kommunitetet yder til Universitetet, hvilket for dette Beløb maatte vedblive, selv om Universitetet ellers ikke længere skulde behøve det nuværende aarlige Tilskud. Angaaende denne Gjenstand udbad Finansministeren sig derfor, efter allerhøjeste Befaling, Direktionens Betænkning meddelt.

Strax efter at have modtaget allerhøjstbemeldte Reskript og Finansministerens Skrivelse, anmodede Direktionen Konsistorium om at yttre sine Tanker om, hvilke Modifikationer der kunde være at foretage i Normalreglementet, samt hvorvidt og paa hvilken Maade Universitetet maatte kunne være istand til at overtage nogen af de foreslaaede ny Byrder eller at afsee nogen af de omtalte Universitetet eller Kommunitetet hidtil tillagte Tilskud fra Statskassen.

Denne Betænkning afgav Konsistorium under 11te Septbr., efter at have indhentet en Betænkning fra en dertil nedsat Kommitté af 3 Professorer — Konferensraaderne Engelstoft og Ørsted samt Professor Larsen —, hvilken Kommittebetænkning Konsistorium i det Væsentlige tiltraadte, og med hvilken tillige bleve indsendte Betænkninger fra det theologiske Fakultet og fra den daværende konstituerede Kvæstor Rancelliraad Friberg. Kommitteen havde antaget, at de Indtægter som bleve lagte til Grund for Normalreglementet af 1836, eller som Universitetet nu kan raade over — hvilke i Kvæsturens Betænkning vare angivne til 85300 Rbd., altsaa 6440 Rbd. mere end i 1836 var kalkuleret —, ere utilstrækkelige til at fyldestgjøre Universitetets Djemed, og at det derfor ikke var raadeligt at arbejde paa enkelte Modifika-

*) Angaaende den Maade hvorpaa Regaliefonden saaledes traadte til for at dække Reserveconden er ikke før nu bleven Universitetsdirektionen Noget meddelt.

tioner i dette Reglement, men at man først burde forsøge at udvirke for Universitetet langt større Hjelpekilder end det hidtil har, for, naar dette er opnaaet, at danne et dertil passende Normalreglement. Det antoges saaledes, at det Antal af Profesorer som er fastsat ved hint Reglement er meget for ringe, at disse Gager ikke ere passende bestemte med Hensyn til Embedernes Vigtighed og særegne Beskaffenhed, og heller ikke svarer til Lærernes Gager ved andre Universiteter, deriblandt Frederiks-Universitetet i Norge, og at de med Universitetet forbundne videnskabelige Indretninger ere udsprede efter de tarveligste Fordringer, hvorhos der var gjort opmærksom paa, at det vilde være nødvendigt at tænke paa en voxende Reservecfond, hvis Renter kunne anvendes til de stedse stigende Fornødenheder, baade flere Lærere og flere Hjælpebidler, som Videnskaberens Fremskridt efterhaanden ville udtræve. Kommitteens havde med Hensyn til disse Omstændigheder antaget, at Universitetet, for at sættes istand til at opfylde sin Bestemmelse som Rigets eneste Universitet, maatte til Bestridelse af de egentlige Universitetsudgifter — altsaa ikke derunder indbefattede Udgifterne til Jordegodsset og de dertil hørende Kirker — have en ren aarlig Indtægt af omtrent 100000 Rbd., og denne Formening tiltraadte Konsistorium, som antog, at omtrent to Trediedele af dette Beløb vilde være at anvende til Gager for omtrent 40 Lærere, og en Trediedel til de med Universitetet forbundne videnskabelige Indretninger, til et Extraordinarium som skulde tjene til videnskabelige Formaalets Fremme, til en Reservecfond for Universitetets stigende Fornødenheder, til Bygningudgifter, Administrationsomkostninger, m. m. Kommitteens havde dernæst paavist, hvorledes dette Beløb vilde kunne tilvejebringes uden Udgift for Statskassen, dels derved, at Kommunitetet enten blev sammensmeltet i pekuniær Henseende med Universitetet, eller ialtsald afgav sit hele aarlige Overskud til dette, hvorved man var gaaet ud fra den Forudsætning, at denne Stiftelse, der egentlig kun er en Underafdeling af de til Universitetets Fremme henlagte Fonds, har altfor rigelige Indtægter til at fyldestgjøre sit Djemed, der ogsaa for en stor Del kan anses for overtaget af den store Masse af Privatlegater der ere oprettede senere end Kommunitetets Stiftelse, — dels derved, at Sorø Akademi, som efter Kommitteens Anskuelse ikke yder Gavn der staaer i tilsvarende Forhold til de Midler som derpaa anvendes, blev reduceret, maaske til et stort Gymnasium, og det derved vundne Overskud anvendt til Nytte for Universitetet (og de lærde Skoler), hvorved da endog den polytekniske Læreanstalts Gjæld vilde kunne overtages forsaavidt denne ikke skulde kunne ventes estergivet. Konsistorium bemærkede, at en Anvendelse af en Del af disse tvende Stiftelsers Formue til at supplere Universitetets Indtægter, ikke kan siges at stride mod deres Hovedøjemed, og at det iøvrigt forstaaer sig, at en saadan Bestemmelse, at Kommunitetet skal afgive sit hele aarlige Overskud til Universitetet, ikke bør være til Hinder for, at det tages under Dvervejelse, om ikke denne Stiftelses Virksomhed først bør udvides, for at den tilbørligen kan opfylde sin nærmeste Bestemmelse, trængende Studerendes Understøttelse. Forsaavidt Kommitteens havde anset det ønskeligst, at samtlige separate Midler som nu ere henlagte til Universitetet, Kommunitetet, Sorø Akademi, den polytekniske Læreanstalt og den almindelige Skolefond, forenes til en stor almindelig Fond hvoraf det højere Undervisningsvæsens Fornødenheder skulde bestrides, hvorved ubetvivl langt mere vilde kunne udrettes for Undervisningens og Videnskaberens Fremme i Landet, end under den nærværende Tingens Tilstand, og alle væsentlige Savn i denne Henseende afhjælpes, troede Konsistoriums Pluralitet at

burde fearaade et saadant Fællesskab med Hensyn til disse Midler. I Henseende til Spørgsmaalet, hvorvidt Universitetet kunde overtage en Del af Direktionens og Dens Kontorbetjentes Gagering og den polytekniske Lærestalts Gjeld til Regaliefonden, henholdt Konsistorium sig ganske til Komitebetænkningen, hvor det var vist, at vægtige Grunde talede for, at det ikke kan paaligge Universitetet at udrede nogen Del af bemeldte Gagering eller af den polytekniske Anstalts Gjeld, at Universitetet desuden med sine nuværende Indtægter er aldeles ude af Stand til at overtage nogen Del af samme, og at isærdeleshed sidstnævnte betydelige Gjeld ikke uden fordærlige Følger kunde overføres paa Universitetet. Med Hensyn til de mindre Tilskud fra Finanskasen, dels til Universitetet dels til Kommunitetet, hvilke det kongelige Reskript havde enten resolveret eller paatænkt at skulle ophøre, henholdt Konsistorium sig ligeledes til de derom i Komitebetænkningen og i en Betænkning fra det theologiske Fakultet indeholdte Oplysninger og Bemærkninger, hvorved det syntes tilstrækkelig godtgjort, at saavel den ovenanførte Løn til Sekretæren i Konsistorium — der er den samme Indtægt som i Normalreglementet er opført under Navn af „Refusion for Universitetets Skifteret“, hvilket den og i Virkeligheden er —, som de tvende i det kongelige Reskript nævnte Indtægter for Kommunitetet, tilkom begge Stiftelser med streng Ret, og altsaa ikke retfærdigen kunde fratages dem.

Efterat Direktionen derpaa havde foredraget Hs. Maj. Kongen Sagen, blev det ved allerhøjeste Reskript af 10de Febr. 1841 allernaadigst bestemt:

at for Liden alene Budgetterne for 1841, hvad angaaer Indtægter og Udgifter ved Universitetet, Kommunitetet og den polytekniske Lærestalt, approberes, medens de befalede Normalreglementers Revision og Fastsættelse forbeholdes indtil allerhøjeste Bestemmelse er afgivet saavel om den fremtidige Overbestyrelse af denne Forvaltningsgren, som om Anvendelsen af de betydelige Midler som ejes af de under Direktionen forterende Stiftelser;

at der for Aaret 1841, og indtil anderledes bestemmes, af Finanskasen tilskydes til Universitetet 2959 Rbd. 6 Sk.*)

herunder indbefattet 1200 Rbd. som tidligere af General-

postkasen er betalt til den botaniske Have, 300 Rbd. til

Sekretæren ved den Arnæmagnæanske Stiftelse og 100

Rbd. til Observator,

samt til Kommunitetet 433 — 32 —

ialt for begge Stiftelser 3392 Rbd. 38 Sk.

*) Den nærmere Specifikation af denne Sum er følgende:

a) et fra 1771 ydet Bidrag af Dresunds Løb 239 Rbd. 6 Sk.

b) til den botaniske Have 920 Rbd.

samt et fra Generalpostkasen overtaget Beløb af . . . 1200 —

2120 — = —

c) Refusion til Universitetet for dets Skiftejurisdiktion 200 — = —

d) til Observator ved det astronomiske Observatorium 100 — = —

e) til den bestandige Kommission for Arnæ Magnæi Stiftelse til en

Sekretær 300 — = —

2959 Rbd. 6 Sk.

Det bemærkes at sidstnævnte Sum (e) ikke hidtil har gaaet igjennem Universitetets Kasse.

at paa Budgettet for 1841 Universitetets Indtægt opføres med 93913 Rbd. 52 St. hvorved Kornindtægterne ere ansatte i Penge efter den i Januar 1841 satte Kapitelstart,

Udgiften med	82104	—	81	—
at Kommunitetets Indtægter ansættes til	59980	—	:	—
dets Udgifter til	52580	—	:	—
at med Hensyn til den polytekniske Lærestanstalt, der paa Budgettet bliver at opføre med	16150	—	:	—
medregnet den for Tiden uundværlige Afgift af Aviser der forsendes med Posten, og med en Udgift af	16450 Rbd.	:	St.	

siden det beregnede Overskud af omtrent 4000 Rbd. maa anvendes til Gjeldens Afdrag, Finansministeren skal see denne videnskabelige Anstalts Gjeld til Regaliefonden ordnet saaledes, at bemeldte Fond ikke savner de Resurser som skulle anvendes til anden Bestemmelse; hvorved Hans Majestæt dog ikke vil have Noget imod at de resterende Renter, indtil Udgangen af 1840 vel omtrent 30000 Rbd., tillægges Kapitalen som skyldes Regaliefonden, og at for 1841 blot svares Renter, men senere vilde et Kapital- og Renteafdrag, beregnet til 6 pCt. i 28 Aar, være det ønskeligste.

Efterat Konsistorium i Henhold til det kongelige Patent af 25de Marts 1840 havde indgivet allerunderdanigst Ansøgning om allerhøjeste Konfirmation paa Universitetets Privilegier, er en saadan bleven udfærdiget, saa lydende:

Vi Christian den Ottende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, gjøre vitterligt: At Vi af synderlig kongelig Naade og Bevaagenhed imod Vort Universitet i Vore kongelige Residensstad i Kjøbenhavn samt Ds æstfælige Rektor og Professorer, efter deres derom allerunderdanigst gjorte Ansøgning og Begjæring, allernaadigst have konfirmeret og stadfæstet, saa og herved konfirmere og stadfæste alle de bemeldte Vort Universitet af Vore æstfælige Hære Forgængere i Regjeringen og kongelige Forfædre, salig og højlovlig Ihukommelse, allernaadigst givne Fundatser, Privilegier, Friheder og Benaadninger, saavidt de ikke ved andre allernaadigst gjorte Anordninger ere forandrede, og forsaavidt de ej mod Vore Jura Majestatis, absolutum dominium, Suverænitet og Arverettighed befindes at stride.

Forbydende Alle og Enhver mod det som forskrevet staager, Hinder at gjøre. Givet i Vore kongelige Residensstad Kjøbenhavn den 4de Decbr. 1840.

Under Vore kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

Engelstoft. Hansen. Kolderup-Rosenvinge.

Selmer.

Konfirmation

paa de Universitetet i Kjøbenhavn givne Fundatser,
Privilegier, Friheder og Benaadninger.